

ROXANA GALAN

CONVORBIRI ÎNCERCUITE

EDITURA SFERA

<https://biblioteca-digitala.ro>

ROXANA GALAN

CONVERSAȚII ÎNCERCUITE

Lector: Serghei Coloșenco
Tehnoredactare: Bogdan Artene

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GALAN, ROXANA

Conversații încercuite / Roxana Galan. - Bârlad : Sfera, 2010
ISBN 978-606-573-053-3

821.135.1-32

VOLUM APĂRUT SUB EGIDA ACADEMIEI BÂRLĂDENE.

ROXANA GALAN

CONVERSAȚII ÎNCERCUITE

ROMAN

**EDITURA SFERA
BÂRLAD – 2010**

***În memoria soțului meu,
Mugurel-Cristian,
fără de care iubirea nu ar fi fost posibilă***

A fi sau a nu fi în cerc

Simbolistica tradițională, imensă, diversificată a cercului (până și anii copacilor se fixează în trunchiurile lor în cercuri!), atât de intens și ingenios ilustrată, încât s-a banalizat (a devenit de drept comun) poate genera încă scrieri interesante! Pentru că, vorba metaforică a poetului Geo Dumitrescu, trăim într-o continuă „nevoie de cercuri”. Este și cazul acestor „Conversații încercuite” semnate de profesoara Roxana Galan, subintitulate roman și care, bănuiesc, reprezintă doar punctul de început al unor ulterioare volume.

Și teoria cercului și teoriile despre roman, ele însele, comportă discuții interminabile, așa că le lăsăm deoparte, ca fiind acum, deopotrivă, superflue. Să intrăm, totuși, în miezul problemei. Cartea de față are un puternic accent biografic, o insinuantă didactică majoră și un profund caracter eseistic. Valoarea ei se regăsește în mobilitatea

ideilor dezbătute cu ardoare și în atmosfera, oarecum rarefiată, de lirism. Din această cauză, autoarea nu este preocupată nici de crearea unor spații narative, nici de conturarea unor caractere memorabile. Dar ca și Arhimede pare să spună: „Noli tangere circulos meos”! Altfel zis, un personaj vrea să păstreze în cercul memoriei o iubire ce reiterează cuplul biblic, iubire care învinge neființa, dar este curbată după roata istoriei, după timp.

Autoarea este condusă de personajul-autor, însă declanșarea fluxului memoriei afective nu urmează tehnica proustiană. Timpul concentric – zis elastic – devine concentric. Mai degrabă, viziunea pascaliană a celor două infinituri: mic – interior și mare – exterior. Dacă, așa cum a spus filosoful, universul este o sferă al cărei centru se află pretutindeni, iar circumferința nicăieri, în interiorul său autoarea își plasează cercul de prieteni, când „real”, când, mai puțin, imaginar, unde se mișcă dezinvolt un cerc de idei (mitologice, filosofice, religioase, social-politice). În fond, toată această dezbateră, având ca punct inițial iubirea, se reduce la hamletianul: a fi sau a nu fi... în Cerc? De aici, reducția protagoniștilor la personaje-idei, fără somatică aproape, dar viețuind, în cele mai multe situații, în arderea unor concepte,

în vis ca evadare din realitate și în psihologia abisală.

Aerul intelectualist (marcă a livrescului) creează o atmosferă de refugiu din fața știutelor decum relații social-politice comuniste și neocomuniste mascate ale **democrației sclavagiste financiar bancare** în care trăim.

Oricum, este o carte pentru inițiați, pentru spiritele rafinate, iar nu pentru vulg !

Simion Bogdănescu

ÎNCEPUTURILE

Te-ai născut la capăt de lume sau la începuturile ei, trezindu-te pe pământul moale binecuvântat de Dumnezeu. Ridicându-te din învelitura aceea fărâmicioasă, încă fără să înțelegi, te-ai sprijinit într-un cot, rămânând întins. Erai gol, așa cum îți poruncise Cuvântul, superb edificiu leonardesc, abia dezmeticit din chinul creației, cu capul întors spre Degetul suprem, care, după ce îți dăduse viață, se retrăgea tainic. Ochii tăi întindeau privirea încă suspendată, când ai învățat să vezi, apoi să-nțelegi. Mult mai târziu, scuturându-ți mândrele plete, te-ai ridicat ca un zeu, neștiind încotro...

Aceasta ți-a fost lumea și ai încercat să o cunoști, înflorindu-ți iubirea primită în dar.

Călătoria nu te făcea să te oprești, căci ziua nu e pentru odihnă, ci pentru trudă, iar noaptea pentru încântare.

Așa cum din pământ venit-ai să-mpărățești și să aduci coroane, doar un răgaz, avut-ai cât Dumnezeu să mai răsufli din dragostea ce El a dăruit-o.

Un simplu om, din măruntaie pe care veșnic trebuie să le hrănești, dar cu un gând ce la-început de aur, l-ai dezvoltat printre istorii ce te nesocotesc, te uită-aproape, pentru că n-ai săvârșit vreo mare bătaie și n-ai cutezat mai mult să faci, deși tu ești părintele-omenirii, de care fii-ți au uitat.

Născuți din dragoste, să înțelegem că doar aceasta-i îndeletnicirea noastră. să presărăm un sentiment ales și complicat, atâta timp cât suntem pe pământ și chiar sub el, când...

De-atunci ți-ai început călătoria între alți semeni plini de contradicții, tu, contradicția întruchipată, muncit de temeri, de iubiri, tristeți și bucurii, de întrebări cicălitoare și aparent fără răspunsuri, de încercări și reușite și căderi și ne și înțelegeri, toate alcătuind Adamul contemporan, același, prins într-un social pidosnic, pe care nu vrei parcă să-l recunoști.

Iată-te-n lume: curgeau de pe tine valuri de sudoare amăgind o vreme plăcerea somnului.

Alergând cu saci de imagini în spate, te urcai în tramvai și, frânt, te lăsași pe scaun clipocind ape stătute în tine. Lumina sclipea și, hodorogind, odiosul mobil te trăgea până-n vale, hurducând amintiri luminate de ochii lampioanelor agățate de timp.

Nu simțeai că amăgirea lucrează pe șine; înseninat strângeai gândul în brațe și cu el o femeie cu mâinile moi, prelungite pe după gât... Sâni ei miroseau a câmpuri și părul a plăpumi, buzele a maci înfiorați de-o privire, trupul ei tare părea patul tău înflorit dintr-o dată în miasme discrete. Iad picura-va pe genele tale, încântătorul supliciu. Obsesii. Te lăsași avântat de urcușul pătat de peneluri. Lângă geam, privindu-ți picioarele, brațele, simțeai pocnind mărunț, cocoșei de prăjeai nu-ți inspirau altceva; degetele înfloreau ca un puf, oasele se-mpărțeau tot mai subțiri, și încet, apăreau pulpe prelungi, subțiatice, fine, ca în mănunchi încheiate cu transparente fuioare de piele. Curios, amânai spaima privindu-ți palmele multiplicând degete sidefii și în curând, spaima trezită în zbor, fâlfâind disperat, se prăbuși în explozii: nuanțe de roșu, o pisică zbârlită, un cap plin de sânge, puroaie și lacrimi.

– Ultima stație... vă rog coborâți... tramvaiul se retrage...

Te ridicai obosit, ca și cum în fața instanței așteptai verdictul. Juriul se retrăsese de mult. Aveai timp berechet. Te-ai deplasat până în față și ai comandat două cafele, așteptând să înceapă spectacolul. Cunoșteai fiecă replică, fiecă gest, dar căutai noutatea și-n acest impuls diogenic te cățărai pe coloanele sălii, scâlămbăindu-te, până simțeai teama furnicându-ți membrele și atunci vedeai sticla goală și-ți aminteai că juriul se află pe scena închipuită și că e mai bine să pleci, să-i lași cu botul pe labe; că atâta libertate poți să ai și tu.

Colindai bezmetic, făcând gesturi necontrolate, la un moment dat erai gol, cu propriile haine în brațe, ca și cum o altă persoană purtai în ele și chiar deveni Ea: splendidă făptură, coborând dintr-un rai dantesc, preconizând această călătorie în opoziție cu lumea ei. Vă înțelegeați perfect. Deșertul se întindea cât vedeai cu ochii, dar înaintați fericiți, spre mare. Opreați caravanele, cumpărați apă în pahare de plastic, vă umpleați gura cu lichid și apoi scuipați amuzați. Nimic nu-ți trebuia în acea dezmințire a realității. Vă ajungeau trupurile, mângâierile, umezeala buzelor frământate de sărutări nesfârșite, adâncul oceanic al ochilor. În oaze adăstați la o bere, în companii deloc selecte. Acolo mai împleteați câte o amintire despre LUME; puțină politică în care negați totul, căci nimic nu era mai frumos decât UNUL pe care-l

reprezentati. Și iar rătăcirăți până când interveni Adevărul. Adevărul cui? Cineva se așează între voi: schelete-mpânzeau imensitatea, viermii mărșăluiau demenți în toate direcțiile fără a vă mai da puțința de a mai adăsta, sicrie, peste tot sicrie, ca și cum o molimă ar fi secerat toată populația globului. Încercai să-i aduni, să-i îngropi, să-i alini, să-nțelegi dezastrul, să-l asemeni a ceva. Așa ai devenit artist. La Uniunea Artiștilor Plastici, la ședință, discutai aprins, proclamai pacea, libertatea, eradicarea molimei sau ce-o fi fost. Toți votau pentru, își băgau mâinile în buzunare și plecau. Era zadarnic.

Atunci te-ai hotărât să le denunți faptele lumii întregi și ai publicat în toate ziarele importante de peste hotare articole răsunătoare, care zguduiau umanitatea, până când ai înțeles în sfârșit că nimeni nu te ajută, nu te ascultă și ai dat să pleci. Atunci cineva te-a oprit, ți-a șoptit la ureche și te-ai liniștit. Până când?

Ea se obișnuise, își recăpătase vederea, orbirea durase puțin, poate cât cea canetiană și reluarăți odiseea. Între țarmuri, tu pescuiai așteptând îmbrățișarea clipei când, sătui de crapul gras, de mămăliga din făină de pește, vă uneați în dansul moștenit din albastrul înserării... Când ai simțit că obosești, că Ea încă mai purta rochia propriei tinereți încătușate, ai rupt brațul Evei și v-ați

aruncat delirând în același gol, alergând, căutând ceea ce nu se mai putea găsi, amăgind ceea ce nu mai era amăgire.

Lângă geam priveai un deșert de zăpadă. Buimăcind un trecut, atâta timp cât doar el îți rămâne, un cutremur trecu prin trup și-ntorcându-te-n interior, ochii îți scăpărară și brațele întinse, incomensurabile, schițară un gest magic și toate mobilele începură să se miște cu un zgomot de turmă, îndreptându-se spre ușa, pe care ele o deschideau și dispăreau... Camera goală îți dădea alte perspective. Priveai reverberațiile și, ca pe un ecran de cinema, revedeai povestea Evei. Te vedeai pe mări îmbătate de corăbii albastre sau rătăcind prin cârciumi beat, aruncând ultimii bani... nu aveai regrete. Între timp, în cameră mobilele se întorceau pe furiș, încă speriate, ocupându-și spațiile. Îți strângeai haina la piept și ieșeai. În piață totul ți se părea un imens deșert de zăpadă în care umbre, ca beduini galactici, mărșăluiau, zăngănind lanțuri, clănțănind dinți către cine știe unde. Ți-ai umplut atunci plasa cu prune uscate, cerneluri, hârtii, privind vânzoleala de dimineață a străzii: fețe comune, serviete modeste, burți veterane, guși de porcine, ochi dezveliți de privire, gol, gol, gol, viscol, alunecare... și dintr-o dată, liniște.

Multe lucruri îți erau neclare atunci... liniște stranie, ca înainte de furtună. O vietate zbughise în

preajmă și se-aruncase năucă într-un container părăsit, iar tu, culegând de pe jos foile, cernelurile, prunele... o idee. Ți se făcea cald, și pășeai din nou în mansarda ta, împingeai cu burta mobilele afară ca să fii măcar o clipă singur.

Aici o adusesesi prima dată pe Eva. Avea brațe lungi și ți le încolăcea în jurul gâtului, legându-ți noduri gordiene, te simțeai îmbătat de parfumuri și te aruncai în deliruri de trupuri. La început îi fusese teamă de încăperea îngustă și de capriciile tale, acum se obișnuise. Unde era? Era un coșmar? Sau toată realitatea se derula într-un coșmar?

„Glisez spre mine. Drumul continua. Ca într-un french-can-can strada dansa arătându-și pulpele goale. Incitant desfrâu care te umplea cu realitatea cea mai părelnică. Eram în vulcan, în deșertul hibernal unde oamenii nu se mai recunosc între ei. Glasurile copiilor urlă pe sub căciulile ce le îngroapă urechile și până primăvara, când lumea înfrunzește, limbile ling voci de vară și grămezi de culori. E ca un joc de cărți: unul de pică și unul de roșu, ce-ai dat la spate și ce ții pe brațe, vax!

Seara nu o mai aud; scrâșnesc din dinți. Nu știu de unde obiceiul ăsta! Și scrâșnetul s-a impregnat pe pereți. De-atâtea ori m-am lovit de burțile pereților, că mi-e silă de reverberații.

Îmi amorțise trupul. Poate visam. Nu, nu mai știu. Oricum, imaginile continuau. Pătrunsesem în

întuneric: pădurea devenea tot mai adâncă, mai deasă, când am călcat într-un luminiș, și totuși parcă nu era, plin de nisip, cu multe grote, din care-și scoteau capul niște ființe ce păreau a fi sau fuseseră oameni. Mereu mă interesase groaza din care renaștem inconștienți. Am pătruns într-un Acolo, ca un Eneas, mi-am schimbat ochii, sufletul și cineva a strigat:

– Cine ești?

M-am uitat în dreapta, în stânga, nu știam cum să traversez, și, când am început din nou să văd, Regizorul tocmai întocmea procese-verbale cu diferite personaje, eroi...

– Să începem, a spus el, fără să-mi dea vreo importanță.

– Bine, dar cum puteți să... am strigat indignat, observând pe o masă de nuiele, perfect ajustată, un trup gol de bărbat muribund, cu abdomenul desfăcut.

– Ce? a făcut el.

– Nu urlă, am șoptit fără sens...

– NU, urletele se aud de aici. De acolo nu. Apoi îndreptându-se spre cineva ascuns: Sonorul, luminile... motor!

– Dar e barbar! am auzit propriul meu glas prin megafoane.

Privind mai atent vestimentația celor din jurul sacrificatului am observat, ca și cum trebuia să

privesc, că totul semăna cu „Lecția de anatomie a doctorului Tulp”, dar pe ansamblu transformată într-o mascaradă macabră. Regizorul privea canibalic. Și parcă eu nu eram... Curând am înțeles că masa aceea nu era altceva decât un rug care s-a aprins instantaneu, am văzut chipuri și trupuri îndoindu-se, scorjindu-se ca niște bucăți de carton. Își astupau ochii, gura, capul... zadarnic.

Regizorul a venit lângă mine și, luându-mă de braț, mă trase într-un colț spunând:

– Uite încă un moment din reprezentația noastră.

– Nu... am tremurat eu...

– Ah! A răspuns el, afectat, nu e vorba de așa ceva, e dulce, fără sânge, și șoptind diavolesc mă împinse autoritar înspre un decor ce părea mai curând un avion, deși el mă asigurase că e o navetă spațială. Aici mă așează în fața unui gemuleț rotund, asemănător hublourilor. Două personaje, un bărbat și o femeie, pluteau în gravitație zero, cuprinși de o tulburătoare iubire. Gestul lui de a-și așeza mâna pe coapsa ei îmi aduse aminte de nepământeasca imagine a „Sărutului” lui Rodin. Priveam destins, fermecat, când un curent se năpusti în navetă, și capetele începură să se umfle, într-o mirare continuă. În același timp, imaginea se depărtă și încăperea în care se aflau căpătă forma unei sticle cu dop proaspăt destupat. Se auziră două pocnete

slabe și, de data aceasta, ochii mei, holbați, văzură fășii de trupuri sfărtecate, într-adevăr fără sânge.

Am închis ochii repede. L-am simțit pe regizor purtându-mă de braț.

– Nu, nu mai vreau... dar când l-am privit, nu mai avea același chip bestial, ci unul dintr-o dată îmblânzit, purtând cu sine o tristețe inexplicabilă.

– De fapt, a spus, ce cauți aici?

– Trebuie să aflu, să știu...

A zâmbit amar și chipul său, acum ca un fum, începu din nou să se transforme:

– Un singur lucru să ții minte, aici, orice se mistuie. Fugi, ascunde-te, rezistă, caută!...

Atunci am înțeles ce se întâmplase. M-am cules de pe jos și am constatat că pierdusem cărarea. Am apucat-o aiurea și, când am ajuns la mlaștini, am pătruns cu toată energia în ele. Nu-mi mai păsa de nimic. Tot verdele se prindea de trupul meu, se încolăcea asemeni unor brațe dislocate din trupuri și iar mă gândeam că așa trebuie să arate iadul homeric. Mlaștina putea să-mi dăruiască orice, moarte sau pierderea conștiinței. Ultima, tot un soi de moarte, mă înspăimânta mai mult. Să nu mori, dar de fapt, să fii ca și mort, să nu mai știi de tine. Să nu fii nici printre morți, nici printre vii.

Urletul mi se auzi până la câțiva metri, apoi clacă, fleșcăind în noroi, mușchi, insecte libidinoase. Silă. Nu știam dincotro vin și încotro

merg, dar simțeam că sunt aproape. De ce? De mare? De mine? M-am dezmeticit în aceeași atmosferă apăsătoare... Eram ud, mă simțeam, bănuiesc, asemeni unui nou-născut neobișnuit cu atmosfera de afară.

Plângeam. Călătorisem în mine? Eram, poate, un delfin naufragiat pe plajă, cu zâmbetul cald, dar cu sufletul și trupul supărate pe apă, pe sediul placentar. Înotasem în mine? Locuisem în Eu? De unde înțelegerea asta? Mă născusem din mine, cu o ultimă sforțare, mă modelasem cu toate rămășițele umane, cu toate durerile și bucuriile. Îmi eram mamă, fiică și fiu, alergând disperat spre acel mine prieten, al meu. Raiul, Iadul meu drag, acceptate, hulite, iubite.

Eram, în sfârșit, treaz. Începusem să-nțeleg, să-mi amintesc.

Totul urla în mine, visul nu-mi era de ajuns.

– Distrus! Nu joc într-o piesă de teatru. Retrăiesc un personaj. Și totuși piesa e mereu aceeași: un beci, o gaură zidită. Eu am zidit peretele și geamul, ca să nu pot fi găsit. Nu mai voiam libertate, sau ce era acel ceva de afară, nu mai voiam vorbe. Totul e închis în cuvinte. Murdar. Dar cum poate, El, Cuvântul, să fie astfel, dacă El e începutul a Tot? Și totuși aerul de afară, zgomotul infernal de acolo, „democrația” și celelalte invenții „moderne”, cum le numesc ei, există. Banul, boala

minții, goana nebună după nimic, vieți irosite, jocuri prostești de politicieni imbecili... informația, tehnologia, dezinteresul pentru munca intelectuală: lene, păcat, pact mefistofelic. Sexul, boala trupului, profanarea creației divine, care ne-a făcut egali, care ne-a făcut jumătăți perfecte, ...orgie, mizerie, pedeapsă. Aici nu există decât vis, aici, în propriul meu „laborator”, voi crea cu ultimele mele forțe un alt Om, reîntors spre arhetip, necunoscut bufoneriei, sincer. Sincer? Cum adică? Doamne! Am să înnebunesc. Noroc de dicționar. Cine își mai aduce azi aminte de dicționar? Cine mai caută sensuri? Sau dacă mai există un astfel de Cineva, cum să-l găsesc? Așa cum se căutau asceții prin pustiu și meditau la perfecțiunea creației și la distrucția ei, de pe atunci începută, la fel și eu răscolesc prin lume pentru a-i găsi pe cei ce populează cu viață pustiu? Da, pentru că trăim într-un pustiu, urlăm fără a fi auziți, suntem priviți ca și cum n-am exista, căci Omul a devenit o ființă cu capacități general fiziologice. M-aș putea dedubla, căutând să mă contopesc cu demența lumii, angrenată spre o hilară autodistrucție. Masochism! Dacă aș putea să mă agăț de timp... dacă aș putea să-l suspend...

E bine. Aici nu poate nimeni pătrunde.

Nu există război și totuși lumea își construiește marea confruntare: microbul interesului ce macină

toți acești orbi patetici. Dar dacă și eu sunt patetic? Pentru ei sunt, nu și pentru mine. Dar dacă sunt singur? Nu, nu, asta nu se poate, atunci viața, sensul ei, ar dispărea. Nu poți să trăiești doar pentru tine, fără ceilalți, fără speranță, fără urme de fericire...

Cred că sunt un om simplu și adevărat. Nu sunt nici profet, nici conducător, nu-i pot convinge... dar sigur am în mine darul divin al ascultării și asta mă va ajuta să descopăr, să identific pe cei „pierduți”, asemeni mie. Am timp. Aici, în „chilia” mea am tot ce am iubit mai mult. Nu mai împing mobilierul, pentru că el e deținătorul celor mai prețioase nume, modele, pasiuni, pentru care spiritul omenesc trebuie să învingă: de la Platon, Aristotel, până la Hegel, Kierkegaard, de la miturile străvechi până la Eliade, de la Homer până la Eco, Rushdie, Borges sau alții, de la Fidias la Dali etc.

Ce se mai poate crea din rămășițele acestui univers răscolit și vulgar? Unde mai poți găsi rafinamente, stil? În modă? Acum totul e artă, până și sexul! Lumea e o grămadă de gunoi spoit cu tot aurul furat, găsit, topit și retopit, falsificat la nesfârșit de un univers al demistificării.

Să privim istoria, această știință în care realitatea aparține vrierii unor puternici ai zilei, care cred cu naivitate că sunt deținătorii unor adevăruri ce trebuie să arate o lumină anume a lucrurilor și

întâmplărilor, adevăruri astfel întocmite, încât câteva generații trebuie să le considere drept „literă de lege”. Ne-au dispărut modelele, suntem mai presus de ele sau le negăm prezența, toți adulând propriul ego narcisist, salivând. Nu putem recunoaște că suntem goi sau goliți de orice senzație care ne făcea umani, vulnerabili, dar neconvenționali, surprinzători, marțiali, înțelepți, divini... Ne-am pierdut în convențional. O teorie a convenționalului? Ce a creat omenirea în secole și milenii dacă nu convenții? De la denumirea obiectelor, ființelor, lucrurilor, sentimentelor, stărilor și până la crearea de limbaje lingvistice, logice, matematice, economice, informatice etc., nu avem decât convenții inventate cu scopul de a comunica. Și... unde e comunicarea? Sfârșitul mileniului a dovedit că, nestăpânirea limitelor a dus la îndepărtarea omului de comunicarea reală care presupunea împărtășire, ascultare, echilibru, schimb de sentimente, priviri, toate fiind îndepărtate prin rigiditatea artificială a noilor limbaje. Individualismul este ridicat la rang de lege: eu și Unul pe care îl reprezint. Sărmană noțiune plină de noblete odinioară, ce semnificații mai poți avea! Doar pragmatice, informaționale: eu și nimic în afara mea. Lumea începe și se sfârșește cu mine. Dincolo nu mai există nimic. Dumnezeu a murit, de fapt noi suntem asasinii, dar El

sălășluiește în orice suflet păcătos și e gata să renască dintr-o dulce inconștiență. În fond ce sunt toți aceștia înșirați pe rafturi? Simple nume. Cine este acest Shakespeare? Un clovn care a scris despre o sumedenie de crime, intrigi stupide ale unui univers așijderea. Bietul naiv! Într-adevăr, pe lângă realitatea istoriei, el n-a exprimat mai nimic din atrocitățile mai marilor „zilei”. Nu, nu e suficient. Doar o parte a lumii gândului e cuprinsă aici, restul e închis în mine cu șapte lacăte... porți... sau nouă? Ca acelea ale zeiței Iștar! Ca ea mă voi ofili, păstrând tot ceea ce omenirea refuză să exprime. Îi e rușine de un drum pe care nu-l va mai putea parcurge, prea prăfuit, irosit de timpul devenit mai scurt, tot mai scurt, dar nu uitați că Lampagiul ne avertizase, lampagiul, prietenul Micului Prinț.

Insuficient și fugar, mă las pe scaunul incomod al funcției mele de observator nebăgat în seamă. Privesc orele, privesc zilele, recreez timpul, încercând să trezesc mila unui Creator ce și-a întors fața de la noi. Îmi vine în minte „Apocalipsa după Ioan”, apoi cuvintele Ecleeziastului: „Deșertăciune a deșertăciunii, totul e deșertăciune”. Cum e posibil ca unul să fi văzut asta acum câteva milenii și noi tocmai în acea deșertăciune am învățat să credem mai mult decât orice? Magia Cuvântului, misterul creației sunt transformate în combinații fanteziste

pe rețelele de internet, devenind cuvintele de metal ale lumii informatizate, cosmetizate, împutinate de orice simbol.

Suntem închiși într-un cerc de fier: Pământul, ca într-un blestem, asemeni prințeselor din povești care nu puteau să nască din nou frumusețea unei specii unice. Suntem blestemați și în necunoașterea noastră, căutăm salvarea într-o altă lume intergalactică. De ce, dacă aceasta e tot ce ne rămâne? Chiar dacă există un dincolo, nu este cel sperat, pe care credem că l-am putea amenaja în cazul unui experiment nereușit. Nu poți să dai cioara din mână pe cea de pe gard. Dar încă n-am înțeles asta. Trăim primejdios și vom fi învinși de propria prostie. Teorii. Ce e de făcut? Plan:

1. confundă-te cu ceilalți, dar rămâi așa cum ești,
2. caută-i pe cei asemeni ție,
3. sparge cercul de fier.

Dacă rămân totuși în centrul lui, cum am să-mi reamintesc?

Eva... pe ea trebuie să mi-o reamintesc și e suficient. E în gândul meu ca o operă de mare talent, rubensiana mea, forța acelui gând și a celor ce pot sparge cercul o dată cu mine e cheia. Iată, începe marea căutare, dincolo de gând și de supraviețuire. Zidul, cărțile, mobilele, cernelurile sunt doar imagini. Ele sunt locul tainic ce-mi va

apărea puternic în vis când voi da greș sau când voi fi uitat de căutare, va fi zona de încrâncenată reculegere.

Acum pătrund în lume: e ca și cum ne-am iubi. Ești veșnic în mine, sunt veșnic în tine într-un veșnic reînceput. Ceea ce Dumnezeu a legat, omul nu poate să dezlege. Numai că Dumnezeu nu ne-a legat. Noi am pus, am fixat și întărit cercul. Renasc sau mor. Nu mi-e ușor atâta timp cât nu port propriul meu cerc ce mă urmărește pretutindeni, dar sunt liber. Am învățat să mă comport ca și ceilalți și râd. Ei nu bagă de seamă, pentru că una dintre teoriile contemporaneității, pe care nu pot să o pricep, este aceea că trebuie să gândești doar asemeni lor. Ar fi simplu să-i descopăr pe cei diferiți, dacă îmi păstrez simțul critic: spun ca ei, și fac precum gândesc. Iată, unii mă cunosc, mă salută. Va fi greu să-i fac să vadă și să înțeleagă povestea cu cercurile din jurul lor. Sunt atât de obișnuiți cu viața lor mică, plină de preocupări mărunte: hrană, datorii, creșteri sau scăderi de prețuri, văicăreli, politică și plăceri minuscule: fotbal, o sau mai multe partide de sex, variații pe aceeași temă, încât, de cele mai multe ori îmi bat gura de pomană. Eu râd de dânșii, ei de mine. Nimic dezvăluit. „Săracul” e puțin dus, dar simpatic, te mai scoate din ale tale... Dac-ai ști...

Aerul e greu de respirat. Miroase a împrumuturi, dobânzi, restanțe, băuturi ieftine, desfrâu, pariuri, prostie, disperare, înșelăciune, luptă cu morile de vânt... Plânsul e o noțiune fără sens pentru că nu există mângâiere, dar mocirla este înstăpânită, iar mătura a fost folosită numai în istorie, pe când aspiratorul este folosit doar în interioarele reci, cu lumini sfredelitoare și mobilier imitând sarcofagele faraonilor cu tot cu camera mortuară, într-un mod sadic și morbid. Tinerii își poartă cu mândrie scalpurile, capetele, mâinile, picioarele, piepturile păroase și... foarte virile, împodobite cu capete de morți, vampiri, șerpi încolăciți, lilieci, capete de draci cu ochi fosforescenți, iar tinerele, mai mult goale decât acoperite, își unduiesc trupurile, în curând ofilite, fără a afla vreodată că frumusețea se poate purta până la moarte cu bun simț și bun gust, spre acel loc unde plăcerile se confundă cu intelectul, cu trăirea unei clipe.

Capetele sexului tare, devenit slab, sunt înlocuite cu un penis imens, simbol universal al înmulțirii unei specii pe cale de dispariție. Marele penis e cu ușurință manipulat de capete de femei care știu că lumea, dacă mai are vreo șansă, se va schimba, datorită lor.

Pe tine te vedeam altfel. Discutam, ne contraziceam, argumentam, ne certam, ne

împăcam, îți recunoșteam puterea ce te mistuia, hotărârea și descopeream o posibilă cale spre adevăr.

Aici nu se discută. Viața e o continuă festivitate: orice vizită, înțelegere, alianță, conferință, discurs-perorație se încheie cu un dezmăț gratuit pe care-l plătește statul.

Și nu mai am chef să ironizez, doar rememorez ideea de Unu sau de „pas în doi” pe care o reprezentam. Mai aveam atât de puțin ca alegerea să prindă roade, să renască puritatea dinaintea lumii! „Stai!” am strigat, dar mărul... în unduirile șarpelui, se delectează pe buzele Evei. Doamne, ce greșală!... și nu mai pot reconstrui nimic. Nu, nu trebuie să cedez, dacă mai este o șansă, aceea e a mea. De unde să încep? De multe ori mi-am dorit să caut printre emigranți, convins că ei păstrează nostalgia primului început, dar mă înșelasem. Banul a înăbușit toate sensibilitățile în limbajul de plastic. Și chinuit de întrebări și îndoieli caut piatra filosofală pe care n-a găsit-o nimeni până acum, pe care au uitat-o în carul cu fân al istoriei. Sărmane Faust, nobile spirit care mai credeai în domnul Bine, dă-mi un sfat ca să nu mă las răpit de „farmecul” mefistofelic.

Iată-mă, un Adam nerecunoscut, pur, despre care nimeni nu poate spune nimic. Profet? Nu,

fascinația, sau mai bine zis, autofascinația are limitele ei. Nu trebuie să trec bariera.

Pătrund peste tot. Nu mai există restricții. Încerc să găsesc o formulă, îl regăsesc pe Dumnezeu ca unică soluție și încep să mă rog: Doamne, ajută-mă să deosebesc între cei ce pot sau nu pot rupe cercul. Îmi dau seama că Dumnezeu nu mă poate ajuta, trebuie să conving. Cum făceau pustnicii: să mă rog, să postesc, să dau mai mult decât aş primi... Să dau... nici cerșetori nu am mai văzut în ultimul timp. Să fi dispărut? Oamenii intră în biserică, dar intră cu adevărat? Buun... atunci să împart sentimente, ca mințile să renască.

Mereu mi-a plăcut căutarea, misterul ei. Și gândindu-mă, uit drumul, apropii visul de realitate și ajung într-o periferie. Drumul e înfundat, noroaiele au înlemnit în curgerea lor magmatică, datorită soarelui. Printre pașii mototoliți de noroaie disting gunoaie de toate originile. În dreapta gol, în stânga o casă. În fața ei o baltă stătută, puturoasă, în care trei, patru copii se bălăcesc. Fața casei e dărâmată. Se văd niște scânduri și un fel de sobă scâlciată, cu burlanul afumând molcom. O fiertură... îmi aduc aminte de vrăjitoarele lui Mefisto care „fabricau o „zamă lungă”. Zâmbesc amar și mă apropii. Copiii, ca niște animăluțe speriate, încep să urle, ridicându-și zdrențele și dezvăluindu-și goliciunea. „Hei! Cu cine sunteți

voi aici? Unde sunt părinții voștri?” Unul îmi arată o mogâldeată negricioasă lângă foc. Întreb: „Ești părintele lor?” Mogâldeata mă privește pieziș. O figură îmbătrânită, cu un ochi mototolit cumplit, probabil fără globul tradițional. „Nu, maică, părinții lor nu se știe cine sunt. Ia o fiertură de cartofi și fasole. Dacă ai avea mata un bănuț de pâine, le-aș da și copiilor o masă mai bună.” Îi întind o bancnotă. Copiii se îngrămădesc lângă mine. Încep să le simt mirosurile de baltă umblătoare. „Ești numai tu cu ei? Nu ai un bărbat?” „Am avut...”, spuse cocârjată, umbra aceea de om... „unul tare bun, dar s-a dus. Acu m-a luat altul cu nouă copii.” Începe să plângă, parcă tot mai ghemuită de durere. Îi curg lacrimi, bale și alte secreții, nimic nu poate opri teribila plângere. „Își bat joc toți de mine, iar eu n-am unde să mă duc. Mi-au luat tot. Pensioara mea... cășișoara...”.

Îmi trece prin cap imaginea din Candid cu personajul feminin care trece prin cele mai oribile experiențe, dar le acceptă, se consolează cu regăsirea vechii iubiri, cu prezența divină și-i zic: „Poate așa a vrut Cel de Sus, poate plătești vreun păcat.” „D-apăi, Dumnezeu a uitat de mine. Sunt singură și neajutorată. Mai bine m-ar lua și m-ar duce lângă omul meu!” „Mai e până atunci, zic, dar tu slăvește-l pe Domnul și El te va mântui.” Nu mai spuse nimic, privind în gol și mestecându-și

gingiile fără dinți, dând din cap cu o semnificație necunoscută mie.

Mă întorc pe drum și merg fără țintă. Pașii mă recunosc și mă poartă hotărâți. Și deodată, drumul devine neted, apoi pietruit, pavat și în final, asfaltat. Simt un mare gol în suflet și, când îmi îndrept privirea spre locul care-l provoacă, descopăr o casă de dimensiunile unui palat, dar de cel mai prost gust posibil. Turnuri și turnulețe împodobite cu tablă în solzi de pește, apoi tablă roșie, cu cocoșei colorați pe fiecare turnuleț, cu pereți vopsiți într-un verde tare. În curte câteva mașini, care mai de care mai „prețioase”. Prin curte mișună tot felul de orătării care pătrund în casă la fel ca și oamenii, fără să le ia cineva în seamă. Locuitorii sunt acei indivizi pestriți, ce și-au lăsat culorile pe această construcție fără stil, cu colonade, geamuri înguste cu arcade sau dreptunghiulare, rotunde și mai de loc obișnuite. Locuința trebuie să aibă cel puțin douăzeci de încăperi. Nu ajunge putreziciunea din noi, mai trebuie să suportăm și spuza aceasta de „bogăție” pretinsă. O imagine falsă, pe care n-o înțeleg nici măcar acești proprietari, moștenitorii unei vechi și prețuite civilizații despre care tocmai ei nu știu nimic. Tuciurii ai Orientului, răspândind urdori în lumea asta gunoieră. Mi-i amintesc plonjând cu chiloții lor fără culoare, în fântânile arteziene din centrul orașului, sau presărând bacili

pe cojile de semințe stupite pretutindeni, socializând prin arta înjurăturii, sau exersând lupta corp la corp, în stil nou: „până-ți dă borșul”. Oare unde începe și unde se sfârșește legea lor? Ba chiar mă întreb, unde este, ea, Legea? Asta e imaginea noastră: o lume fără de lege, o lume proscrisă de însăși civilizația ei. Am inventat noțiuni cu înțelesuri al căror efect ar trebui să fie pozitiv, dar pe deasupra e glazură, iar înăuntru descoperi buboaie pline de puroaie.

Nimic nu se oprește aici. În gunoiul nesfârșit al gândurilor zilnice, în praful mucegăit al vremii, se mai pot toarce, din timp în timp, imagini reale, nevisate, și totuși percepute de cei din jur, ca adevărate. Astfel de episoade se înscriu într-un spațiu cultural pe care-l poți nimeri din întâmplare, sau dacă-l cauți cu lumânarea. Acest spațiu s-a întins, pentru mine cel puțin, pe zece ani să zicem, și nici acum nu pot fi sigur că a existat, deși trupul meu a dislocat timp cu viteza celui din Universul lui Minkowski, să zicem.

Ce istorii minunate se puteau țese atunci! De ce tu îmi păruseși altfel? Hotărâsem că nu voi întemeia nicicând o familie, că nu voi permite, asemeni ție, iubirii să mă pătrundă, dar iată că Cineva a hotărât ca o teribilă întâmplare să-mi batjocorească deciziile și să mă agațe de urechi, ca pe trupul zeiței... știți deja. Și nu regret, nici tu, deși

nimic nu mai pare acum real sau nimic din ceea ce e acum nu e real și acel atunci a fost singura evidență din viața mea. Îmi amintesc dezbaterile pe tema realitate-real. Și tu, cu mintea ta îmbibată de speculații noiciene de limbaj, îmi impregnai universul labil al intelectului cu veninul irealului. De atunci mi se trage această neîncredere? Și ce grav este când te lași furat de logică și crezi că orice realitate diversă poate fi validată. Aiurea! Te înroșeai la față, gesticulând, aproape țipând, încercând să convingi că trăim din zdrențele realității absolute ce ne e aproape interzisă. Mulțumesc, așa măcar ne mai dăm o șansă: să găsim gaura de șarpe în care Dumnezeu ascunsese realitatea.

Frumusețea era specialitatea ta, dar rămâneai în fața celorlalți o frumusețe nerecunoscută. Era greu să te descopăr. Puteai fi minunat de frumoasă, dar, dacă ți-o spuneam, ochii tăi adânci sticleau ironic, vorbind despre știința „socratică”: „știu” și orice vrajă se spulbera pentru o clipă, lăsând loc altora care mă fascinau. Dragostea ta pentru artă, mai ales pictură, și pasiunea pentru marile construcții revelate ale antichității, îți purtau uneori chipul de Cleopatră până în Egiptul pe care îl venerai. Îmi vorbeai despre cifra de aur și-mi cereai explicații matematice. Aici puterea ta dispărea. Nu puteai și nici nu încercai să reții numere, ani,

întotdeauna le găseai nesemnificative. Nici pe regele numerelor, Pitagora, nu-l puteai diviniza până la capăt, considerând că nimic din univers nu e doar număr, ci totul e dincolo de el, e viziune pură, Cuvânt. Nu există nimic exact, totul e variabil, relativ, dar e mai ușor să înșiri totul asemeni cifrelor pe ață. O minte matematică ți s-a părut limitată de abstract, ori viața nu are nimic logic, așa cum Dumnezeu nu poate fi ceva explicabil etc.

Încercam să te cuprind, să mă strecor, dar drumul era închis. Trebuia să mă mulțumesc cu puținul, pe care, zgârcită, mi-l ofereai: un sărut, o mângâiere, o mână ascunsă în palma mea, gesturi gingașe, primordiale, și lacrimi de neputință. Dar știam și știai că sunt cu totul al tău. Trebuia să găsesc punctul slab, să speculez, și oh! Nu puteam minți, ochii mă trădau și tu mă miroseai imediat. Erai prima, eram primul: iată Paradisul pierdut și regăsit.

Gustul tău ales îți juca feste tocmai când era vorba de trupul tău pe care eu îl divinizam, pentru că nu reușeam să-l cunosc, iar tu îl batjocoreai, spunând că nu e punctul tău tare, că nu poate să placă unui bărbat înainte de a cunoaște ce e în „mansardă”. Așa că... trebuia să te dezbrac în gând, să-ți mângâi sânii, umerii, totul, căci credeam că sunt bărbat. Avântul meu era spulberat de goana

după aurul ființei tale care nega capacitățile intelectuale masculine, care spunea că bărbatul în loc de cap ar purta mai bine un falus, că sexul e cea mai importantă îndeletnicire a masculului, urmând, în ordine, fotbalul și politica.

Voiai să scrii ce n-ai mai scris, voiai să fii ce n-ai mai fost și... mă simt vinovat.”

„În orașul visurilor tale, în care ți s-au împlinit cele mai multe dintre ele, și în care ai fi vrut să rămâi, nu ai putut și nu am putut să-ți ofer nimic. Așa că esența Unului pe care o reprezentam, s-a derulat în bătrânul nostru orașel insipid, dar veșnic legat de locul petrecerii noastre prin timpul nordic. Așteptam și așteptarea era crudă... Credeam că nu mă mai iubești cât te iubeam, tremuram la plecare și apoi slobozeam lacrimi fierbinți. Tu mă mângâiai și-mi citai din Goethe: „Bărbații care plâng sunt buni...”. Nu-mi plăcea rațiunea ta, dar eram dispus să suport. Tu nu te lăsai furată de dorințe, pe când eu mă frământam delirând în jurnale pripite, scriam zilnic epistole nebune, uneori semiobscene, cu numele tău scandat de o șchioapă pe plicurile imense, la care se adăuga, dincolo de adresă un TE IUBESC răsunător pe care, când îl primeai, nu știai unde să-l ascunzi, încât toată lumea din jur aflase despre sentimentele mele. Nu-mi păsa că fusesem

de acord că iubirea e ceva intim, discret, misterios, voiam să urlu.

Mă-nfășurasem cu gândurile tale, cu privirea sau cu gesturile tale și le rememoram până la următoarea întâlnire.

Îmi spuneai: „Oamenii mă obosesc, drumurile mă torturează cu greutatea lor, gândurile mă năucesc cu alambicoasele lor dimensiuni și finaluri, cuvintele mă dor atât de mult și nici măcar brațele tale nu m-ar putea încălzi, căci mi-e frig de toate și mi-e somn și refuz să dorm, și mi-e sete și refuz să beau, și mi-e rău de plâns și nu plâng și mi-e dor.” Ce e suferința? Necesitatea de a te simți om sau ea arată „rangul nostru înalt”, cum spune Hesse. Unii știu să prețuiască acest fapt, alții doar compătimesc. Tu ești deasupra stării lor biologice.

– Ce zici de poezia asta? Te rog, nu fă nici o interpretare:

Tocmai îmi lovisem iubirea
cu tocul pantofului.

După ce ne împăcaserăm,
stăteam față-n față
croșetând geamantane
pentru voiajul plăcerilor.

Cutreieram împreună aceleași gânduri cu pași adăugați. Îți mângâiam gândurile și îți spuneam că eram și actorii și spectatorii propriei noastre vieți.

Shakespeare murise, eram doar noi... un Tot și Dumnezeu după renașterea nietzscheană... Gândeam asemeni muzicii stelelor... apoi, nu mai știu, am devenit ceea ce nu mai puteam fi: nici copilul, nici bărbatul. Eram androginul gândirilor neutre pe care marea le vrea înapoi”.

PRIETENIILE

Venim dinspre noi, clari, mișcători, risipiți într-o lume a apei, cu simțuri străine pe care vrem să le-nțelegem. Ne naștem din cerc, din covrigul placentar, călduros și restrâns, dar suficient și universal valabil, cuprins în misterele vieții. Miracole suntem, de aceea putem fi capabili de descătușare.

Când vedem prima dată lumina, suntem orbi și uscați. O sete nesfârșită ne cuprinde și țipăm spăimântați toată viața. Suntem ființele mării dănțuind pe uscat, dintr-un univers în altul: din ou spre explozia timpului, uriaș tăvălug ce ne poartă spre viața nesfârșită. Ar trebui să știm ce să facem cu vremea!

Cutezăm permanent, ajutați de ceilalți care ne-nvață ce trebuie să știm despre încercuirea în

care trăim. Ce am putea face? Fiecare află mai mult sau mai puțin, fiecare pornește de la un punct și... mereu de la zero, nu poți ajunge departe. Unii aflăm despre toate acestea și ne simțim insignifianți în fața mulțimii universurilor. Acești „unii”, înțelegem nesfârșirea și ne simțim constrânși, dorim eliberarea. Pentru cel închis și mulțumit în constrângerea lui, dincolo nu există decât ca valoare mistică, la care nu are acces, de acolo îndoiala, necredința. Acesta cunoaște libertatea ca ceea ce nu e închis, ce e dincolo de gratii. Pentru cel ce simte infinitatea, lumea înseamnă constrângere, supunere, inflexibilitate, toate create de legi fizice, chimice, economice, logice, matematice, biologice, economice etc. Legea noastră ar trebui să fie doar cea morală, singura capabilă să rupă „lesele” economico-sociale, care ne-ar putea scoate din istoria ce-o vom supune nemijlocit.

Între cei rupți din destinul comun sau, mai prozaic, din turmă, există rețele mentale ce trezesc și pot supune cercul creat de istorie. Dacă-ți construiești viața învățând teorii, definiții, legi, cărora te supui orbește, legătura mentală cu rețeaua universală dispare și te vei simți tot mai mic, strâns de propriul tău cerc, tot mai redus, care te sugrumă. Dacă judeci și înțelegi ce ți se servește la cina istoriei și arunci haina intereselor mărunte, atunci intri în legătură cu interacțiunile cercului care pot fi

controlate, le poți porunci sfidând interesele celor supuși, înlănțuiți. Porunca asupra vrerii istoriei este ironia, uneori disprețul, așa poți ieși din timp, poți sparge tiparele.

Spune-mi câți n-au încercat aceasta? Toți cei care au sfidat regulile, le-au negat și au creat altele, care au distrus convingeri, au mutat munți cu puterea gândului. N-au fost puțini, din antichitate și până azi. Ei au reușit să ne uimească: construcții imposibile pentru acele vremi, teorii incredibile, valabile și azi, tendințe, curente, invenții, minuni, au arătat cu degetul legile, au distrus convenționalul, timpul istoric, au spart prezentul ducându-l mult în viitor, dar și timpul era pentru ei relativ. Ce nu poți nega niciodată? Viața, omul, această uluitoare creație fără timp. În afara lui, totul piere, fără el, nici veșnicia nu e posibilă.

Iată cercul, Lumea și ceea ce este dincolo de el: libertatea inteligibilă, care, teoretic, poate exista.

În căutarea unei soluții, într-o disperare ce pare să se instaleze definitiv, mă consolez cu cei puțini pe care îi întâlnesc și care cred că pot rupe cercul slinos al „progresului”, întru cădere. Golul.

Erau doi, prieteni, copii, adolescenți întârziați, soți, părinți, divorțați. Erau prietenii noștri: Gia și Cronus.

Doar el era din orașul în care urmaam studiile universitare, pe când Gia, ceva mai tânără decât tine, era tot de prin locurile noastre. Ne legau o mulțime de preocupări, idei, întâmplări comune. În primul rând batjocura nesimulată față de regimul politic ridicol, exasperant. Eram oricând gata să sărim la atac verbal, să ironizăm, să spunem bancuri sau să comentăm emisiunile clandestine, ascultate la „Europa Liberă” sau „Șopârlica”, după cum i se mai spunea în cercurile noastre, asta după celebrul scheci al lui Toma Caragiu, pe care îl știam pe de rost. Până la sfârșitul anului I aveam toți dosare la Securitate, dar continuam să nu băgăm în seamă „ciripitorii” mitocani și parveniți. În camera de gardă a căminului, unde descindea regulat o doamnă locotenent major, în securitate bineînțeles, ajunseseși și tu la un moment dat. Doamna te atacase cu multe și amănunțite date despre tine, care te luaseră prin surprindere, dar, după o scurtă analiză, ai început să o întrebi dacă nu are microfoane instalate și dacă are curajul să strige cu tine, pe scările Universității: „Jos sistemul... de învățământ”, deși voiseși să spui mai mult. Doamna a zâmbit, invocând naivitatea vârstei tale, ți-a oferit un viitor luminos, care ți-ar fi permis trecerea restanțelor și un post bun la terminarea facultății, chiar un trai mai bun decât pensia de urmaș. Te-a scârbit atât de tare când s-a lăudat că și

ea e absolventă a universității, încât i-ai aruncat: „Cu așa principii morale, eu nu m-aș lăuda că sunt intelectual. Ce nevoie are Securitatea de intelectuali?” După o scurtă perioadă de hărțuieli, te-au lăsat în pace, dar, mai târziu, ai aflat că le luase la rost pe colegele de cameră. Asta aveai să afli, dar de unde a pornit totul, n-ai aflat niciodată.

După ce lucrurile s-au mai îndreptat, pentru că toți aveau grijă să-ți atragă atenția să-ți ții gura, ne-am lăsat purtați de valurile iubirii noastre nebunești și de experimentele intelectuale din garsoniera soților R. Gia și Cronus. Aici ne creasem un univers al misterelor nedelegate ale omenirii, al lecturilor interzise, al experimentelor. Ți se trezise iar gustul pentru studiul literaturii populare și al mitologiei sau istoriei religiilor, îl citeam cu pasiune pe Mircea Eliade. Discutam despre vrăjitorie, magie, Yoga, iar Cronus ne dădea lecții de sanscrită și se pregătea să scrie unicul dicționar de sanscrită din lume. Practicase Yoga, ajungând până la controlul fizic și mental asupra propriului organism, făcuse practici magice până la cea neagră după care, cu mințile destul de tulburi, căzuse în alcoolism, făcuse comă alcoolică, moarte clinică și ne povestea despre cele șase vieți prin care trecuse, despre una din vieți în care fusese căsătorit cu o tânără de rang înalt. Ne înșira apoi titluri de cărți pe care putuse să le studieze din

fondul interzis, ne vorbea despre cuvinte magice, magia cuvântului, puterea lui și a gestului ritual. Tu îți propusesesi să studiezi problema, pe cât era posibil, dar, în primul rând, discuțiile cu Cronus aveau rolul lor plăcut și misterios. Vă aprindeați câte o țigară în fața unei cești de cafea sau de vin și începeați să cotrobăiți prin spații intelectuale de neexplicat:

– Crezi într-adevăr în „povestea” cu transmigrația sufletelor?

– Băi, să știi că în afară de voi și Gia, nu am mai povestit nimănui despre asta.

– Mulțumesc, lasă... Dacă punem problema din punct de vedere religios, școală yoga, budism, eu cred că superioritatea religiei creștine rezidă tocmai din faptul că neagă multiplicitatea încarnărilor unui spirit, dar rezolvă problema mântuirii pe calea sacrificiului suprem. Cu religia indiană e ca și cum te-ai întoarce la mitologii și mistere, deși budismul este o sinteză, ca și creștinismul. Ce-i asta, mitul balanței?

– Tu ești aceea!

– Să nu-mi spui că și în asta crezi; predicții astrale...

– Nu, și zâmbi enigmatic, privindu-te cu ochii lui diabolici, veniți dintr-un spațiu de nepătruns, de neînțeles. Se întreba, probabil, ce să-ți răspundă, sau poate râdea în sinea lui, căci se vedea cât de

colo, că se gândește la ceva, legat de subiect. Întotdeauna, după toate cele întâmplate, acest om, de o capacitate intelectuală ieșită din comun, care ar fi putut să miște munții din loc, cum singur ne explica, a rămas pentru noi un mister.

– Să spun altfel. Mai incomod pentru tine. Crezi că budismul este inferior creștinismului?

– Niciodată! E de neînțeles pentru europeni și impracticabil aici.

– Hai, mă iei cu eliadisme și răspunzi prudent, dar te-ai născut creștin și tu ai spus că spațiul cultural în care te naști e important.

– E adevărat. Dar, în contextul intelectual în care trăim, nu uita de comunism, religia s-a perimat, așa că, pentru unii nu mai contează spațiul cultural, pe care eventual îl detestă... și atunci, își caută altul, mai criptic, mai satisfăcător.

– Mă gândeam că e un fel de protest, de teribilism, te simt eu „bijbicile”. Te-ai dezice de tot, dacă ai pleca dincolo.

– Poate, nu mă mai ispiti, doar nu ești de la secu...

Iar zâmbetul acela de jumătate de față, cu buzele aproape dispărând, cu privirea refugiată în gol, spre jos, apoi din nou, ochii aceia puțin sașii, jucăuși, sticloși, așteptând permanent un gâlgâit înăbușit de răs.

– Tu ai practicat tehnicile acelea, ai simțit forța gândului, puterea cuvântului, și cred că, ce ai făcut a fost corect, întemeiat pe studiul școlilor și al ideologiei, filosofiei lor. Care ar fi fost scopul tău? Să descoperi calea de separare dintre Purușa și Prakriti*, să te contopești cu universul, sau nici măcar nu voiai să continui? Cred că e dureros să ieși dintr-o asemenea experiență și apoi să încerci să trăiești ca un om obișnuit, mă rog, cel puțin în aparență, ultimele cuvinte le rostiseși ca pentru sine.

Iar zâmbetul acela care spune multe și nu dezvăluie nimic. Gia, observând reticența regală a lui Cronus, interveni. De fapt ea nu putea să nu riposteze, iar pe Cronus nu-l deranja insistența ta. Era destul de nesimțit după aprecierile Giei:

– E o experiență cu adevărat uluitoare. Nu știu cum de mai e încă normal, deși nici de asta nu sunt prea sigură, și zâmbi ironic spre soțul ei, în timp ce acesta slobozi în sfârșit gâlgâitorul lui râset, dar gândește-te că, din cele douăsprezece tehnici, au fost păstrate doar două: una privind controlul asupra organelor și una asupra minții. Celelalte au dispărut din lipsa discipolilor. E înspăimântător să te gândești la ce se refereau celelalte..

* Purusha și Prakriti, zeități vedice indiene reprezentând materia sau natura, respectiv spiritul.

– Da, e adevărat, dar creștinismul e o religie și o filosofie nu așa de intelectualistă sau ezoterică, precum cea orientală, deși nici creștinismul nu se naște dincolo sau dincoace de Orient, e ciudat că el reprezintă „calea de mijloc” despre care vorbește și Buddha, și ca loc al apariției, și ca timp și ca metodă. Ea oferă calea oricui, nu doar celor aleși. În creștinism aleșii sunt cei ce se simt chemați, cei ce-și asumă liberul lor arbitru. Nu cumva creștinismul este un mod de a explica lumea și de a practica o anumită doctrină mult mai complicată? Nu crezi că ești un om mult mai comod decât pari și că senzaționalul îți dă un plus de dorință de viață?

– Nu neg că teologia creștină n-ar fi capabilă de ceea ce omul numește miracol și nu e. Tehnicile Yoga și practicile budiste pot crea miracolul în orice moment. Nu întâmplător s-a spus despre Iisus că ar fi fost practician yoga și că misterul dispariției lui, timp de douăzeci de ani, până la botez, ar fi avut ca rezultat „vizitarea” Orientului. Dar nicio altă doctrină nu-mi dă mai multe satisfacții intelectuale ca aceea budistă.

– Ești diabolic, spunea Gia. Doar știi care sunt riscurile. Înseamnă că tot ce ai spus, sunt doar simple cuvinte, care te fascinează sau nu. Tu ești mai mult superstițios, decât credincios.

– Se poate. Oricum, dacă ar fi să cred în ceva, nu pot crede în această mizerie de lume. Aici totul e permis: „Joc, cânt și femei!”

– Obsedatule, ia o țigară și taci, că spui numai prostii. Ești exasperant uneori!

Și Gia îți făcea semn să mergeți în bucătărie să preparați o pizza sau altceva.

Râsul lui sinistru îți sună și acum în urechi, chipul lui, gesturile... avea predilecție pentru autodistrugere și pot spune că a reușit cu vârf și îndesat. Gia îl sancționa destul de des, dar mai mult prin cuvinte decât prin fapte, apoi îl ierta cu blândețea ei caracteristică și cu multă dragoste. În micuța bucătărie a celor doi soți, depănați întâmplări, pregătind bunătăți rarissime pentru acele timpuri, discutați intimități, ne bârfeai pe noi, uneori vi se alătura și Cronus, făcându-se că vă ajută, numai ca să audă ce vorbiți. Turna din când în când ulei pentru o maioneză, tăia vreo legumă, bătea carnea sau făcea cafea. După ce așezați masa și începea degustarea, se făceau bancuri pe seama profilor, a unor colegi mai săraci în duh, că aveai destui, sau continuam cu discuții mărețe cum îi plăcea Giei să spună:

– Crezi în rațiune? începeai.

– Mai presus de orice, declara cu siguranță Cronus.

– Eu nu cred că avem acces la rațiune, ci putem fi raționali, cu sensul de rezonabili... Ce este rațiunea?

– A vedea lucrurile clar și precis. Nu așa am învățat? zâmbea ironic Cronus.

– Mă impresionează cartezianismul tău. Dar a fi clar și precis, și accentuai ultimul cuvânt, nu înseamnă a ajunge la adevăr?

– Sigur, dar depinde la ce adevăr ne referim.

– Pentru Cronus, intervenea Gia, adevărul e transcendent.

– Adică are sens absolut.

– Acela la care nu avem acces.

– De ce am avea? continua Cronus, suntem niște înapoiați.

– Eu cred că putem avea acces la un adevăr recunoscut de toți, spunea Gia.

– Unul convențional? întrebam.

– Da, așa pare, accepta Gia.

– Țsta nu prea mă interesează, prea trăim din convențional și ne supunem lui. Eu sunt însetată după celălalt.

– Atunci să bem pentru absolut, spunea Cronus oferindu-ne băuturile.

– Vorbesc serios, nu putem ajunge la el decât prin...

– Dumnezeu, te întrerupea Gia. Asta e valabil pentru tine sau pentru cei care acceptă că lucrurile

au locurile lor într-un univers perfect întocmit. Există însă și oameni care cred că adevărul poate fi cunoscut prin experiențe intelectuale, prin depășirea barierelor fizice și coordonarea spirituală superioară.

– Cronus dragă, adevărul despre care vorbesc eu unul pentru toți, chiar dacă cei mai mulți nici nu-și pun problema asta.

– Corect, dar sunt mai multe moduri prin care poți ajunge la el. Spui că nu crezi în predicții.

– Nu, pentru că noi nu putem deține decât părți de adevăr, ca într-un joc de puzzle, dar imaginea adevărului total nu aparține altora, pentru că niciunul nu deține toate piesele. De ce să-i cred pe aceia? Vezi din această cauză nu cred în istorie, se bazează pe adevăruri presărate în gunoiul timpului. Mereu lipsește ceva.

– Și totuși ele, predicțiile, ne avertizează. E o stare psihică, de care se pare că omul secolului nostru e dependent. Atâta timp cât crezi în ele, le poți învinge oricând.

– Ce simplu ar fi, spunea Gia, ironică, senzaționalul ne încântă. De ce nu putem să ne mulțumim cu ce avem și am construit cu puterile noastre, cu condiția să fi construit ceva?

– Și eu m-am întrebat. Ceea ce ni s-a dat, e partea noastră, e adevărul nostru, pe care într-un

mod paradoxal îl respingem, nu-l recunoaștem, căutând mereu altceva.

– Și totuși, continua Gia, această neliniște a căutării nu ni s-a dat întâmplător, ci cu scopul de a fi supuși încercării de a ne apăra credința și a ne întări în ea, oricare ar fi aceea.

– Adevărat. Cei care nu au nicio credință, nu au nimic, sunt veșnic neîmpliniți. Vezi ce aproape ești de Dumnezeu?

– Nu știu, încă mai am îndoieli. Suntem purtați totuși de un destin. Cineva ne poartă sâmbetele.

– Nu-i adevărat, fetele ți le joacă numai ispita, iar drumul ți-l faci singur, în funcție de cât de bine te cunoști și-ți valorifici calitățile. Cineva te ajută să te descoperi, dar tu faci totul. Încrederea în drumul pe care crezi că-l meriți devine mistică și se poate oricând transforma în miracol pentru ceilalți, dar nu pentru tine care știi de ce se întâmplă toate. Tu provoci reușita.

– Și totuși miracolul există.

– Da, venit tot din credință. Fără ea nimic nu există. Ea e „primul motor.”

– Poate fi, în sensul de realizare, conveni Gia.

– Bineînțeles, doar nu în sens mistic!

– Spune-mi, tu cum ai ajuns la convingerea că există, cum ai ajuns la credință? ceru Cronus.

– Să nu crezi că sunt cine știe ce credincioasă. Au fost momente în viață când înclinam să cred că

totul se poate explica prin știință, poate și din cauza doctrinelor comuniste cu care ne asasinau prin școli. Apoi mi-am dat seama că lucrurile nu se leagă, că minciuna tronează. Am auzit oameni cu mult mai inteligenți decât mine spunând că istoria minte, că realitatea, ca și istoria, ne sunt induse să credem ce vor ei și am început să citesc, să văd, să pătrund lucrurile, m-am îndreptat spre geniul german și talentul francez, spre arta renescentistă și cea greco-romană, spre mistere și religie și am înțeles că atunci când ieșim din istorie, sau facem abstracție de ea, alte adevăruri, mult mai generale, ni se relevă. Există Ceva mai presus de înțelegerea comună, ceva individual și universal. E uluitor și înspăimântător să simți infinitul. Acea prezență e absolută. Ajungi la Ea tot printr-un soi de concentrare, cum spune Cronus, apropo de orientali. Cred că și ei văd același lucru, dar îl denumesc altfel. Cu ideile astea stabilite în mine, mă simt puternică, mulțumită, și pot înfăptui orice. Viața e un miracol.

– Până la urmă totul pleacă de la un soi de umanism, măcar de l-am avea toți, spuse Gia.

Cronus ieșise din bucătărie și începuse să miroase a ars.

– Hei! Pizza, strigă Gia, poate am ars-o cu umanismul nostru.

După astfel de discuții masa decurgea tăcut, parcă fiecare mestecându-și gândurile odată cu îmbucăturile. Dar vinul de doi lei sau, rar, vreo specialitate oferită de părinții lui Cronus (Aligote, Cabernet, Busuioacă etc.), ne dezlega limbile și treceam iar la glume, ce bancuri mai circulă, ce examene mai avem de dat, dar asta era mult mai puțin important. În fine, totul se completa cu cafea adevărată, nu nechezol, uneori ness, un cognac, deși tu nu te omorai, și țigări, după buget.

Deveniseși aproape nelipsită cuplului tânăr care declara deja că suferă de plictis, așa că, cei doi te invitau zilnic la ei. La aniversarea unuia dintre noi, mai invitam una sau două perechi și nici măcar revelioanele nu le mai făceam în altă parte decât în această garsonieră, care devenise pentru voi toți un fel de laborator. El era punctul nostru de întâlnire, căci în cămin era greu de intrat pentru mine. Aici ne puteam dărui mângâieri, sărutări și cam atât, deși Cronus ne asigura că el, în timpul somnului nu aude nimic și familiile moderne fac amor în grup. Ne-am uitat unul la altul stânjeniți în timp ce Gia zâmbea disprețuitor spre partener, care hotărâse că suntem un cuplu de modă veche, cu precepte bine stabilite.

Dacă Cronus era într-o dispoziție proastă, stârmită de condițiile în care trăiam și de imposibilitatea de a evada dincolo de granițe,

începea să ne învinuiască de neînțelegere, de lipsa unei prietenii adevărate, se uita cu pizmă la părul meu de pe mâini sau de pe picioare, acuzându-mă că eu sunt un adevărat bărbat, pe când el nu poate stâmi decât milă unei femei, cu înfățișarea lui de adolescent neterminat. Nici măcar nu înțelegea ce văzuse Gia la el. Gia se simțea destul de prost, dar o dădea pe glumă:

– Da ce, eu sunt mama răniților? Știi foarte bine ce ne-a apropiat. Calmează-te, bijbicule...

– S-avem pardon de mosafiri... continuai tu... în timp ce eu râdeam cu gura până la urechi. De unde scorniși chestiile astea? Ce te face să crezi că un bărbat păros ar putea să placă unei femei? Doar dacă i-ar place să trăiască cu o maimuță. Apoi te întorceai spre mine: dacă aveai păr și pe piept, te puneam să te razi.

– Bine, spuneam râzând nestăvilit și mângâindu-te pe păr.

Atât i-a fost lui Cronus. A dispărut în baie și după vreo patruzeci de minute, timp în care noi dădeam cu presupusul, a revenit distrându-se, dar cu un aer măreț, arătându-ne cum s-a epilat... Gia foarte calmă dar perplexă s-a strâmbat:

– Acum arăți ca un fund de bebeluș.

– Da, dar când o să crească să vezi ce mândră ai să fii de mine!

– Poți să continui să crezi că mă interesează la un bărbat mai mult aspectul fizic... Apoi către noi: are o criză de personalitate.

– Ș-apoi, bărbatul trebuie să fie oleacă mai frumos decât Dracul! Am râs privindu-l semnificativ.

– De ce cereți mereu de la femei frumusețe? întreba Gia. Dacă tot vă lăudați că sunteți stăpânii lumii, de ce nu vă fabricați niște păpuși Barbie. Spune că asta vrei și salutare...

– S-a supărat... făcea Cronus, deodată trezit din somnul rațiunii. Se arăta puțin îngrijorat, ceea ce ne dădea speranță, căci dovedea respectul lui față de Gia. N-am spus niciodată că ai fi urâtă, pentru că te-am văzut mereu completă.

– Vezi, dacă mi-ai fi spus că sunt frumoasă, nici nu te-aș fi luat. Aș fi știut că minți.

Deși nu era urâtă, avea un corp frumos, mai ales picioare frumoase, un păr superb, negru, lins, lung până la mijloc, ochi adânci, negri, ten alb, dar cu pistru. Nu era prea înaltă, ba chiar scundă, ca și tine, dar asta nu conta pentru că noi țineam mult la ea, mai ales tu, pentru că vă potriveați atât de bine, în toate.

În fine, Cronus era pus la punct. Venea cu brațele întinse spre Gia și o îmbrățișa, căutându-i gura. Gia îl respingea cu un râs nervos, dar trebuia să cedeze, pentru că n-ar mai fi terminat... Dacă

sfârșea cu mania persecuției și mai lua un pahar sau două la bord, ne ținea câte o teorie scabroasă despre femei ușoare și felul în care se excită el când le vede, te interoga pe tine în acest sens sau pe Gia și nu te credea când îi spuneai că, de regulă, femeile se mulțumesc cu unul, în afara celor dependente... Apoi povestea despre ideile lui în materie de Kama Sutra și ne dădea material de studiat, o ediție destul de veche a celebrei sutre indiene ce ridică iubirea carnală la artă, experiment extrasenzorial, pe care practicienii Yoga îl foloseau ca „examen” de rezistență împotriva plăcerii... Gia se simțea iar stânjenită, iar noi încercam să dăm totul pe glumă, dar nu prea reușeam. În final se întrista și începeau reproșurile:

– Eu nu am prieteni. Credeți că nu știu, drept cine mă luați? Soțul Giei. Pentru ea veniți. Sunteți prietenii ei. Pe mine doar mă suportați.

– Dacă tot ai asemenea idei, ce te împiedecă să fii mai prietenos și să nu o pui pe Gia într-o situație stresantă?

Zâmbea cu fața aceea enigmatică și bizară, după care începea să ne povestescă despre niște orgii închipuite, acuzând-o pe Gia că e monotonă și nu îl satisface. Gia se enerva și îl invita să-și deschidă un bordel, că oricum taică-su i l-ar plăti. Încercam să-i explicăm că este un răsfățat al sorții și că, ce e prea mult, strică.

Cel mai frumos era când, întâmplător, veneau părinții lui și începeau să-l cocoloșească de față cu Gia, tratându-l ca pe un prinț, în timp ce sărmana Cenușăreasă parcă nici nu exista.

La o scenă din aceasta asistaseși și tu, în una din după-amiezile de duminică. Erați în balcon, sporovăind, în timp ce Cronus făcea baie. Sună cineva la ușă și Gia deschise, anunțând venirea părinților lui. Tu ai fi vrut să te fofilezi și s-o ștergi sub un oarecare motiv, dar Gia te rugase să rămâi. Imediat ieși din baie și Cronus, în pijama și cu părul ud și în dezordine. Mama se supuse mecanic unui ritual la care voi ați participat fără să vă fi simțit acolo: își lăsa grăbită geanta pe un scaun, în timp ce domnul cel bătrân întinse Giei o plasă cu bunătăți, apoi își concentră atenția asupra fiului, care întindea mâinile să-și îmbrace halatul, susținut de doamna cea bătrână. Aceasta prinse din zbor papucii pe care îi împinse câte unul în picioarele prințisorului care alergă cu privirea după o țigară. Tatăl nu așteptă nicio rugămintă, îi aprinse țigara, poate avea pregătită o brichetă, apoi făcu semn soției să-l usuce pe păr și doamna îl șterse cu mare dragoste și se căută în poșetă de un pieptăn, îi descurcă podoaba capilară, în timp ce Cronus se alinta enervat că îl pișcă. De la un timp prințul observă postura noastră indignată și Gia făcu un pas spre bucătărie, dar ție nu-ți veni a crede ce

vedeai și Domnul „Goe” își ascunse buzele într-un zâmbet extrem de satisfăcut, ca și cum ar fi spus: „Asta viață!” După ce doamna cea în vârstă se așează lângă fiu și continuă să-l aranjeze, împreună cu domnul începură să-i facă tot felul de observații Giei: că nu e prea curat în bucătărie, că nu a făcut mâncare pentru săptămâna următoare, că de ce nu i-a sunat dacă mai au nevoie de ceva, dar, oricum aveau de gând să le facă o vizită. Într-un sfârșit aflară și de prezența ta, întrebare de examene, ai spus ceva despre un referat pe care urma să-l faceți împreună, la filosofie. Giea era tot mai enervată și mârâia prin bucătărie. Fu chemată să-i facă observație lui Cronus că fumează prea mult, dar ea nu-i luă în seamă, tu te simțeai în plus, nici nu știai unde să te stabilești, ori în balcon, ori în bucătărie, dar doamna solicită închiderea ușii pentru că băiatul făcuse baie, deși era vară, așa că te-ai așezat pe marginea unui scaun, lângă geam, în partea opusă a camerei. În sfârșit, după vreo jumătate de oră, vizita se sfârși, iar după câteva amabilități forțate, cei doi soți seniori își luară rămas bun de la fiu și soția lui, rugându-i să vină la masă a doua zi, după cursuri. De data asta Cronus îi cam expedie, împingându-i nepoliticos pe holul blocului, aruncând un „Bine, bine, gata, ajunge..., pa!”. Dar asta era o întâlnire drăguță pe lângă altele care alternau de la mângâieri, pupături sau îmbrățișări, până la

certuri cu înjurături de ambele părți, ale bărbaților din familie, în timp ce doamna, cu lacrimi în ochi, încerca să-i împace. În final urmau dictoane în ton rostite de seniori, de genul: „Noi facem orice pentru fericirea ta, dar trebuie să ne înțelegi și pe noi, că nu te avem decât pe tine”. Uneori și Cronus repeta unele „citate” pe un ton sardonice. După plecare, tu nu te puteai abține să nu râzi, ceea ce mai descrețea fruntea Giei. „Am asistat cumva la o schiță după Caragiale?” întrebai printre icnete, ca să nu te audă prea tare Cronus. „Uneori sunt niște tâmpiți ai mei, dar îi înțeleg, pisălogi și indeciși, de aceea obțin de regulă ce vreau.”

Atunci da, dar se pare că în copilărie trăise într-o continuă interdicție, pentru că era tratat de toți din jur ca moștenitorul unei „coroane”: „...nu ai voie să te joci cu copii care nu sunt de „rangul” tău, te poți uita, dar nu poți juca mingea sau nu poți alerga pentru că te poți lovi, unii copii sunt nespălați și poți lua boli, de aceea îți aducem noi copii cu care să te joci în casă. Afară mergem la plimbare iar femeia care are grijă de tine trebuie să ți se adreseze cu respect, pentru că tu ești urmașul unei familii vechi și de mare vază... etc...”. Cu o asemenea educație, deși părinții lui erau cadre didactice, e greu să-ți imaginezi că omul matur mai poate fi normal. Și totuși, Cronus era o permanentă sursă de interes, o cutie cu surprize, și nimeni nu-l

înțelegea, sau, mă rog, nu încerca să-l înțeleagă mai bine ca noi. Ținea cu adevărat la Gia, dar avea un mod ciudat de a arăta asta, deși îi era recunoscător pentru relația lor. Uneori chiar încerca să se poarte ca un familist: ducea gunoiul, spăla vase, făcea cumpărături, ba chiar după ce Gia rămase însărcinată, își mai spăla singur hainele, ceea ce familia lui nu accepta. Însă de cele mai multe ori nu realiza că e nevoie de el. Gia făcea de cele mai multe ori totul. Când tu încercai să-l mai impulsionezi și să-i prezinți realitatea, îți spunea că nu te-ar fi suportat de nevastă. I-o întorceai și tu că: „...l-ai fi dat pe brazdă”. Gia nu prea mai credea în viitorul lor împreună, dar era dispusă să mai încerce.

Înserări și uluiri. Nimic din zilele acelea nobile nu poate exista aici, afară doar de amintiri. Fascinată de puterea gândului și de forța cuvântului, te abăteai de la altă îndeletnicire, pentru a experimenta iar și iar. Locul era, firește, garsoniera tăcută, aterizată parcă dintr-o altă lume în acest colț de Pământ. Te simțeai foarte des ființă a universului, pur și simplu simțeai în tine universul și atunci, acolo, îți vedeai dimensiunile adevărate: un praf cosmic suspendat de o clipă, ce nu putea fi oprită nicicând. Cu simțul tău estetic înăscut, te imagineai la țară, la bunici, sau la alte rude, în plin aer,

purtând cu tine mai clar acest sentiment universal. Atunci înțelegeai ce-au vrut să spună cei care gândeau că nu omul este un microcosm, ci el este un macrocosm, pentru că are capacitatea de a cuprinde mental universul, simțind infinitatea, în care, intrând, și-o dorește cu mai multă ardoare. Era un colț de lume în care puteai simți cel mai puternic și mai curat miros de fân, stând prăbușită, ca în copilărie, în curtea unui țăran, care tocmai rupea gâtul unei găini pentru a-și cinsti oaspeții. Era locul acela tainic, în care pipăiai țârâitul greierilor sau surprindeai cu privirea fuga pripită a unui iepure rătăcit printre smocuri de iarbă uitată. Umil animal, de la care contemporanii noștri nu mai pot învăța nimic, pentru că ar fi o psihologie negativă, a învinsului. Ori noi, spun unii, trebuie să adoptăm noua psihologie: a trufașului, a perfidului, a celui ce calcă pe orice, inclusiv pe cadavre, pentru a-și atinge scopul. În lumea aceasta arhaică, te simțeai mai aproape de univers, căci erai sub cerul acela atât de aproape, cu miros de mămligă „naturistă” răsturnată pe o masă scundă, cu trei picioare, în jurul căreia se așezau patru ghiavoli îmbujorați de soarele și vântul care le jucau prin plete, în fața unor străchini de lut pline cu lapte bătut, ce așteptau amuzați să li se taie cu sfoara gălbenușul uriaș, care apoi era apucat cu mâna și tăvălit prin laptele gros, mestecat până când burțile erau

satisfăcute. Era și spațiul tăcut din coroana nucului uriaș în care citeai primele aventuri, sau al gârlei în care te scăldai, al porumbarului în care urmăreai ieșirea puilor din ouă, al pomilor plini de fructele lor care-ți furau liniștea stomacului, sau al dulceturilor misterioase din dulapurile încuiate ale bunicii... și toate visele legate de primele iubiri... Acolo te-ai simțit prima dată în consens cu natura, cu universul, ți-ai cunoscut dimensiunile și ți-ai propus să înțelegi misterele lumii.

Te trezeai într-un târziu amintind toate acestea, cu un gust proaspăt de viață în priviri și-ți împingeai cerul, cât mai departe. Deveneai strălucitoare și toată lumea recunoștea asta. Iubeai viața, oamenii, te considerai norocoasă că i-ai întâlnit. Apoi venea dezamăgirea și cerul se strângea. Te sufocai.

Într-una din veri, ultima din viața noastră de studenți, am ajuns undeva prin nord, la casa bunicilor lui Cronus. Cei doi, împreună cu copilul ce avea să se nască, voiau să petreacă în intimitate și prietenie deplină, o săptămână, în care, buna dispoziție, atmosfera intelectuală și sporovăiala, să se îmbine în mod fericit. Am ajuns toți patru într-un oraș de munte select, curat, modern, mai ales pentru acele vremi centraliste pe care le trăiam. Erai încântată de locuința vetustă în care ne aflam,

de mobilele greoaie și vechi, de bibelourile și tablourile patinate, de peste o sută de ani, dar nu și de patul imens în care aveam să ne petrecem nopțile. Până când ne-am obișnuit cu istoria locului și cu posesiunile străvechi de bunuri pe care le moștenise Cronus, pe linie paternă până la crame domnești pe lângă Cotnari, servicii de argint, tablouri originale etc., am încercat să facem o cafea dintr-o cutie de ness rămas acolo de la nu știu ce război, glumesc. Era singurul lucru pe care nu-l aveam în frigiderul burdușit cu tot felul de bunătăți, de către părinții lui Cronus, care și afirmase că-i sună pe-ai lui să-i înjure. L-am liniștit, amintindu-i că ne-am putea trezi cu bătrânii la ușă și ne asigură că „...are taică-meu vreo cunoștință pe aici, pe aproape. O descindere mai pe seară și facem rost”. Totul se întâmplă atât de rapid, încât, plimbările prin oraș, discuțiile contradictorii, și mai ales o ceartă între mine și Cronus, legată de un album Mahler, preferat de amândoi, trecură neobservate pe lângă clipele petrecute împreună mai ales în uriașul pat, care probabil s-a uimit de atâta dragoste cât eram în stare să dăruim, câte mângâieri, câte cuvinte nespuse... Logodna noastră era veche de aproape o jumătate de an și eram prieteni de trei ani. Rugămințile mele repetate de a ne căsători nu fuseseră ascultate, așa că te ameninșasem că, la nevoie, va trebui să-mi dăruiești un copil, rodul

acestei iubiri nesfârșite pe care ne-o dăruiam reciproc. N-am pierdut nimic din bucuriile iubirii, dar ne cam deranjau privirile piezișe ale lui Cronus, care știam că are tot felul de idei de atotcunoscător. Când îi simțeai privirile insinuante îi aruncai câte un: „budist împutit”, sau un „nu te mai fâli atât, bijbicule”... Numai Gia stătea cu o figură scârbită de indecența partenerului. Se vedea cât de colo că ea este persoana puternică, ea este conducătorul, ea este cea datorită căreia viața lui ar putea să se deruleze normal. Mai era și micuțul care se afla între ei. Cronus își dorea o fată, fălindu-se că... „știe el ce a pus acolo”, Gia ar fi preferat un băiat, dar până la urmă, asta nu prea conta.

Mulți ar spune că, de cele mai multe ori, nimic nu se așează așa cum ți-ai dorit. Dar tu nu credeai în întâmplare și nici în destin. Totul ținea de noi. Știam cât de puternică ești, cât de mult luptai pentru a-ți realiza un scop. Greșeala ta era că te încrâncenai atât de tare, încât uitai de alte lucruri esențiale. Te fixai pe un lucru și nu te mai opreai. De cele mai multe ori reușeai și eu te încurajam. Cel mai tare mă durea când tot amânai, considerând că încă nu poți... Probabil că și pe tine te deranja lipsa de îndrăzneală, erai într-o bătălie continuă. Știam amândoi, tacit, că cercul nu ne va cuprinde atâta timp cât vom fi împreună. Nu era și cazul Giei și al lui Cronus. Relația lor era cu totul alta, deși

termenul de ciudat era potrivit, mai degrabă, pentru el.

Acasă ne-am întors tot împreună, legați pe veci de iubirea noastră. De data aceasta eram hotărâți să încheiem o relație cu legământul căsătoriei. Nași, urmau să ne fie Gia și Cronus.

Oameni ca Gia și Cronus, pretendenți la eliberarea de sub puterea materialității lumii, mai cunoșteam destui. Poate în ei văzusem mai multă speranță și alături de ei, poate și triumful nostru... dar... Fiecare dintre noi a avut un curs sinuos al existenței, fiecare a deraiat într-un fel sau altul spre ceva ce n-ar fi dorit inițial. Totuși, admirabili cuceritori! Mă gândesc foarte des la astfel de modele, spunându-mi ce mult contează propriile convingeri, descoperite, stabilite, respectate, ce înseamnă capacitatea de a generaliza, sintetiza, adapta, fără rigiditatea principiilor, care pot fi oricând încălcate când intri în contact cu ceilalți.

Sinuoase drumuri. Cunoscusem oameni pentru care aș fi făcut aproape orice. Aveam o încredere oarbă în ei, deși nu-i cunoșteam de ajuns. Pentru orice greșală le găseam scuze, lucruri cu care și tu erai de acord. Spuneai că întotdeauna trebuie să avem încredere în celălalt, iar existențialiștii, de genul lui Sartre, care spun că „infernul sunt ceilalți”, sunt cel puțin pesimiști. Nu puteai crede

că prietenia se poate degrada într-atât, încât să-ți devină dușman, deși ai avut parte și de o asemenea surpriză.

Experimentele continuau. În fond, viața e un continuu experiment. În loc să afirmăm că noi suntem actorii propriei scene, putem spune că suntem obiectul propriului nostru experiment, pentru că niciodată nu știi ce va ieși dintr-o întâmplare, dintr-o decizie etc. Ești cercetător credul și credincios naiv. Depinde cât ești dispus să riști. Dar dacă nu o faci, nu câștigi, iar dacă ești prea prudent, s-ar putea să nu ai parte de nimic sau să devii un mort viu, fără țintă, fără orizont, rupt de tot într-o lume și așa mult prea sfâșiată de cei ce îi făuresc istoria.

Mă lăsam uneori pradă celei mai ademenitoare beții... vis... vis... nesfârșit pe care puteam să-l continui la infinit, dar îmi impuneam să-l termin și să mă alătur senzației, vieții. Poate că anticii și unii renascentiști, tot după primii, aveau dreptate când spuneau că moartea este de fapt privarea de senzație. Ce mult o iubim! Simțurile sunt viața noastră, fără ele nu avem niciun sens, fără ele nu putem trăi. Eu eram înclinat spre senzațiile cele mai ascunse, cele mai delirante, subconștiente... Le căutam cu disperare sau le inventam, numai pentru a simți altceva decât ar fi simțit un om obișnuit. Se poate să fi fost, totuși, o iluzie. Mereu descoperim

că nu suntem primii, totuși, aveam mereu un sentiment al începuturilor lumii. Probabil o atracție organică, nostalgică, față de perfecțiunea începuturilor. La fel erai și tu. Te lăsași plasmatic cucerită de acea lume și migrai către ea. Nu-ți trebuiau nici tehnologii moderne, nici viziuni diabolice sau paranormale, pentru că totul se afla în tine, ca și în fiecare. Aștepta doar să fie descoperit.

Astfel ajunseserăm la cel ce făcuse posibilă descoperirea noastră ambivalentă: Darian.

Structură aleasă, uneori superficială, cel puțin la începuturile adolescenței, aflate la bariera marilor întrebări, era genul de tânăr veșnic în alertă din cauza propriilor provocări, căutător al sinelui. Dornic de realizări surprinzătoare, pasionat de multe domenii, un „căpos”, cum i se mai spunea, dar și datorită capului mai mare (pletos în perioada hippy) în raport cu trupul cam mărunțel, cu un nas buonarotian, cu gesturi repezite, voit cabotine, care ascundeau și blândețe, dar și un soi de timiditate controlată. Ușor neglijent în ceea ce privește aspectul exterior, era copilul teribil al unei adolescențe prelungite, el și cu mine ne întâlneam în spațiul muzicii, căci eram bolnavi de muzică, neîmpliniți din cauza ei.

Tu erai mult mai apropiată de el, și, deși îl cunoșteai de ceva ani, pentru că era fratele uneia dintre cele mai bune prietene ale tale, Core, nu-l

prea luaseși în seamă datorită teribilismului său. Core și Cris, cealaltă prietenă a ta, încercaseră, la un moment dat, din distracție, să vă „cupleze”, dar amândoi aveți să aflați că relația voastră era pur amicală, culturală, ca să nu spun spirituală și că orice apropiere fizică nu era încărcată de fiorul iubirii. Vă simțeați bine când vorbeați. Darian, atent, aproape grijuliu, sensibil, făcuse două faze de pomină pe care vi le aminteți în anumite momente. Prima era fuga din fața pericolului, lăsându-și de izbeliște partenera, a doua a fost legată de distanțarea lui și apariția mea. Să zicem că te lăsase pe mâini bune. Prima întâmplare o povesteai tu.

„Abia luasem la facultate și Darian, care avea un orgoliu destul de acceptabil, gândind că nu poate ieși cu o tipă fără studii superioare, se arătă foarte interesat de persoana mea, probabil mai crescusem în ochii lui, și mă invită la nunta unui prieten. Nici nu mai știu dacă îl cunoșteam. Cert e că, după ce am mâncat, am băut, am dansat, vreo două dansuri, ne-am grăbit să o ștergem, că doar venisem cu „porcul”, adică nu aveam bani pentru partea cu „darea”, abia ne ajungeau de țigări. Am luat-o pe o stradă mai dosnică, pe unde, de regulă circulă mașini cu gabarit mare. Nici n-am mers câteva sute de metri, când în preajma noastră, oprește un tir, iar șoferul coboară și se îndreaptă

spre noi. Darian nu așteaptă mult și o ia repede la picior în timp ce eu rămân consternată de reacția lui. Individul se oprește și întreabă în bulgărește cum se poate ajunge la autostradă... Eu încerc să-i explic în engleză, românește, dar nu înțelege mai nimic. Între timp Darian își aduce aminte de mine și se întoarce prudent. Șoferul tirului se urcă în mașină și pleacă, iar Darian începe să se scuze de reacția lui în fața fricii. Eu mă amuz tot drumul și-l tachinez, vorbindu-i despre pretinsul curaj al bărbaților, despre forța lor, siguranța pe care o epatează. Ne oprim în final în părculețul de tei de lângă blocul meu. E puțin trecut de ora unu noaptea și eu izbucnesc în râs gândindu-mă la mama, care-l prevenise pe Darian: „Vezi, să mi-o aduci sănătoasă acasă”. Darian se autopastișează: „Depinde cine pe cine să aducă acasă!” Apoi începem să vorbim, despre ce altceva mai potrivit, decât despre eternul feminin și opusul său, masculinul. Îmi propune o lectură, Matei Călinescu, „Viața și opiniile lui Zaharias Lichter”, parcă așa se chema.

Avea un soi de tandrețe care-ți plăcea, dar știai, observaseși deja genul de femeie care i se potrivea, aceea sexy, ori tu nu erai nici pe departe așa ceva. Ai fi vrut nespun să-ți rămână prieten pe viață, dar lucrurile astea nu prea țin în lumea noastră. Nu puteai înțelege de ce. Peste cincisprezece ani făcuse

parte din viața ta și totuși știai că ceva se va rupe în final. De ce nimeni nu crede într-o prietenie bărbat-femeie? Oare totul chiar se reduce la sex? Nu puteai să crezi, mai ales când te gândeai la Darian. Ce bine vă puteați înțelege și totuși nu simțeați decât nevoia de a schimba idei, de a formula concepte, de a discuta în contradictoriu, argumentativ, de a traversa și a simți lumea, de a înlătura barierele, de a simți universalul. Nu era posibilă această prietenie. Sincer, nici eu nu prea credeam, deși înclinam să-ți dau dreptate. Gelozie? Simțeam cât de apropiați sunteți, dar știam că poți simți între persoane de sex opus un fel de frățietate. Erai legată de el prin multe fibre sensibile. Atâtea discuții, jocuri, întâmplări, chefuri, erau atâtea de spus...

Al doilea episod, care a marcat întâlnirea noastră și pecetluirea dragostei ce ne va lega, îl voi povesti altădată.

Îți mărturisisem nu de mult că eu sunt un adolescent întârziat, care n-ar fi făcut nimic în lumea asta, dacă n-ai fi fost tu. Nu-mi era rușine să mărturisesc și nici frică să te pierd, deși tu știauși toate astea, fără să le fi spus. Multe lucruri erau de la sine înțeles în relația noastră, dar știam cât de mult apreciezi sinceritatea și ce bună ascultătoare și sfătuitoare de taină ești. Așa că mă dăruisem total brațelor tale. Darian era prietenul recunoscător pe

care tu reușiseși să-l umpli cu sens, la trecerea dintre vârste: copilărie-adolescență.

În vremea copilăriei nu-l luaseși în seamă și nici nu-l văzuseși prea des în preajma sorei sale care, între timp, îți devenise prietenă și colegă. Core era un băiețoi care pusese țigara în gură de la treisprezece, paisprezece ani și fuma cot la cot cu Darian, care era mai mare decât voi cu aproape doi ani. Vă făceați des vizite și împreună cu Cris erați un trio de nedespărțit. Darian era însă cu grijă ocolit, pentru că ți se părea un puști cam îngust la minte, neglijent în aspect, și tu nu suportai tipul femeii fatale și al bărbatului teribil. „Oamenii sunt foarte vulnerabili, oricât ar para asta, oricât s-ar educa sau ar simula curajul și puterea. Forța fizică o poți căpăta prin exercițiu, dar forța spirituală de a te ridica veșnic din cenușă nu o capeți decât prin exercițiul minții, care e cu mult mai dificil decât cel fizic”, spuneai. Cu toate că iubeai mișcarea, călătoria și mai ales sportul, în special tenisul de câmp, pe care îl practicaseși cândva cu pasiune și încă o mai făceai de distracție dacă aveai cu cine, uneori și cu mine, sportul „minții” te satisfăcea mult mai mult.

Core încerca să atenueze părerea proastă pe care o aveai despre Darian, spunându-ți ce cap de matematician are, că fusese poreclit „căpos sau căposul”, dar, deși apreciai orice talent, matematica

era una dintre științele, care nu-ți spusese niciodată nimic. Nu voiai să o înțelegi, o considerai pierdere de timp pe lângă cunoștințele pe care ai putea să le capeți despre mintea omenească, artă, cultură, civilizație, literatură și teatru de care erai fascinată, bineînțeles, pe acolo, pe undeva, era și matematica, dar respingeai și ideea de număr.

Darian cel căpos devenise de curând elevul celui mai bun liceu din oraș, secția matematică, în timp ce voi vă chinuiați să treceți clasa, bineînțeles din cauza matematicii, mai ales tu și Cris. Au fost câteva ocazii în care ai discutat cu Core despre Darian, despre calitățile lui intelectuale, dar și despre timiditatea lui în fața unei fete care îi citea pe Shakespeare, Poe, Goethe etc. Te cam irita comportamentul, dar îl priveai și tu de sus. Un timp, poate un an, poate mai bine, Darian dispăru din raza ta vizuală, pentru că, povestea cam enervată Core, avea un nou amic, plin de „lovele”, care îl purta prin tot felul de dezmățuri, sau ceva de genul ăsta.

După comicele, dar și surprinzătoarele întâmplări din primul vostru an de liceu, pe care și tu și Core a trebuit să-l repetați, tu din cauza matematicii și Core a biologiei, Darian a apărut iar în viața ta, de data asta altul. Îl mazilise pe prietenul lui trivial și fără nimic în cap și se pusese cu burta pe carte, mai bine zis pe lectură. Descoperi

marea literatură și încet, încet, pe un drum plin de renunțări și tertipuri, începu să acumuleze într-un ritm accelerat, cunoștințele de care avea nevoie pentru a ține piept oricărui om cult. Te admira tacit sau prin intermediul Corei: „Să fii preocupat la vârsta asta de cultură, e lucru mare. Eu la vârsta ei...”. Începură discuții nesfârșite pe teme literare, schimburi de cărți de exegeză, recomandări de o parte și de alta. Avea o capacitate fantastică de asimilare și o memorie fabuloasă, însă mai și falsă. Îl prinseserăți de câteva ori că nu citise cartea, ci doar referințele critice. Reținea ușor citate și ți le băga sub nas ca să te impresioneze. Îl puneai la punct și el începea să râdă, făcea o glumiță sau dădea un alt citat pregătit din timp. Începuse să și scrie. Era secret. Tot Core îi spusese. Era un bun șahist și rebusist, dar prea îi plăcea să-și arate superioritatea. Cum apărea sau invita la el un personaj nou, cine știe pe unde întâlnit, cum îi testa intelectul cu spectatori.

Avea nevoie de confirmarea celorlalți. Ție nu prea îți plăcea atitudinea asta, dar unele întâmplări erau comice. De exemplu, un tip care era mare tenisman, în devenire, la juniori, după ce fusese testat de Darian, care știa că nu-i poate capul mai nimic, îi subtilizase „Istoria literaturii române” de George Călinescu, un tom uriaș, de vreo patru kilograme, pentru bani. Ne-am distrat mult pe tema

asta, mai ales că lui Darian îi era teribil de ciudă, pentru că făcuse greu rost de ea. Noi consideram că asta e o ironie la mania lui de a-i testa pe alții. Replica tenismanului a fost pe măsură.

În acel timp începuseră întâlniri și chefuri bune la cei doi frați, care se prelungeau sub diverse forme și intensități până la câteva zile. Astăzi, Core se întreabă încă, cum de ne mai suporta...

Ziua începea de obicei lent, cu câteva discuții, noutăți, unii făceau rebus, alții jucau șah, table, apoi pauza de masă, fiecare pe la casa lui, iar după-amiaza se încingeau jocurile de cărți: whist, rentz, asta până când am învățat bridge, la care partidele țineau până dimineața. Uneori dimineața ne prindea cu vreo mimă sau de câteva ori chiar spiritism. Experimentam.

Toți patru, Darian, Core, Cris și tu erăți legați de aceste „vitrine” ale trecutului, pe care vi le aminteăți nostalgic. Darian avea pe atunci puterea teribilă de a-și învinge cercul, de a-l îndepărta. Pentru că vedeai toate astea, îl admirai și uneori te simțai inferioară lui, deși nu-i cunoșteai toate temerile... Unii îl credeau un superficial, ca și pe tine, probabil ca să-și acopere propria ignoranță și să se simtă confortabil în propria lor piele, dar asta nu prea conta pentru voi. Știați pe părerea cui să puneți preț, mai ales pe cea reciprocă și asta vă era

suficient. La vârsta aceea era greu să-ți imaginezi pe cineva cu adevărat profund, rațional. Erați în perioada marilor căutări, întrebări, absențe, a marilor nebunii. Nimeni n-ar trebui să fie sau să ajungă un superspecialist; asta l-ar face pe acel individ un bicisnic, un „constipat intelectual”, cum îți plăcea ție să spui. Omul trebuie să învețe prin cunoștințe cât mai diverse, să se descopere pe sine, să se aleagă din grămada de posibilități, pentru ca apoi să se definească, în limita bunului simț, cu ajutorul celorlalți, pentru a găsi calea particulară pe care o decide pentru restul vieții. Desigur, există multe deviații, dar important e să regăsești drumul în marea aventură. În fond, pe atunci, toți aveai acea superficialitate dulce, specifică adolescenței, care vă asigura șansa la maturizare, dar și păstrarea acelei fățarnicii drăgălașe și de bon ton, acea teribilă dorință de originalitate, spontaneitate, care-i scotea din minți pe adulți și care vă dădea tot dreptul să sperați la împlinire prin depărtarea de comun, prin înțelegerea vieții ca o zilnică, perpetuă experiență, ceea ce vă dădea perspectiva ruperii de constrângere, ieșirea din cerc.

Ce vremuri! Nu? Toate merită povestite, așa cum oricare viață merită așijderea, pentru că fiecare contribuie la imperfecțiunea aceasta minunată a lumii omenești. Atunci s-au ținut prietenii adevărate, clădite pe caractere teribil de puternice,

capabile să depășească destinul acceptat și să construiască ele destine care au durat mai mult de un sfert de veac, și încă mai durează. Acele întâlniri culturale, șuete, chefuri, experimente nu pot fi catalogate. Ele au rămas în timpul nostru fertil. Niciodată nu au fost planificate, pentru că nu erau mature, dar părinții noștri ar fi avut multe de învățat din ele, dacă orgoliul le-ar fi permis. Cele mai multe se derulau așa:

– Am cumpărat ultimul număr din „România Literară” și am găsit un articol despre Mircea Eliade în America, de Andrei Pleșu, spunea Darian.

– Adu-l să-l citesc, spuneai tu.

Darian se executa, dispărând în altă cameră, vorbind despre un subiect sau altul, legat de... dând un citat, sau fredonând ceva, revenea cu articolul bâzâgâind în continuare.

– Poți să încetezi? îl apostrofai.

Darian se făcea că încetează, dar continua să se maimuțarească pe lângă tine sau alte prezențe. Dacă erau și Core și Cris își dădeau coate, își aruncau ocheade, sugerând că va începe o discuție „deșteaptă”, dar el continua să se strâmbe, conștient de propria lui clovnerie, făcându-se că izbucnește în râs, autoironic...

– Știi, spuneai tu... fără să-l privești, știind cum face... a fi nefericit, spunea Cioran, înseamnă să fii cu adevărat...

– Of course, a fi beat nu ești destul, decât dacă dormi „mort” într-un șanț...

– Și nici tu nu ești un clown desăvârșit, trebuie să recunoști...

Apoi începea o discuție pe tema Eliade: este sau nu cel mai mare istoric al religiilor din secolul nostru, care este valoarea lui ca nuvelist.

– E cel mai mare scriitor de proză fantastică pe care îl avem. Eu îl simt foarte român, chiar dacă toată proza lui e „împănată” de mistere...

– Să înțeleg ce plină de patriotism ești? făcea el sardonice...

– Ce mult mi-aș dori să am cele trei volume din „Istoria religiilor”, n-am reușit să le citesc pe toate, pe îndelete, pentru că abia le-am ținut în mână câteva zile.

– Dacă aflu ceva, te anunț! Dar fă rost de... „mălai”.

– Da, ar fi și asta o problemă!

Până la urmă am făcut rost de acest mini vis al tău, ultimul volum fiind un cadou cu dedicație de la Gia și Cronus, de ziua ta, în anul trei.

– Crezi că Eliade a fost un creștin adevărat?

– Greu de spus, dacă stai să te gândești că s-a născut creștin, și-a urât puțin originile, deși nu și le-a renegat definitiv, a practicat yoga cu un guru adevărat, în India și, în final, a recunoscut, indirect

oarecum, că religia creștină este superioară celei budiste.

– Oare cum se simțea în lume, ca român... apreciat, recunoscut ce-i drept?...

– Nasol, tu ce crezi?

– Nu cred nimic. Pentru noi, cei care trăim aici, poate e ușor de crezut că e mai bine dincolo, ai mai multe șanse, dar să te rupi de locul și spațiul tău și mai ales să nu te mai poți întoarce în el... mi se pare teribil... Gândește-te la alții ca el... Voiculescu, Cioran, Celibidache...

– Sunt prea mari pentru un popor așa de amuțit, de înăbușit. Cum a fost posibil ca o mână de sclerați să ne bage în mizeria comunismului pentru vecie? Când am citit cifra de 800, m-am înspăimântat. Noi nu am avut niciodată viziune politică, nu am gândit niciodată în perspectivă, parcă nu am avea percepția timpului și a mersului istoriei. La noi totul e lăsat în brațele sorții, cum a da Dumnezeu. Aici cred că Cioran avea dreptate...

– Nu în totalitate. De fapt, cine ar putea avea dreptate în totalitate?... Hai să nu-l facem pe acest copil teribil, purtătorul de cuvânt al unei nații...

– Suntem niște idioți, perora Darian mai departe, amestecându-se în niște divagații semisavante pe tema istoriei, culturii și a politicului, plecând de la Pauker, Stalin, Dej și Ceaușescu...

Urmau comentarii de la „Șopârlica”, cine ce a mai auzit, pentru a ne completa datele cu părerea celor de peste granițe. Da, noi bâjbâiam înăuntru unei țări închise, iar cei de afară bâjbâiau prin spațiul deschis. Adevărul nu era nici la noi, nici la ei. Emisiunile politice, culturale, muzicale erau mereu în centrul discuțiilor. Se dădea drumul la bancuri. Subiectele cu olteni și cu Ceaușescu erau cele mai gustate, chiar dacă erau amestecate cu puținică scârbă. În final Darian mai dădea câte un citat din Gide, autor ce devenise un fel de leitmotiv al unei perioade din viața lui, asta după ce-i citise jurnalul, încât Core și Cris, cum îl surprindeau că se pregătește să citeze, scandau în cor: „Gide spunea...”. Alteori se citeau versuri. Ultima noastră descoperire din acea vreme era poetul Mircea Cărtărescu.

- L-ai citit? întreba Darian.
- Destul de sumar, nu am găsit niciun volum.
- Am făcut rost...
- De „Totul”?
- Dacă citești din el cu voce tare, ți-l împrumut, râdea insinuant Darian.

Începea o lectură nostimă, susținută de tine, apoi una deșăntată, a lui Darian.

Într-un alt context se citeau Shakespeare, Byron, Poe, Baudelaire, Villon, Verlaine sau Esenin, Whitman... etc.

Descopereai împreună marea literatură contemporană: Celine, Eco, Gombrowitz, Musil, Hesse, și sudamericani: Marquez, Casares, Llosa, Sabato, Borges etc. Tu te întorceai la vechea ta pasiune pentru Thomas Mann, câțiva englezi, germani, italieni și ruși.

Discuțiile nu-l aveau întotdeauna conducător pe Darian, deși cam așa se întâmpla. Dacă nu existau persoane mai puțin cunoscute, îți asumai această „funcție”, dacă mulți dintre interlocutori sau simpli spectatori erau noi, te închideai în tine, devenind cel mai fin observator. Darian avea un stil foarte acaparator, jovial, deși nici tu nu stăteai mai prejos în ceea ce privește jovialitatea. Lui îi plăcea să-i testeze pe ceilalți, apoi urma o evaluare la care vă cerea părerea. Tu obișnuiai să nu te pronunți, considerând că fiecare om are calitățile lui și nu poate avea aceleași preocupări și aceleași lecturi ca voi. Când apăreau personaje noi, deveneai prudentă, dar făceai impresie bună, pentru că vorbeai controlat, puțin, dar bine, dacă nu se întâmpla să te aprinzi de la vreun subiect incitant, când vorbeai cu pasiune și creai un gol în jur, uneori stânjenitor. Deveneai autoritară și puțin înspăimântătoare, ca și cum nimeni nu mai avea drept de replică.

Îl admirai mult pe Darian, deși uneori te simțeai depășită, dar cu siguranță că și el simțea

același lucru. Astfel de gânduri nu vă împărtășeați niciodată, dar exista o aprobare a privirilor, o mișcare a spiritelor, pe care numai voi o aprobați tacit.

Experimentelor uneori deplasate ale lui Darian le cădea și tu pradă, din când în când. Într-un an, făcea celor ce treceau prin casa lui, un test gen origami, ce fusese aplicat cosmonauților, ne asigura el. După un desen, având ca finalitate un anumit model, trebuia să împătorești astfel hârtia, încât să obții imaginea respectivă. Darian declară că nimeni nu reușise să-l facă până atunci, așa că îl propunea celor de față. Te simțise că nu puteai să stai deoparte, că adori provocările și, trăgând cu coada ochiului, aștepta aprobarea.

– Iar un test de-al tău! i-ai replicat ușor enervată, căci veniseși să te destinzi, nu să-ți pui la bătaie mintea. De ce ții neapărat să-ți dovedești superioritatea? Ți-au murit laudătorii?

– Ha, ha, ha, făcu oarecum, vag stânjenit Darian, punându-ți sub ochi desenul, indicațiile și hârtia.

Știa că nu poți rezista tentației, mai ales dacă erau și băieți și fete în discuție...

„Concursul” începu. Darian mai aruncă câteva informații legate de test, dar nu legat de soluție, ci de cei care l-au dus la bun sfârșit. Se lăsă tăcerea, în timp ce neuronii tăi deveniseră extrem de

excitați. Întrezăreați reușita și pentru că știați câte ceva despre arta împăturirii hârtiei. În final, ai găsit soluția, mulțumindu-l pe Darian, care parcă ar fi vrut să-și confirme ideea că tu l-ai fi putut face.

– Deci, ai spus perfect satisfăcută, aș putea să devin cosmonaut...

– Bravo, ptui! L-a făcut, exclamă Darian, mulțumit de prezumția lui.

Toate acestea se desfășurau fie la Darian și Core, fie la tine sau Cris, fie la o altă persoană la care vă aflați ocazional. Aveau loc tot felul de întâlniri interesante, constructive, fără de care viața voastră n-ar fi avut caracterul acela înălțător, adolescentin. Iubeați orice discuție, vă informați în tot felul de domenii, lectura era harul vostru, cu care, inconștient, vă clădeai un viitor complicat, în timp ce voi înșivă deveneați niște oameni complicați, pretențioși, selectivi, dar care vă mulțumeai cu tot mai puțin din ceea ce însemna planul material, dar năzuiați tot mai mult pe plan spiritual. Deja se conturau în voi viitoarele preocupări. Fiecare discuta despre viitor într-o emulație continuă, plină de speranțe. Toți erați conștienți că universitățile nu vă puteau satisface dorința de astâmpărare a foamei de cultură, dar nu asta conta, ci mediul care vă dădea posibilitatea de a studia cărți interzise.

Tu erai deja elevă într-un oraș universitar și asta îți permitea alte perspective, mai ales că te învârteai în cercuri literare, citeai deja acolo din ceea ce scriai, cunoscuseși câțiva autori consacrați și învățaseși să citești printre rânduri. Erai o sursă de informații. Între timp și Darian devenise student. În vacanțe sau la ocazii speciale, distracții, vă reîntâlneți și reînnodați prietenia. Întâlnirile distractive nu aveau nimic vulgar în ele, ba mai mult, erau spiritualizate: se asculta muzică bună, mai ales rock, blues, uneori chiar ritm de jazz, se cita mult, dar cu tentă, se aruncau maxime, ironii, se lansau farse, se ascultau scheciuri celebre și, bineînțeles, se dansa nebunește, într-o atmosferă descrețită, plină de spontaneitate.

Fiecare chef avea o motivație unică: plecarea de acasă a părinților, și nu pentru că nu ne-ar fi permis distracțiile în grup, ci pentru că era ceva al nostru, interzis maturilor îmbâcsiți și plini de responsabilități. Deci, cum cineva rămânea singur acasă, se punea de un bairam, zaiafet, paranghelie... Numai la tine era mereu mama acasă, dar asta nu vă împiedica să vă mai distrați și pe acolo, din când în când: de doi mai, „Ziua tineretului”, de întâi iunie, de ziua ta, de revelion etc. A! Se mai mergea și cu „porcul”, adică fără invitație, căci pentru unii din grup, nu existau limite...

Aproape nimic nu era stăpânit. Jocurile continuau cu îndârjire și experimentele se precipitau printre voi. Nu era totul joacă, era și joc periculos, ca în acea noapte când, invocând spirite la masa unde de obicei se juca bridge, după râsete și glume puse la cale de Darian și Geo, prietenul Corei, sufletele acelea, care vor fi fost, refuzară să plece, stinseră și aprinseră lumânările, închiseră și deschiseră geamurile... Atunci, teama care de cele mai multe ori ne pândește doar în vis sau în tenebrele subconștiente, puse stăpânire pe noi și ne zgudui îndeajuns. Toți își aduseră aminte de „Tatăl Nostru”, care fusese rostit la unison. Am promis cu toții obiecte și hrană de pomană și, în final, ceea ce începuse ca o joacă, se transformă într-o dramă a conștiinței, așa că, încet ne apucară zorii cu o spaimă nemărturisită în suflet și săptămâni întregi nimeni nu mai aminti despre seara aceea care nu se mai repetă niciodată.

Cum să nu crezi, când tot ce pare statornic o ia razna, când ordinea de care ești așa sigur se destramă într-o clipă! Abia atunci înțelegi că lumea e clădită pe spiritul universal, fluctuant, în funcție de faptele noastre. Orice înlănțuire de evenimente mărunte sau hotărâtoare, declanșează alte și alte evenimente, pune în mișcare spirite diferite, care duc la întâmplări inexplicabile pentru om. Acum

puteai intui, percepe, dar acele fapte nu puteau fi preîntâmpinate.

Erați cu toții preocupați de astfel de nebunii, cum le numeau unii, meditați la ele, dar discuțiile erau indirecte:

– Crezi în destin? îl întrebai pe Darian.

– Fiecare om are un destin al său.

– Hm! zâmbeai tu cu înțeles, răspunsul corect era: da sau nu. Cine hotărăște destinul omului?

– Cred că fiecare dintre noi, dar nu cred că suntem pe deplin stăpânii destinului nostru.

– De ce? Crezi că îl susține cineva?

– În funcție de credința fiecăruia, poate...

– Ai îndoieli, din câte văd...

– Sunt în studiu...

– Ești nelămurit... încă mai cauți explicații. Poate științifice?

– Oarecum, răspundea Darian prudent, cunoscându-ți neîncrederea față de tot ce însemna știință.

– De ce omul are mereu nevoie de ceva palpabil? Cele mai importante lucruri din viața noastră nu sunt palpabile. Asta îl face pe om diferit, special.

– Așa suntem făcuți. Prea curioși, prea convinși că există întotdeauna o explicație.

– Nu-i oare invers, nu ne facem noi astfel? Nu cumva ne e teamă să recunoaștem ce e mai

important în lume, binele, răul, frumosul, urâtul, iubirea, ura etc.? Nu pot avea nicio explicație tocmai pentru că nu vin din lucruri, ci din spirit sau sunt dăruite de Creator? Toma Necredinciosul!

– Cred în el. Trebuie să ating, să văd, ca să cred.

– Adică te bazezi tot pe simțuri. Bine, dar simțurile te pot înșela: ochiul te înșeală și asta chiar știința stabilește: simțul tactil te înșeală, urechea... tot ce e omenesc, bazat pe simțire, e înșelător. De unde știi că nu plutim într-o mare de înșelăciune?

– E prea spiritualist ce spui!

– Nu ocoli răspunsul. Spui că orice e posibil, dar trebuie cercetat. Atunci de ce nu admiți înșelăciunea simțurilor care duce la înșelăciunea rațiunii? Cum poți ști că gândești rațional? De unde știi care e limita dintre rațiune sau rațional și irațional sau simțire?

– Experimentezi.

– Adică experimentul te duce sigur spre rațiune? Ca în seara cu spiritismul? Ți s-a părut rațional ceva atunci?

– M-ai prins. Dar cred că știința va explica și asta cândva, ezită Darian.

– E curios că tocmai ce numești tu știință e în ceață mereu. Știința descoperă câte o lege, care după ceva timp e negată de o alta și tot așa... mai la vale. Oare știința nu este o iluzie care pare din când

în când să se transforme în rațiune mai mult bănuită decât recunoscută? Oare omul, în genere, nu simte că există Ceva care îi permite să afle până la un punct, după care cunoașterea îi este interzisă? De fapt, această iluzie o numim noi progres.

– Da, știu că tu nu crezi în progres.

– Dovedește-mi că lumea a progresat, dar nu material, ci spiritual, deși recunosc o evoluție a capacității intelectuale. Nu-mi da exemplele jalnice că acum cinci sute de ani nici nu visam la televizor, calculator, automobil, mașină de spălat, aspirator, aia, aia... Cu ce m-au îmbogățit pe mine, ca om, toate acestea? Nu vezi că singurul nostru progres e doar material și ne împinge spre lenevia intelectului? Nu ăsta era rolul, menirea noastră de la creație...

– E greu ca omul, atât de orgolios și atât de orb, azi să renunțe la confort, care, crede el, îi umple viața plictisindu-l îngrozitor, de dragul spiritului!

– Aici sunt de acord. Suntem fără scăpare atrași în vârtejul obiectelor care ne ușurează și ne definesc viața, în care spiritul se pierde încet, dar sigur.

– Să nu exagerăm, cred că va exista o renaștere în acest drum.

– În acest drum? E tot ce e mai greșit! Acesta e drumul apocaliptic, pe care, din păcate, îl simt doar

credincioșii, câți au mai rămas, sau cei care, ca noi, pierduți ca niște ciudați printre ceilalți ne punem întrebări, căutând un răspuns, o scăpare...

– Poate că ai dreptate, poate că nu, oricum, dintre cele două căi eu am ales-o pe cea rațională, dar să știi că și ea poate duce spre valorile despre care tot vorbim.

– E mult mai grea calea aceasta sau poate e prea ușoară. E mai simplu să tragi concluzii transformându-le în teorii, decât să bâjbâi în universul credinței, univers nelimitat și inexplicabil. Cred că oamenii încă mai așteaptă să le explice cineva existența lui Dumnezeu.

– Recunosc... ar fi extraordinar și mai recunosc nevoia de această credință... O lume fără Dumnezeu mi se pare o lume goală, golită de tot...

– Mie mi se pare o grosolănie. Nu cred că avem nevoie de explicații, ci doar de evidența prezenței Lui. Asta nu se poate realiza decât prin credință, ori credința e ceva foarte personal, foarte intim. Trebuie să-L regăsești în tine, căci El e pretutindeni, ești făurit prin El, fărmă din El, deci trebuie să-l simți în credință ca pe o emoție infinită, o infinitate de fericire, fără frică, numai cu iubire. A! Asta nu e misticism.

Sună cineva la ușă. Discuția se suspendă. Se aud zgomote. Intră Cris, Core, Geo și alții. Se aprind țigările, se face cafea sau ceai, începe jocul

de bridge, dezlegările rebusiste, mimă și ce s-o mai nimeri, iar seara târziu e mare bal mare la Gabi fotograful.

Va fi una dintre acele seri de pomină, plină de surprize, pentru că fiecare din grup, mai aducea unele personaje inedite, în funcție de relații, cunoștințe, pentru variație, sau de dragul ei. Cei noi ne incitau spre discuții sau experiențe diverse. Persoanele astfel introduse în grup nu puteau fi lipsite de interes, pentru că cei care-i aduceau erau prietenii noștri și știam de ce sunt în stare: ori aduceau specimene extrem de comice sau inteligente, culte, ori niște „ciudați” cu tot felul de obsesii: muzică, jocuri, film, teatru, sport etc... Când apărea un astfel de personaj, cel care ni-l propunea îl și prezenta:

– El e Geo, specialist în rebus și un mare ironist.

– El e M., meseriaș în materie de muzică rock, jazz, simfonică... vezi că e misogyn... așa mă prezentase ție, special, Darian.

– Ea e A, o tipă super sexi...

– El e M de la mincinos cu gradul absolut, sau...

– El e S, cel mai mare „amarez” al tenisului de câmp și ea e D. vecina etc...

Pe lângă toți aceștia, care deveneau obișnuiți ai „casei”, apăreau și personaje dubioase, care, nu

știm prin ce împrejurări, ajungeau în locurile populate de prieteni. De ei trebuia să ne descotorosim cu orice preț, pentru că se putea ajunge până la dispariția unor obiecte din casă. În grup, relațiile se bazau pe încredere deplină și confidențialitate, o comuniune și comunicare firești, nu savante sau prețioase. Se întâmpla, iarăși, să primim și diverse persoane din afara urbei, dar care aveau o oarecare legătură cu ea: rude, afaceri, așa cum s-a întâmplat cu perechea de pictori bucureșteni, ce proveneau din orașul nostru și care au participat la petrecerile de la Gabi fotograficul, un tip simpatic, deschis, întreprinzător, care era pe atunci atras de tine, pentru un timp despre care nu știa că va fi atât de scurt pentru el.

Seara, după orele douăzeci începea nebunia. În astfel de nopți fiecare percepea diferit ruperea de real, de timp. Unii prin iubire, alții prin meditație, alții prin eliberare de energie și toți prin împărtășirea emoțiilor, a ideilor nobile la nivel cât mai elevat, fără să se consemneze nimic, doar, pentru unii ca tine, în memoria de lungă durată, ca o capodoperă a vieții de care te lași răpit. În spațiul acela al comuniunii estetico-culturale fiecare simțea în felul lui nemărginirea, fiecare simțea că poate face, gândi orice, depășind limitele unei societăți pe care reușeam să o ignorăm, depășind-o cu mult, spațial și temporal. De regulă, după ce se

termina mahmureala, a doua sau a treia zi, în funcție de acuratețea sau nu a amestecului de „soluții” lichide îngurgitate, se discutau îndelung stările, amestecul de sentimente, chiar sub formă de bârfă. Asta era teribil de plăcut pentru că ne distram pe seama celor care aveau pretenția și afirmau cu multă certitudine că ei nu bârfesc, mai ales băieții sau bărbații. Bârfa era considerată, pe lângă prostituție, cea mai veche îndeletnicire a umanității, chiar dacă aveau și ele câte un rol constructiv, mai ales bârfa. La noi ea se practica în prezența celui vizat, având pretenția de studiu psihologic, dar avea darul de a ne ajuta să ne cunoaștem mai bine, să ne corijăm unele comportamente, deprinderi nedorite sau să ne perfectăm unele obiceiuri demne de admirat... Oricum, imperceptibil, simțeam că, cei mai mulți dintre noi, produceam idei, – nu ca Blaga, de pildă – ci idei personalizate, corespunzătoare pregătirii sau cunoștințelor fiecăruia. În astfel de momente era aproape imposibil să nu simți cum cercul „rațional” al lumii crapă discret și molatec, iar „tu” oricare erai pătrundeai dincolo de lucruri, în spațiul gândului, unde nimic nu are limite, unde călătoria deliberat solitară e infinită. O simți. O conjuri să-ți rămână aproape, o dorești să pătrundă din fire în ființă, dar știi, în același timp, că nu te poți desprinde de acel aici: tot ce e istorie ți se desprinde de trup și creierul adastă spuzit de

senzații, iar sufletul plânge mocnit pentru că știe că doar a atins frumusețea, iubirea, dar nu le-a pătruns pe deplin.

De ce nu reușim niciodată să îndeplinim măcar planul de a ne întâlni constant cu propriul drum, pentru a conversa cu el în goana pasului, a gândului? Pentru că dorințele noastre sunt prea aproape de plămadă.

Ni se întâmplă lucruri extraordinare, cunoaștem oameni deosebiți, dar în realitate, niciunul nu poate răzbate dincolo de cercul rigid al umanului, așa cum ni-l construim cu toții și fiecare în timp. Mulți gustă savoarea infinitului pe care îl cărăm îndărătnici cu noi, dar nu reușim să ne păstrăm pe tărâmurile lui decât pe durata unor clișee, suficiente pentru a avea dovada detectării disperate a ceea ce căutăm cu nesaț: Fericirea. Cu infinitatea nu ne regăsim decât în moarte. Ce ironie, această ființă, omul! Vrea totul, dar nu găsește decât nimicurile vieții, vrea extazul, dar se îneacă în nimicnicie. Deziluzii! Și toate sunt de neînțeles. Atâtea tristeți, atâtea dezamăgiri, pentru că toate gândurile doresc să se materializeze. Dar cum să materializezi transcendența? Dacă materia s-ar transforma în spirit pur... – asta ar fi trebuit să caute alchimiștii – ...atunci nu am mai avea nevoie de lume așa cum o cunoaștem sau credem că o cunoaștem: o iluzie în care te pierzi și fără de care oricum ești pierdut! Și

totuși, poți cunoaște nemărginirea prin puțin, ajungând la simplitatea pură, curățită de dorințe, reprimând reproducerea nesfârșită a acțiunilor omenești, anulând istorismul arid până la marginile umanității scăldate în mizerie și acolo regăsind puritatea față de care contemporanii nu au decât grimase...

Acesta e sensul lumii pe care nu-l mai caută decât asceții, singuraticii fericiți pentru ei și nefericiți pentru noi... Sfântă naivitate! E mai rău decât rugul pe care singuri ni-l construim. Cine ne dă dreptul, de unde luăm atâta aroganță în a pune drept pecete asupra lumii, Realul!? Ei, asceții, cunoscătorii originilor, ar trebui să răspândească în lume sămânța simplității, să anuleze năvala dorințelor care se pot materializa negativ sau pozitiv, pentru ca omul să-și reamintească esența, să renunțe la acest Tot pentru celălalt.

O asemenea șansă rămâne teorie și totuși o discutăm permanent, însă nu cu oricine. Ne gândeam că „cei aleși” erau „încercați”: numai unii puteau participa la sondarea infinitului. Selecția începea prin atacuri ce puteau părea încercări de seducție, dacă partenerii erau de sex opus? Poate, dar asta nu conta, atâta timp cât se realiza o triere chiar îndoielnică, doar de dragul demonstrației.

Gabi, fotograf, avea în acele vremuri obscure un fel de atelier foto, un soi de afacere particulară,

deși mă gândeam cum de e posibil într-un apartament mărunț, la parterul unui bloc. Făcuserăți mai multe descinderi acolo, cu Darian, Core, cei doi amici bucureșteni etc.

Pe atunci eu negam distracția în grup, iubeam ascetismul și respingeam iubirea: misoginism?

Nu știi! Spirit adolescentin neevoluat.

Apartamentul era oarecum circular, nu ca formă, ci ca modalitate de deplasare, pentru că toate încăperile aveau uși care te duceau la punctul din care pătrundeai în el. Dintr-un hol pătrat, pe al cărui perete fără uși se afla un cuier mare din fier forjat, intrai într-o cameră mai mare, ce era de fapt camera foto. Aici tronau două reflectoare mari cu stativ, de o parte și de alta a colțurilor singurului perete fără geamuri și uși din încăpere. Între reflectoare se afla un scaun înalt, special pentru fotografii bust și mai la o parte un fotoliu acoperit cu o husă de mătase albastră. În partea opusă a încăperii se afla o măsuță cu vreo trei aparate foto profesionale și un mic dulăpior cu vitrină cu diverse albume, expuse pentru clienți. Geamurile aveau draperii lungi și grele, de o culoare ce aducea cu bleumarinul. Încă două scaune obișnuite și un covoraș rotund în mijloc întregeau ambientul. Spațiul era destul de mare pentru a permite unui număr de cinci, șase perechi să danseze, dar pentru noi era suficient și pentru zece, căci mai exista și

dormitorul, mult mai mic, în care se afla un pat cam de o persoană, un șifonier mic, cu două rafturi deasupra pline cu cărți, un birouaș, două sau trei scaune, o noptieră, iar pe jos o mochetă neglijată. Din dormitor se trecea într-un hol minuscul din care intrai într-o baie transformată de cele mai multe ori în cameră obscură, apoi ajungeai într-o bucătărioară în care n-ai fi zis că cineva ar fi putut găti, deși avea aragaz, frigider, dulap suspendat, masă, două scaune și în final dădeai din nou în holul de la intrare.

În acest spațiu au avut loc două întâlniri lărgite și câteva mai restrânse în cadrul cărora ne-am simțit mult mai aproape de ceea ce năzuiam, ne-am simțit printre oameni, ca de fapt în toate întâlnirile din acele vremi. Ambientul juca un rol cu totul special în crearea iluziei vieții, a realității de care eram sau nu conștienți. Ironia și autoironia jucau rolul cenzurii personal-morale și nu a celeilalte, de care eram sătui...

Muzica... Oh! Muzica anilor '80 atât de dragă nouă... ABBA, Genesis, Scorpions, Rolling Stones, Manfred Mann, Doors, Frank Zappa, Pink Floyd, Queen, alături de mai bătrânii Beatles, Elvis Presley, Phoenix, F.F.N. etc., iar spre dimineață, când nu mai eram în stare de dans, treceam pe clasică... cei trei B (Beethoven, Brahms și Bach), dar și Ceaikovski, Chopin, Verdi, Vivaldi etc...

Oricum, toți eram niște romantici incurabili, niște idealști, care ne adunam, conversam și ne manifestam încercând să înțelegem și să simțim pulsul intelectual al lumii, într-un spațiu cultural anost, pe care îl recream de fiecare dată ignorând politica zilei: cozile la butelie sau alimente, încălțăminte, electrice, automobile și televizoare, chinurile și aranjamentele pentru obținerea unui post mai bun, pentru apropierea de domiciliu sau pentru reîntregirea familiei, nucleul societății, pentru intrarea în U.T.C. sau P.C.R... și așa mai la vale...

Muzica ne întâmpina tumultuoasă și caldă ca pretutindeni. Ne făceam comozi și încercam să ne facem rost de un loc, deși nimic nu era stabilit: fiecare pe unde putea... Apoi se făcea auzit Darian:

– Gata, la treabă!

Asta însemna dans sau antidans, căci se poate dansa în ritm de horă, sârbă sau vals pe orice ritm, cum ar fi rock-ul. Însă bluesul... Darian intervenea stingând lumina:

– Să înceapă pipăielile și pupăturile.

Se auzeau râsete, dar unii se executau sub paza întunericului. În beznă se auzeau discuții intime sau se făceau remarci și declarații amoroase în gura mare, care acopereau muzica și așa dată până la refuz. Tu nu le gustai, deși zâmbeai în colțul gurii...

După două, trei ore de scâlămbăială nebună, în care băieții și fetele imitau diverși soliști din formațiile amintite, smulgând mătura lui Gabi și luptându-se cu ea, trântind-o de pereți, de podea, lovind dulapul și scaunele ca și cum ar fi fost o chitară pe care ar fi vrut să o spargă, în timp ce proprietarul, panicat, încerca să-i oprească, unii se retrăgeau la un șpriț, dacă nu era adusă licoarea în cameră, sau apelau la resurse mai tari, care erau dosite prin baie sau bucătărie. De obicei se bea bere, vin prost sau R.D.M. sau R.D.P. (rachiu de mere sau de pere).

Bineînțeles, în această atmosferă bahică începeau discuțiile pe teme literare, artistice, pătrundeau în real: ultimele apariții editoriale, cronicile din „România literară”, ce reportaje și ce s-a mai comentat pe la „Șopârlica”, despre politica lui Ceașcă și cine-i pregătește „abdicarea”, despre atentate la estetica „bunului simț”, ba se puneau și probleme existențiale: cum poți să-ți faci rost de un post bun într-o astfel de lume saturată de falsitate, cine și cum a reușit să se sustragă regimului, în ce țară a ajuns, dacă a reușit sau nu să se redefiniească într-un alt spațiu, să înceapă și să trăiască o altă viață... Se discută noile apariții pe piața cărții, cum și prin cine se poate face rost de o carte. Aproape fiecare este interesat de câte ceva, se pune în discuție, fie un jurnal... „Gide spunea...”, vorba lui

Darian, Proust a spus, Eliade a publicat, a fost omagiat la Chicago, recunoscut drept cel mai mare istoric al religiilor în viață, se aduce în discuție triada: Cioran răzvrătitul, Noica martirul și mentorul lor spiritual și al atâtor altor nume sonore, Petre Țuțea, un necunoscut pentru majoritatea românilor... Se aruncă citate: „...îmi doresc o Românie cu destinul Franței și cu populația Chinei...”, se comentează și se râde pe seama situației politice, se spun ultimele bancuri cu Ceaușescu, se critică programele T.V. și cenzura care pentru noi nu există; se poate face întotdeauna rost de cărți interzise, printre studenți circulă xeroxuri foarte incitante, studenții au deja aparate video la care se pot viziona cele mai recente producții cinematografice, nu se pierde spectacole de teatru sau film, spectacole de muzică simfonică, serile ieșene de educație muzicală de la Muzeul Teatrului cu George Pascu, concertele rock, înregistrările pe benzi de magnetofon, reprezentații de genul „Divertis” etc. Nimic din ce e omenesc nu ne e străin. Trăim ca într-o societate „secretă”, totul e subversiv și comitem permanent acte împotriva „mândrei noastre patrii”. Se poate face rost de orice, trăim clandestin, căci în România se „...fură dom’le”.

La un moment dat Darian ne dezvăluie tehnicile de „cumpărare” de cărți, tip anticariat:

– Când vine marfa la anticariat, se stă la coadă de dimineață, ca să nu cumva să ne dezmințim: suntem țara „cozilor” la orice. Am o cunoștință, care, când intră la Casa Cărții, la anticariat, întinde cât poate mâinile și dă deoparte cărțile pe care poate să le cuprindă dintr-un anumit sector, apoi se trage într-un colț și le selectează. Uneori, rămân și de la el cărți interesante. Problema adevărată e cea a banilor. Nu faci față. Așa că iei versuri de V. Voiculescu sau Stănescu, sau ceva ce nu ai, dar costă infim și te burdușești cu trei patru alte cărți mult mai tari pe sub o haină mai lărguță. Așa am luat Proust, Marquez, Sabato, Mann, Brecht, Celine etc. În librării e mai greu, mai ales de când cu povestea cu pachetele, dar la anticariat e de pomană, pur și simplu.

Cei din jur se distrează pe seama șmecheriilor lui Darian, dar fiecare are câte un aranjament cu doamna librăreasă din centru care ne informează mereu în legătură cu noile apariții, reeditări și ne avertizează că nu poate dosi prea mult cărțile pentru noi, căci are clientelă ce nu poate fi refuzată, chiar dacă unii dintre aceștia nici nu citesc ce cumpără. Ne aminteam o istorie comică ce se referea la un șef al miliției locale, care tocmai își cumpăraseră o bibliotecă și o rugase pe librăreasă să-i oprească toată colecția cu județele țării, apoi cumpăraseră cărți la metru, în funcție de lungimea

rafturilor. Oricum, alegea cărțile după culoarea cotoarelor, care trebuiau să fie în „asorte” cu interiorul, afirmând că a sa soție e foarte pretențioasă...

Într-un târziu, David și Alina aduc bomba serii, un disc cu scheciurile lui Toma Caragiu. Le punem imediat și le repetăm foarte amuzați. Unii au și prins o parte din replici și te roagă pe tine să-l imiți, pentru că o faci foarte bine. Admirati curajul acestui Constantin Tănase contemporan, apoi discuția lunecă spre teatru și cinematografie, se pune în discuție ultimul film al lui Mircea Daneliuc, „Glissando”, se comentează titlul și conținutul cu acele imagini șocante, aluzive, insinuoase... jocul lui Ștefan Iordache, al Torei Vasilescu, senzația de coșmar, sursa de inspirație, o nuvelă de-a lui Cezar Petrescu, parcă, se trece la „Pas în doi” de Dan Pița și se amintește de eroul principal, jucat de Claudiu Bleonț, se discută despre posibilitatea de a iubi două persoane de sex opus în același timp și care ar fi soarta unei astfel de iubiri... cei mai mulți cred că nu e posibil, dar, oricum, ar însemna în final un eșec. Începe disputa dintre tine și Darian și lumea se ciufulește: „Iar încep ăștia...” apoi, în cor, toți: „Gide spunea...”

– Hai, mă Gabi, n-ai ceva de mâncare? se aude, nu se știe de unde...

La această mare dilemă, contemporană atunci, gazda aduce două pungi cu grisine, două pâini și niște cutii cu pate la conservă. Totul dispare într-o clipă. Cam puțin, dar de unde mâncare? Gabi ne mai face un hatâr, căci are relații, și scoate o pungă de cafea adevărată, care cu mai multă apă, ajunge la toată lumea. Mm! Un deliciu... și după atâtea țigări și băutură proastă, e un deliciu, o binecuvântare!

Se fac glume pe seama perechii Smit – Dana, Păsări-lăți-lungilii noștri care se caută și nu se mai găsesc, probabil ar trebui să se uite și mai jos, nu numai la înălțimea lor... dar se mai anunță o repriză de rock nebună, la care vă antrenați cu toții până la urmă.

Spre dimineață se termină și țigările și, cum nu e nimic deschis, începe căutarea chiștoacelor prin scrumierele care debordează de scrum, prin bucătărie pe unde domnește dezordinea și resturile se pot găsi peste tot, noroc de șipca ta celebră, că poți să mai reconstitui câte un ciot de țigară, care fusese doar parțial folosit și iată, acum șade mândru între buzele tale.

Gazda mai deschide un geam, se aude vocea lui Darian, cam pleoștită și ea:

– Regatul meu pentru o țigară!... și se prăbușește teatral peste Gabi, care dezechilibrat îl

apucă de cămașă și se prăbușesc peste un alt grup, probabil, Smit, Dana, Alina și David.

– Care regat? faci tu amuzată, știind că nu prea are ce oferi...

– Un... regat... interior... atât de și atât de... zice extenuat și cabotin Darian, continuând să se împleticească intenționat cu alte membre și, râzând potolit, reușește cu greu să se ridice, să-și aranjeze pletele cu un gest supracunoscut, apoi se îndreaptă de spate, cu mâinile așezate pe mijloc și scoate un răcnet în liniștea deja instaurată.

– Taci, nebunule, că trezești tot cartierul, strigă Gabi, repezindu-se spre gura țipătului...

Însă Darian se retrage și, râzând, continuă să strige:

– Să se trezească toți adormiții, toți orbii...!.

– ...să vadă orbirea în care am ajuns, completezi tu amuzată, apoi adaugi caustică: vezi poate bate Secu... la ușă, pe tine te dăm primul. Rumoare.

Darian, în continuare dramatic, își pocnește palmele peste față, apoi și le trage spre bărbie lăsând să răsară de după ele un chip holbat, care se transformă într-unul îndurerat până la spaimă, apoi slobozește un hohot de râs:

– Asta-i bună! Apoi se prăbușește într-un colț, simulând sforăiturile unui bărbat familist.

– Nu te-ai gândit să te faci actor...? îl întrebi în timp ce îți stingi chiștocul și cureți oarecum șipca...

– Doar clown, dar și pentru asta trebuie să fii clown, până la capăt...

– Da, sigur, eu cred că ai stofă...

– Merci!

Gabi ne face semn să dăm muzica mai încet și deschide ușa de la intrare. Iluzie. Fumul nu va ieși decât peste vreo două, trei zile.

Începe moțăiala, unii au ocupat locurile de pe singurul pat din apartament și acum stau acolo trei perechi superîngrămădite și ațipite deja. Câtiva încearcă să se țină pe scaune, dar nu prea reușesc, pentru că aerul curat al dimineții se strecoară prin fumul dens și aduce cu el somnul de „frumusețe”. Tu te-ai așezat direct pe mochetă, ca și alții care deja au adormit, întinși, cu mâna sub cap drept pernă. Unul a căzut după ușă, de-a lungul intrării spre holișorul de la baie și, beat mort, sforăie înfiorător. Cred că era Liviu. Gazda, chioară de somn și de fumul care i-a înroșit ochii, nu e un fumător adevărat, doar din când în când, pune muzică simfonică, ceva din Chopin, parcă...

Tu ieși puțin la aer împreună cu Core. Vi se mai alătură și alții, care, cică, se duc să mai caute de băut. Încercați să-i opriți pe teribiliștii băieți, dar, după un timp, se întorc zăpăciți, fără nimic și încep să-și caute un loc unde să amortească mai

bine, încercând să adoarmă. Nu e posibil, e mai rău. Așteptăm dimineața ca să mergem acasă și să dormim în paturile noastre.

Darian aprinde lumina și începe să strige:

– Hai, scularea și la dans. Ați venit aici să dormiți sau să o faceți lată?

În dormitor prietenii noștri din București au început să-și povestească aventurile de prin țară, pe unde au pictat mai multe biserici. E o atmosferă boemă, ca în Puccini, toți ne simțim apropiați, nu numai fizic, e ca o serată muzicală mai năbădăioasă, proustiană, ca o școală socratică... poate e prea mult...

Gabi nu-și uită de meserie și trage câteva cadre cu leșinăturile umane din propriul apartament. Fetele îl înjură că nu sunt aranjate, reușește să trezească o pereche de pe pat și tipul îl înjură, scoate două râgâieli sănătoase și se duce spre baie, împiedicându-se de personajul adormit de-a lungul ușii.

Atmosfera lânzește în așteptarea primilor zori, când lumea se scurge din apartament, lăsând în urmă un dezastru. Săracul Gabi, va avea ceva de treabă! Fetele îl ajută totuși să strângă scrumul și muștiucul Țigărilor. Băieții sunt încărcăți cu sticle goale și cu găleata de gunoi. Se aud căscături zgomotoase, râgâieli, râsete înfundate și alte zgomote produse de acidul berii, dar toți ajungem

cu bine pe la casele noastre, pentru o altă zi de mahmureală. Așa se trăiește intens!

Nostalgii. Timp! Mileniu. Veac. De când ne-nvârtim conștienți și zadarnici? Ne naștem sublim, îmbrățișând orice șansă, inventăm, experimentăm, credem, realizăm câte ceva, infim, dar sfârșim ireparabil, nostalgic, în timp. Același cerc, imposibil de depășit, care se lărgeste când pasul nostru contează sau se îngustează când acceptăm normalul sau când tentația anonimatului e prea mare, prea caldă, prea comodă, calmă, inevitabilă... Cum să marchezi, cum să te desprinzi și, mai ales, cum să spargi cercul strâmt al existenței?

Cum e pământul? Dumnezeu știe, căci e când prea mare, când prea mic.

Ar fi o soluție ieșirea din cerc sau o nouă iluzie?

– Depinde ce e cercul pentru tine, ai spus.

– Cred că el nu trebuie să fie Pământul...

– Dar ce?

– Minte, sufletul nostru!

– Minte, sufletul nostru! Ți se pare prețios sau banal, răsuflat... Îți spun că tot ce e înspăimântător de minunat și uimitor în lumea asta, e cumplit de simplu, de clar. Noi ne complicăm existența din individualism.

– Ce vrei să spui?

– Nu suntem capabili să ne unim inteligența, suntem prea orgolioși, grandomani, geniali, dar e insuficient. Când vom învăța să ne contopim în spiritualitatea universală, când o vom înțelege ca pe o contribuție a tuturor celor știuți și neștiuți, atunci vom reuși să înțelegem lumea, sensurile, pe noi, ne vom putea elibera definitiv de orice fel de constrângeri.

– De unde știi că ai dreptate? Așa... mulți dintre noi pot inventa o teorie care să miște munții din loc.

– Vezi, nu faci decât să confirmi cele afirmate până acum: „Fiecare poate”. Pot și eu să fac aia, asta etc. Pot să fac mai bine decât unul, altul... Flendureli de pământeni. Realitatea, mă rog, istoria, faptele, adevărul, nu știu, bunul simț îmi relevă că nici unul, separat, nu va reuși să rupă cercul acesta de fier, pe care ni l-am croit cu atâta încăpățânare, de milenii. Privește istoria jalnică a omenirii. Ce vezi?

– Știu, violență, moarte, putere, bogăție...

– Exact. Cât la sută din toate astea e creație, artă, credință, bucurie, fericire?...

– Un sfert!? Poate mai puțin... Sunt prea optimist? Te priveam încercând să ghicesc aprobarea sau dezaprobarea de pe chipul tău. De fapt, care e scopul final, progresul?

– Ha! izbucniseși aproape amuzată, fără să văd pe fața ta decât deziluzie, sarcasm, căci erai maestră în sarcasme. Chiar crezi asta? Ce-ți oferă ție sau oricărui individ, progresul? Poți crede că el e salvarea când vezi „munții” prăbușindu-se din cauza lui? Ce drept avem să distrugem ceea ce am primit sau ni s-a dat spre păstrare, iar nu spre distrugere?

– Formația mea intelectuală e în mare măsură științifică, de aceea cred în progres. Omenirea, da, a evoluat.

– Nu neg o evoluție, dar nu pot să o afirm decât pe cea spirituală. Prin cea materială nu am făcut decât să involuăm.

– Da, și eu cred că progresul e doar material, deși descoperirile...

– Descoperirile, dragul meu, – și o clipă sperasem să fie un alint, dar imediat am sesizat ironia –, nu sunt decât firave încercări de a descoperi esența lumii, a creației, miracolul vieții. Sărmanii muritori, cu cât își vor pierde mai mult din capacitățile meditative, și sper să recunoști că în lumea contemporană a medita, este ridicol, cu atât Cineva ne va pune mai multe stavile în fața adevărului absolut. Și cum vezi tu acest „progres”?

– El înseamnă ceva ce acum o sută sau două sute de ani nu exista.

– Da, da, și ai dat cu mâna a lehamite. „Sancta simplicitas!” deșteaptă vorbă. Gândește-te la individ, separat de toate lucrurile care-l încântă, de fapt niște jucării. Se vorbea cândva despre copilăria omenirii. Eu cred că ne-am întors la ea. Singura noastră evoluție a fost în antichitate și evul mediu. Atunci luptam ideologic, ne băteam în „creiere”, deși sună cam grosier, acum ne batem pentru teritorii, pentru putere... Mi se pare că progresul, evoluția pe care o afirmi nu sunt decât niște monștri creatori de iluzii. Sau poate ei se referă la cu totul altceva decât credem noi astăzi. Acum toate sensurile s-au schimbat și altele au luat locul celor vechi...

– Un lucru mi-e neclar, deși e posibil să ai dreptate în rest... Vrei să spui că nimic din descoperirile omenirii nu te încântă, nu-ți fac viața mai ușoară...

– Nu vreau să afirm asta, pentru că am acceptat să trăiesc în lume și să încerc să arăt ce e greșit în ea. Știu că unele lucruri îmi sunt de folos și datorită lor nu mai pierd timpul, dedicându-l și mai mult meditației. Chestiunea e că cei mai mulți dintre noi nu am înțeles așa descoperirile omenirii, ci am aplicat dictonul: „Viața e una, hai s-o facem lată!”.

– Și ce poți face...

– În cazul acestei majorități, aproape nimic. Dar există o spaimă că tot mai mulți vor uita sensul

vieții, se vor prosti în fața mașinăriilor care le substituie creierele și în final omul va fi un fel de deschizător de mașini, ceea ce e cam același lucru cu deschizătorul de bere, conserve... etc. Dacă omenirea alerga în trecut după putere, acum aleargă și mai tare după același lucru. Istoria, marea aventură, nu l-a învățat nimic. Face greșeli tot mai mari, pe măsura grandorii pe care și-a clădit-o. Ce dorim în plus față de acum două trei mii de ani? Nimic. Ba chiar mai puțin, și uitarea de sine e o molimă. Totul se reduce la obiecte și începem să ne confundăm cu ele. Avem și lozinci: „Ești ceea ce consumi”. Înainte asocierile se refereau la oameni: „Spune-mi cine ești, să-ți spun cu cine te potrivești”, „Cine se aseamănă se adună” etc., acum doar la obiecte: Eu și P.C.-ul meu, mașina, telefonul etc. Totul, după cum prea bine vezi, se reduce la ele...

– Dacă vrei neapărat să generalizezi...

– Nu vreau. Pentru mine e o evidență...

– Ce-ți bați capul... Trăiește din plin!

– Ce înseamnă pentru tine „a trăi viața din plin”? Și deodată îți văd fruntea înnourată, de parcă soarta întregii lumi ar atârna pe umerii tăi.

– Te implici prea mult, gândești prea mult. Eu vreau să mă bucur de viață...

– Să te distrezi...

– Știi că la acest ultim capitol nu am stat niciodată prea bine. Am fost mereu un singuratic. Datorită ție am mai ieșit și eu cu prietenii... Aș vrea să fiu iubit pe cât iubesc, să mă realizez profesional... să am urmași...

– Și să mori. Ți se pare ceva nou?

– Bineînțeles că nu. Probabil că așa am fost „croiți”. Asta ne e soarta...

– Mare greșeală, să rostești acest cuvânt. Soarta omului a fost întotdeauna în mâinile lui. De ce crezi că o mulțime de minți luminate (știi „inepții” ăia care de veacuri își pun tot felul de întrebări și apoi caută cele mai originale răspunsuri) au crezut că omul se poate dezvolta, „evolua”, cum spuneați tu și alții, decât spiritual? De ce azi sunt tot mai puțini semeni care se realizează astfel, doar dezinteresat, pentru cunoaștere? Intellectul e... un fel de pariu al societății. Cum îți explici că lumea comunistă a dorit anihilarea intelectualilor? Încurcau, nu? Mulțimea nu încurcă, pentru că prostia poate fi ușor manipulată. Lumea noastră manipulează „democratic”, cu ajutorul banilor. Muncești până crăpi, dar sistemul te răsplătește. Nu mai poți, sistemul te elimină. Nu e tot o formă de sclavie? Întotdeauna în istoria omenirii intelectualii au avertizat despre primejdiile „progresului” sau, pur și simplu, l-au inventat, anticipând anumite epoci. Unii oameni au înțeles

mesajul, alții, orbiți de putere, nu. Oare nu au dreptate cei care ne avertizează despre era mașinilor, a roboților?

– E prea grav ce afirmi. Dar eu știu că te folosești de „mașinăriile” astea și unele dintre ele chiar te încântă.

– Sigur! Ele îmi ușurează viața și îmi acordă mai mult timp de gândit. Nu le pot însă aprecia pentru că ne tâmpesc, ne îndobitocesc. Una e să pui rufe la spălat și să te duci între timp să citești și alta e să te lași robit de televizor sau computer, în timp ce alte minți luminate fac statistici și dau verdicte alarmante în legătură cu utilizarea mașinăriilor produse tot de oameni ca ei. E comic și ironic în același timp că ne tăiem singuri craca de sub picioare după ce tot noi am ajutat-o să crească și să rodească. Totul e înlănțuit fără sens, fără finalitate, iar, când cineva întrezărește finalitatea cumplită, nu pe cea pozitivă, apare o altă soluție construită pentru a o contracara pe cealaltă și așa la nesfârșit...

– Într-adevăr, după cum prezinți tu lucrurile, totul pare stupid. Dar dacă tot te-ai gândit la astea, probabil că ai și o soluție.

– Da, am, dar cine m-ar asculta. Am putea spune: să renunțăm la tot ce am creat, dar știu prea bine că nu se poate. În schimb am putea pune aceste lucruri în slujba dezvoltării inteligenței umane, iar nu în cea a câștigului efectiv. Așa putem

evolua. Uite, idei nobile există, cum ar fi cea de uniune europeană, dar și ele sunt clădite mai mult pe interese materiale și mai puțin intelectuale. Ar trebui să-l vedem mai des la lucru pe „homo sapiens”, nu pe „homo faber”, eu una m-am cam săturat. Acesta din urmă va continua să inventeze, să urce mașinismul pe culmi, astupându-l pe celălalt.

– Vrei să spui că ne-am folosit de intelect doar în sens imediat pentru a ne procura avantaje, putere, dar nu l-am folosit pentru a evolua, în fapt.

– Ți se pare o diferență prea mică.

– Nu, nu, e o mare diferență, dar asta ar presupune altruism, ori calitățile omului în acest sens sunt aproape dispărute.

– Te-am prins, ești de acord.

– Da, dar cred că e deja prea mult. Putem trăi liniștiți chiar și într-o astfel de lume, chiar dacă riscăm să ne pierdem în ea esența. Să ignori, nu fără a înțelege, să te bucuri de adevăratele chipuri ale umanității, să te înconjori de ce ți-e drag cu adevărat, să iubești oameni asemeni standardelor pe care le-ai stabilit.

– Eu cred că Dumnezeu nu mi-a așezat chestia asta aproape rotundă între umeri doar pentru a avea unde să șadă „minunații mei ochi, sprâncenele” etc., ci pentru a face ceea ce-i era predestinat. Vezi,

aici, termenul predestinare se potrivește spre deosebire de chestia cu destinul.

– Deci nu facem destul?

– Categorie. Tu, de pildă, pe lângă meseria pe care o ai, care îți dă și perspectiva realizării profesionale, pe lângă tot ce ai obținut pentru că ți-ai dorit, trebuie să-ți poți acorda răgazul de a judeca acțiunile tale și ale semenilor tăi, a le sancționa, a opri vălmășagul aranjamentelor, a delictelor și a contribui la dezvoltarea spirituală a omului, iar nu la sclavia lui pentru un scop meschin.

– Să zicem, să zicem că pe mine m-ai convins. Ce facem cu restul?

– O nouă societate se propagă prin educație...

– Ah! De asta te-ai făcut profesor.

– Nu fi ridicol! Știi că nu am o meserie preferată. E adevărat că m-am legat cu disperare de educație, deși în starea actuală a lucrurilor, nu avem nici o șansă. Mie nu-mi place decât să meditez, să studiez. Dar aveam nevoie de o sursă de existență. Ar trebui să creăm o școală care să încurajeze sufletul copiilor, împlinirea lor la nivelul acestuia. Nu trebuie să le încurajăm duritățile și obsesia pentru reușită prin orice căi. Toți și toate sunt trecătoare. Ei trebuie să ia contact cu veșnicia, nu cu efemerul. Putem educa părinții, putem face școli de Duminică, dirijate de preoți, școli de vară, care

să readucă în mințile copiilor frumusețea, să învețe să o guste...

– E prea frumos...

– De ce nu reușim? Pentru că dorințele noastre sunt prea aproape de plămadă și cercul se tot strânge, ne strânge. La un moment dat, ne obișnuim cu el, suntem ca și ceilalți, și totuși diferiți, undeva în interior... În fiecare e răsădită o altfel de sămânță, fiecare cu sensul ei. Câte din aceste semințe își află sublimul lor rost?

Ni se întâmplă lucruri extraordinare, cunoaștem oameni deosebiți, dar înțelegem că nici unul nu poate străbate dincolo de cercul comun sau individual, decât pentru scurt timp, ca o străfulgerare a absolutului. E o senzație uluitoare, e o stare de fericire nefirească. Realizezi cât de frumos e totul și cât de urât ți se pare în unele clipe când piezi contactul cu spiritul. Toți purtăm cu noi savoarea absolutului. Cred că nu există om care să nu o fi simțit, chiar dacă unii n-au realizat-o. Simțim și mai acut limitele cercului, dar le numim privarea de libertate. Of! Vom înțelege ce e libertatea? Ea se află exact unde refuzăm să pătrundem: în mintea noastră prodigioasă, acolo unde putem înlătura efectele cercului și unde putem simți gustul infinitului, a imposibilului posibil. Acolo putem trăi nostalgii pline de remușcare, pe care le urmărim cu credință, dar pe care, fie le

uităm, fie nu le mai recunoaștem, din cauza involuției spiritului. Omul e mereu același, mereu uimitor, pentru că întotdeauna pleacă de la zero!

Atâtea tristeți, atâtea dezamăgiri! Deziluzii.

Dacă materia s-ar transforma în spirit pur, atunci nu ai mai avea nevoie de lume, așa cum o cunoști sau crezi că o cunoști, ca iluzie în care te pierzi și fără de care oricum ești pierdut. Poți cunoaște nemărginirea prin puțin, ajungând la simplitatea pură, curățată de dorințe, reprimând reproducerea nesfârșită a acțiunilor omenești, anulând istorismul arid până la marginile umanității scaldate în mizerie și acolo, regăsind puritatea frustră și de neînțeles față de care contemporanii nu au decât grimase.

Acesta e sensul lumii pe care nu-l mai caută decât singuraticii asceți, fericiți pentru ei și nefericiți pentru lume, căci altfel ar trebui ca toate să fie asemeni unei răsturnări heraclitene: ei, ultimii rămași dintre cunoscătorii originilor, să răspândească în lume sămânța simplității, să anuleze năvala dorințelor care se materializează în mod pozitiv sau negativ, pentru ca omul să-și reamintească de ceea ce e ca esență, să învețe a renunța pentru Tot.

WISELE

Unde rămăseseși? Erai în vis?

Să pătrunzi în subconștient, să-l sondezi cu puterea minții, știind că te afli acolo și, totuși, dormind, să decelezi imagini care devin sau au fost gânduri, să transpui în imagini vise de neînțeles, imagini supreme, de un sublim neexprimat, sau imagini terifiante, care te smulg pentru o clipă nesfârșită din timp și te aruncă în eter sau cel puțin în nedefinit... Acolo se întâmplă tot ce nu poți făptui sau nu ești în stare să încerci, ceea ce nu îndrăznești, ceea ce te înspăimântă și nu vrei să recunoști, ceea ce visezi și se materializează într-o secundă. E acolo toată durerea și plăcerea ta și a lumii, prin ochii tăi și ai ei, totul e descătușat, acolo e imaginea ta și a lumii în toată frumusețea și urâciunea ei.

Doar atât: te întinzi cu voluptate, ostenit și golit de gânduri, nu vrei nimic decât să te lași în pernele visului, să te lași legănat de căldura plapumei, de gânduri, imagini, culori, sentimente, sunete, senzații, bizarerii incredibile... să plutești pretutindeni ca și cum ai zbura, într-un somn fără vise. Asta ai vrea, dar în somn gândurile încep să se zbată prometeic deasupra lumii sau dedesubtul său. Încerci să fii monarh, să le stăpânești și crezi, în somn, zâmbind că le-ai supus, te simți tu însuși zeu atotputernic, mutând piesele destinului în care nici nu crezi. Curând, gândurile-ți amorteșc și plăcerea somnului pune stăpânire pe tine. Brațele devin moi, gâtul se destinde, corpul devine neputincios, e o continuă beție, e o adevărată orgie de simțuri ce încep a se trezi tiptil și a pune stăpânire pe tine. Nu mai știi nimic. Ești ca posedat de senzații neștiute. Ele descătușează gândurile ce țâșnesc spre înălțimi sau coboară în tenebre și inconștient te simți pătrunzând în lumi pe care altfel nu le poți cunoaște, pe care în stare de trezie nu le-ai dori, nu le-ai gândi, dar în somn le râvnești cu nesaț.

Visul e ca o boală, un drog de care vrei să scapi, dar știi că nu-i poți face față. În zi îl ocolești cu disperare, sau îl conjuri să se întoarcă iar cu nesfârșite frumuseți. Îți faci și cruci sau îl alungi în pustie, dar în noapte îl chemi cu „formule magice” și el te stăpânește, râzând victorios. Să știi că doar o

vreme ți-e credincios și te ascultă, îl poți schimba sau provoca, dar el e cel puternic, el e ființa din tine care știe ce vrea și care face în locul tău ceea ce tu n-ai fi în stare. Când conștiința și controlul dispar sau adorm, monștrii, la început cu chip de înger, apar și te posedă rânjind. Întâi ești tras spre înăuntru, deși încerci să înoți în amonte, te trezești călător ca într-un iad. Un culoar îngust, întunecat, umed și slinos, parc-ar fi reîntoarcerea în placenta, ar corespunde cu starea ta de agitație, transpirație, care te inundă și în care te scalzi două, trei minute. Trăiești un coșmar și, ca într-un roman de groază, participi în fiecare încăpere, ca într-un univers interior sau un stomac, la o scenă în care, pe un câmp presărat cu cadavre în putrefacție, din ale căror bube, plăgi, puroaie, vezi mișunând viermi; tu călătorești într-o căruță cu coviltir sau într-o mașină de la sfârșit de secol XX, cu un cadavru alături, care se trezește și iar moare, o rudă, o persoană apropiată, pe care vrei să o salvezi, deși tu știi în același moment că ea nu este, dar acolo, te bântuie, te rănește și doare. Într-o încăpere participi la un măcel, așezând bucăți de trupuri în rafturi, ca și cum ai așeza cărți și ele se transformă... Într-un parc stai pe o bancă, în picioare, e iarnă, simți că mâinile și picioarele îți îngheață, vezi cum îți ies aburi din gură, din nări și nu te poți mișca, ești paralizat, căci în jurul băncii sunt lupi feroși, care

așteaptă cu boturi rânjinde, un pas doar, ca să te înhațe. Într-o pădure, alergi fugărit de țipete, de vuiete, de o ploaie acidă, pătrunzi în tuneluri întunecate și reci. Țipi și nimeni nu te aude, deși alergi printre oameni, printre vii. Alergi și tot urci și cobori trepte, drumuri, vrei să prinzi un tren și te strădui. Până la urmă-l prinzi, dar ai uitat să-ți iei bilet. Cobori, dar când revii, constați că trenul nu e pentru tine. Uneori îți dai drumul în hău și brusc, te trezești, dar visul te trânteste la loc într-un zbor pe deasupra orașului. Dai din mâini, te ridici. Ți-e frică, dar te simți minunat plutind deasupra tuturor. Ai vrea parcă să nu fii văzut, dar îți place atât de tare zborul, încât nu te poți abține, e ceva minunat, e ca o taină numai a ta... Participi la propria ta moarte, la propria ta îngropăciune. E atât de real, de înspăimântător. Dar nu, încă ești viu... Oare? Poate ceva moare atunci în tine sau ceva mort învie. Câteodată totul e alb, zăpadă, alteori peste tot e verdeață, proaspăt și moale. Respiri fericit, te întâlnești cu prieteni, te îmbrățișezi cu persoane dragi ție, faceți glume și vă prăpădiți de râs, iubești o femeie, faci dragoste cu ea ca și cum ar fi în viață, dar ea a murit de ani lungi. O ții de mână, locuiești și-ți faci o cale alături de ea, numai așa o poți reînlănțui și te scoli fericit, plin. Apoi totul se întunecă și pocnește. Ziduri te strâng. Vrei să scapi. Nu găsești uși, fereastra e prea sus, nu e

nimic să te aburci până acolo, să încerci... Pereții te strivesc și nu mai știi dacă scapi, căci imaginea se schimbă sau te trezești cu tensiunea mărită, cu ochii holbați în întuneric. Te uiți mimetic la ceas. Nu ai dormit nici jumătate de oră. Frici. Nu știi ce te sperie. Ce e dincolo sau ce e aici? Și visul te-nhață din nou. Vin apele. Te iau din ușa casei, te poartă la vale, în timp ce tu urli, te agăți de o parte și de alta, de rude, prieteni, colegi, care-ți întind mâini, alteori tu ești cel de pe margine care salvează, strigă disperat, urcă și coboară, clădește, distruge, plânge, râde... stă de vorbă cu morții care servesc un praznic, al lor, povestindu-și viața... Un praznic normal, dar încărcat de tristeți găunoase... De la un timp te trezești călătorind printre stele, ucigând prin peșteri balauri, călărind prin lanuri galbene... Din când în când marea vine spre tine, o privești îngrozit căci nu știi să înoți și, oricum, îi cunoști puterea și știi că o să te înghită, dar se oprește dincolo de un gard din scânduri. Dacă ridici mâna, poți s-o atingi, să privești meduzele, dar nu poți face gestul. Ești înmărmurit și nu poți fugi. Ești pe marginea unei prăpăstii, înțepenit de spaimă, dar mergi; știi că oricând te poți prăbuși, dar nu te oprești până când, el, visul, îți dă un moment de respiro sau până când te trezești. Te întâlnești cu un personaj ciudat, o femeie sau un fel de bătrân guru. Unul sau altul te oprește pe stradă, într-un loc

cunoscut, îți spune ceva, îți arată o imagine, un loc și dispare. Te trezești și vrei să-ți aduci aminte ce-a spus și, dacă reușești, începi să te frământă; ce a vrut de fapt să spună, încerci să uiți visul, îl rechemi. E atât de real și de stăruitor, încât îl implori să revină, să-l modifice, să-i dai sens. Nu e ușor. Reușești sau nu. Te simți neputincios, fricos, lupti, tânjești, suferi, te aduni, te risipești, te bucuri, trăiești clipe de fericire supremă. Te scoli împlinit, plin de vigoare sau obosit, deprimat. Visul îți dictează viața. Somnul e cealaltă viață a ta. Câteodată te întrebi dacă nu cumva cel din vis e real și realitatea nu e decât un vis.

Strigăm după real, ne lăudăm cu drumul vieții noastre, ne credem stăpâni peste dorințele și faptele noastre, dar când ieșim din vis, născuți și renăscuți, iar și iar, realizăm că el ne domină și ne dictează viața, care e o visare cu ochii deschiși.

Da, lupti, îl desfizi, faci contrariul decât ar fi dorit el, ai mici reușite asupra lui, dar recazi pradă realului care nu e decât vis. Oricât de dur, de real ai fi, oricât de detașat te-ai purta cu visul, el te doboară. Poate nu permanent, poate nu conștient, visul te joacă, te copleșește cu trucurile lui măiestrite. Astfel, odată trezit, nu mai știi exact ce e în jur, cât timp a trecut din călătoria ta pe acest pământ. Ești fie aici, fie altundeva. Visul se revarsă asupra zilei, a prezentului, a ceea ce noi numim cu

emfază real. În final, îți dai seama, încet, ca și cum te-ai lumina treptat, că n-a fost decât vis, cât o viață sau chiar mai puțin...

– Vorbește-mi despre vise, ți-am spus.

– Suntem făcuți din vise. Pentru ele trăim, pentru ele ne zbatem, urâm, iubim, ne dăruim, ne transformăm în monștri sau sfinți, în coloși...

– Nu, spune-mi despre visele tale...

– Visam să ajung poet, dar mi-am dat seama că, deși adoram poezia, nu eram în stare să fac lucruri deosebite în acest sens. Viața are din păcate mai puțină poezie, așa că m-am hotărât să devin poet al vieții, de aceea am ales proza adică am devenit... prozaică. Ai zâmbit autoironic, ridicând colțul gurii a zâmbet. Mereu te plângeai de faptul că aveai gura strâmbă și în acel moment mă gândeam că de-aici ți se trage, de la zâmbetul caustic pe care îl practikai.

– Tu ești o esteta, o născătoare de frumos, nu cred că ai putea trăi înafara poeziei, am spus încălzit de duioșia iubirii, mângâindu-ți părul de mătase și lipindu-te de ființa mea. Apoi ca și cum ceva m-ar fi înspăimântat, te-am cuprins de obraji și te-am privit în ochii tăi adânci, de culoarea ciocolatei amare, așa cum îți plăcea, căutând ceva cu disperare și gândind: ochii trebuie să-i am mereu sub privire, ei exprimă tot ce ești, fără ei m-aș pierde în universul înspăimântător al ființei lumii.

Rubensiana mea, am șoptit, apoi ca într-o revelație, am recunoscut ceva în privirea ta: spune-mi, de ce devenim mai frumoși când facem dragoste? De ce ești atât de frumoasă?

– Poate că prin dragoste ne apropiem mai mult de Dumnezeu... Ai simțit vreodată atingerea divină? Nu-ți pot explica... știi... când e vorba de asta cuvintele sunt sparte... la fel e când te contopești în dragoste cu celălalt, devenind Unul. E ca și cum ai atinge nemărginirea. Nu cred că Dumnezeu ne-a dăruit doar plăcerea actului sexual, El ne-a dat prin toate semnele prezenței sale, deci ceea ce simțim când ne înălțăm împreună, e ceva din iubirea universală. Nu mai suntem tu și eu, ci suntem Dragostea. Atunci nu e păcat să te gândești și să-i mulțumești Lui...

– Prea frumos, am spus apropiindu-mă și îngenunchind în fața ta, nu pot rezista unui sărut. Buzele tale au acceptat buzele mele și ca într-o vrajă am simțit camera pulsând. M-am ridicat și am privit în jur într-un fel de exaltare: întotdeauna mi-a plăcut camera asta. Văd atâta intimitate... aici sunt mângâierile noastre, îmbrățișările, sărutările, dragostea... totul, un vis?

– Nu ți se întâmplă ca tocmai ceea ce trăiești în vis să coboare în realitate?

– Ba cum să nu, uneori cred că ceea ce am avut în vis se repetă în timp...

– Ce bine ai spus, pentru că visul nu e în timp, e în afara lui, el persistă chiar și după moarte. Crezi în chestia aia cu... „unii oameni sunt făcuți pentru alții”, că ei nu pot fi separați nici măcar prin moarte? Ce ireal e... Suntem o clipă din Univers și totuși clipa aceea, ca o celulă infinitesimală, e a noastră. Poți vedea la microscopul timpului toate viețile...

– Din păcate, n-am avea timp pentru toate astea... Dar cred că noi suntem făcuți unul pentru altul, că dragostea nu are nevoie de timp, vom trece cu ea dincolo...

– Vrei cu orice mijloace să mă topești în dorul tău...

– Micuța mea, vezi visul, îl decantezi... dar unde-ți zboară gândul?

– Acum singurul meu vis e să nu-mi mai doresc nimic material, să fiu mulțumită cu ceea ce intelectul, pardon, spiritul meu a acumulat și continuă să o facă, tot ce a ordonat și a prelucrat într-o viață. Vreau să fiu prietena tuturor și toți să mă privească firesc, nu ca pe ceva ciudat, spunând: „Ești o romantică, o visătoare, o boemă...”, deși nu mi-a plăcut niciodată prăjitura asta... ha!

– E cu frișcă!

– Exact...

Am răs amândoi cutreierând străngeri de mâini, rotunjimi, fericire...

– Ce fel de vis este ăsta? Mă neliniștești. Nu cumva vrei să te călugărești?

– M-am gândit și la asta, dar nu, nu am chemare... și n-aș putea să mai scriu despre noi, despre senzații sau plăcere, dar știu că tot le-aș imagina și simți... Ar însemna să-mi închid toate pornirile, visele care compun ființa mea. Nu, aș vrea să dezvălui frumusețea pe care o trăiesc sau o creez în lume, nu în afara ei, în dogma ei, căci aceasta din urmă e nemulțumirea în fața existenței și nu că aș fi mulțumită de lume, dar mi se pare mai dificil în viața reală, deși renunțarea la ea pentru a trăi pentru ceilalți e greu, sau poate mă atrage păcatul. Uite, ai spus refăcând cu mâna un cerc, retușând parcă existența în aer, cred că e posibil să trăiești aici, fără să alergi după avantaje, bani, obiecte care doar te mulțumesc pe moment. Vreau să ajung la un echilibru care să-mi dea bucuria vieții, fără... povestea cu civilizația... știi tu...

– Da, grămada aceea de lucruri de care nu avem nevoie...

– Exact. E atât de suficient timpul pe care-l trăim împreună, atât de dor ne e să ne bucurăm de noi și de dragostea pe care vrem să o dăruim, încât te tot întrebi de ce vrea omul ăsta să complice lucrurile atât de simple, de pline de fericire, cu lucruri complicate, prin care se pierde esența și implicit fericirea, pe care o pot rătăci definitiv,

vulgarizând totul cu perversiuni sau excentricități culinare, vestimentare, sexuale, politice etc. Cum poți ajuta lumea asta să vadă, să priceapă, să alunge înrâncenarea asta stupidă în care suntem toți atrași și în care mai toți suntem prinși?

– A trăi simplu, decent, călătorind, educându-ți ochiul, trămuindu-ți timpul pentru a fi cu adevărat ceea ce suntem de fapt: ființe inteligente... bla, bla...

– Gândește-te, câți au renunțat la vise și au acceptat să trăiască pur și simplu, hrănindu-se, mergând la serviciu și crescându-și copiii, apoi au acceptat doar respirația, gustul comod și plictisitor al pensionarului, care stă la televizor și se gândește că ar fi bine să nu moară niciodată, că e bine să stai... și tot să stai... fără nici un sens, dar crezând cu tărie că ei știu taina vieții...

– Când de fapt viața lor s-a redus doar la forța reproducătoare și cam atât.

– Oare câți dintre semenii realizează ce pot oferi?

– Foarte puțini, cred.

– E de-a dreptul o jignire la adresa umanității. Când poți să fii o Evă sau un Adam, alegi totuși să fii o iudă! Și cât poți împlini... poți crea și lăsa celorlalți, poți convinge și demonstra, poți denumi și desăvârși... Viața ta poate fi filmul acela din

fiecare clipă a universului pe care o înfrumusețezi cu strădania ta și, totuși, alegi doar să respiri.

– Morți vii... nu-i poți convinge, nu-i poți zdruncina...

– Ba da, poate că nu-i poți convinge, dar aș putea să-i fac să aibă îndoieli...

– Asta ar însemna suferință.

– Și dragostea, și viața înseamnă suferință, dar când ni le câștigăm prin trudă, mai ales spirituală, avem parte de mari clipe de fericire, care nu pot fi descrise. A trăi în frică, după cum au spus alții, mai înțelepți decât noi, înseamnă a trăi pe jumătate. Să nu încerci, de frică. Mă gândesc uneori la cei care au luat totul așa cum au apucat, care au acceptat și s-au supus unor reguli.. Nu se revoltă decât dacă îi provocă și trebuie să te strădui mult pentru asta. Încerc starea de empatie alături de ei și, totuși, nu pot să înțeleg cum se poate trăi în acceptare. Poate e de vină spiritul meu de frondă, dragostea de oameni și de viață, nevoia de a face ceva, de a marca drumul vieții cu „acel” numai al meu. Nu știu cum să-ți explic, dar atunci când mi se cere să fac un lucru, să mă supun unei reguli sau chiar atunci când trebuie să conlucrez cu cineva, primul impuls e revolta. Abia apoi mă controlez, mă conving și fac ce mi s-a cerut, dar niciodată cum mi s-a cerut. Întotdeauna schimb câte ceva, încalc puțin regula, ca și cum mi-aș crea o altă regulă fără

să o încalc pe cealaltă. Eu nu am nevoie de rețete. Fac totul ca și cum aș regândi permanent ceea ce mă înconjoară. Cred că așa schimbăm lumea, așa putem progresa spiritual, făcând orice potrivit viziunii fiecăruia. Asta numesc eu viață, provocare, împlinire. Nu pot să cred că existența se reduce doar la supunere, tihnă și plictis. Și chiar dacă ar fi așa, să zicem că lumea ar fi plină de înțelepți și toată ziua n-am face decât să muncim, să medităm și să ne împărtășim gândurile, eu sunt convinsă că aș găsi ceva diferit de făcut, de inventat, nu știu, aș urca un munte inaccesibil, aș face ceva ce nimeni nu a mai făcut într-un anumit fel... înțelegi?...

– Poate atitudinea asta a lor e o răzbunare față de lume, față de ce ar fi vrut să fie și nu le-a reușit. Nu au destulă putere să lupte, se resemnează prematur, trebuie încurajați, au nevoie de un stimul și nu-l au în preajmă, deși ar putea apela la cei care au învățat să rupă lanțurile.

– Răzbunare, spui? Dacă ar fi așa, glasul lor ar umple întreg universul, dar nu, ei sunt împăcați și blazați. De ce nu pot lupta? Știu sigur că și-au dorit mai mult, dar e greu să discuți cu ei serios, pentru că trec spre glumă sau autoironie. Recunosc faptul că nici eu nu am reușit să realizez tot ce mi-am dorit, dar nu mă dau bătută și sper că mai am răgaz să încerc. Tot timpul sunt asaltată de idei și vreau să le pun în practică. Nu cred că m-aș putea opri,

chiar și cu problemele de sănătate pe care le am și pe care lupt să le rezolv. Nu mă văd doborâtă... Dar, hai să-ți povestesc despre ședințele noastre de terapie în grup, care sunt și amuzante și utile, cu adevărat. Cam o dată pe an, sau cum se nimerește, la sugestia uneia din grup, care are vreo problemă de comportament, adaptare, o problemă de familie etc. ne adunăm toate în jurul unei „mese rotunde” pentru a fi puse sub microscopul grupului. Visele noastre sunt marile noastre secrete. Așa le-am aflat pe unele dintre ele.

Te-ai așezat lângă sufletul meu, purtându-ți cu tine misterele atât de dragi mie, și ai început să povestești:

– Înainte de a o cunoaște pe Lineea, psihologul grupului, fiecare eram analizate de celelalte. Nu scăpa nimeni. După ce am avut și specialist, lucrurile au devenit și mai interesante, mai ales că Lineea ne cerea sfatul în ceea ce o privește. În jurul unei măsuțe, ne așezam fie pe canapeaua din perne, fie pe pernele desprinse din fotolii, din camera mea și, după ce ne aprovizionam cu suc, ceva de ronțait, eventual o sticlă de vin și țigări pentru fumătoare, începea marea „descărcare”. Uneori trăgeam la sorti inculpata, sau se discuta la întâmplare, în funcție de cine era luată în obiectiv.

– Nu aveți nicio reținere, sper, stabileam, voind să mă asigur.

– De ce să avem? spunea Lineea, dacă veniți la mine, vă costă trei sute de mii ședința, pentru că vă cunosc, așa că e mai bine să spuneți totul aici. Eu chiar am nevoie să-mi spuneți ce credeți despre mine.

– Normal, toți psihologii sunt puțin luați... așa că e firesc să-i întrebi pe ceilalți dacă te văd cât de cât normală, e lăudabil să te interesezi de luciditatea ta, ca să rezisti în fața lipsei de luciditate a pacienților, care te pot influența...

– Știu, făcea ușor stresată Lineea...

– În fond ce-i cu pretenția asta a voastră de a considera psihologia o știință, spuneam tachi-nând-o, mă rog, cică se scuză că e prea tânără, prea la început...

– Și este, se apăra Lineea, dar face pași mici și siguri. E o modalitate de a-i ajuta pe alții...

– Sigur... știința altruismului! Nu poate exista o știință a sufletului. E ca și cum ar fi posibil să-ți pui sufletul într-o cușcă, sau ceva... din care să-l poți analiza, dar nici dacă s-ar putea, nu ai avea cum să afli prea multe de la el, pentru că partea asta a noastră e cea mai misterioasă, mistică și criptică, e tot ce poate fi mai liber, mai ascuns, mai de nestăvilit. Pentru cei ce nu știu, asta e partea din noi care ne conferă fericirea, ceea ce e nespus, imposibil de constrâns.

– Hai, lasă gargara ta filosofică, mă apostrofează Core, dacă ne e de ajutor, să ascultăm pe toată lumea.

– Hopa! sare Cris, are curaj după ce fuge de toate discuțiile.

– Am chef acum, subliniază categoric Core întorcându-se spre Cris, devenită dintr-o dată curioasă.

– Ai băut tot? spun urmărind paharul lui Core, apoi întorcându-mă către celelalte: Și-a făcut curaj.

Core nu mă bagă în seamă, dar Remi i-o spune franc:

– Dă-i un ziar și imediat devine categorică și neiertătoare, ca la bridge...

– A fost o glumiță, sar eu în apărare, iar voi, pentru că nu o cunoșteți prea bine, v-ați înspăimântat.

– S-a folosit de un efect psihologic, intră și Lineea în joc, și din această cauză eu și Remi n-am mai putut învăța jocul. S-a produs un blocaj și, de frică, subconștientul ne refuză dorința de a-l învăța. E apărarea instinctuală împotriva fricii.

– O face pe dura, dar se topește când e vorba de Pătrățel, am spus, așa că n-aș crede în aparenta ei duritate.

– Asta ar putea fi o problemă și nu mi-ar strica părerea voastră. Foarte preocupată, Core își stinse țigara și se pregăti să asculte. Întrebarea era cum să

mă fac ascultată de un copil, pe care, recunosc, l-am alintat?

– A fost visul tău, nu? Core aprobă tacit. Continui: trebuie să-ți faci simțită autoritatea, fără ca micuțul să-ți simtă ezităările, pentru că în acest caz ești pierdută, nu-ți va mai lua în seamă hotărârile, crezând că de fapt îi permiți orice. Știi că progeniturile noastre sunt cele mai speculative ființe.

– Da, să-i vorbești mult, să-i explici și mai mult, adică și ceea ce cere și ceea ce nu cere, dar consideri că merită, pentru că el înregistrează totul. Lineea vorbea mestecând semințe decojite, ca un psiholog plin de responsabilitate. Trebuie să înțeleagă că poate fi pedepsit, că ar putea fi privat de anumite avantaje, plăceri, ce sunt foarte importante pentru el, dar să știe și că este răsplătit pentru ascultare, că nu trebuie să facă totul după bunul său plac, ci după anumite reguli, pe care trebuie să i le fixezi. Cu cât se obișnuiește mai repede cu regulile, cu atât se va adapta mai ușor și la programul de la cămin sau la cel școlar, mai târziu.

– Aha! De regulă încerc să am răbdare, dar sunt tentată să fac ce vrea el.

– Mămicile de băieți! exclam.

Core se face că nu mă bagă în seamă, iar Lineea continuă:

– Încearcă să te autoeduci, nu te lăsa manipulată.

– Corect, întăresc, copiii sunt cei mai iscusiți manipulatori și simt imediat slăbiciunile noastre.

– Mhî! adaugă Lineea, mai învață-l să dăruiască, pentru că e singur la părinți și asta îl face aproape necesar egoist, să dăruiască orice și oricui, nu pe alese. Du-l în colectivități, observă-i comportamentul și retușează din mers impulsurile posesive, comenzile care-l fac nesuferit sau respins de grup, violența verbală pentru că nu i se dă ce dorește sau cere, explică-i că oricine are drepturi și nimeni nu va face ce vrea el decât dacă-i convinge că merită, învață-l să fie prietenos etc.

– Dă-mi și mie niște cărți despre educația preșcolarului.

– Asta se face, dar ți-ar mai trebui și ceva despre dezvoltarea fizică și psihică pe vârste.

– Când ne mai vedem, sau lasă-le aici, că trec eu...

– Iar ai ocolit cu măiestrie o discuție despre tine. Vorbeam despre noi, iar nu despre copiii noștri, spun eu.

– Ei, lasă...

– Nu las nimic, am spus, apoi întorcându-mă spre celelalte: spuneți, ce schimbări ați sesizat la Core în ultimii ani?

– Normale, cred, intervine Remi, a devenit mamă, e foarte preocupată de băiat, probabil de problemele familiale, soț, oricum, noi nu prea cunoaștem amănuntele...

– Picante, se introduce și Cris râzând în barbă, e mai zgârcită, nu? și ne privește roată cerând o confirmare.

– Na că ți-a zis-o! exclam.

Core se strâmbă și dă cu mâna a lehamite.

– Daca-ți ști că mi-e și frică să mă gândesc la ziua de mâine... Fabrica asta, care ba merge, ba nu, căci văd cum se golesc birourile de personal și mă gândesc, firesc, dacă nu voi urma și eu...

– Hai, mări! E chiar așa de rău? Vrei să facem o chetă? spun cam sadic, apoi o scald: și să vezi când va mai crește micuțul cum vor crește și nevoile. Te înțeleg.

– La început eram opt persoane în birou, fiecare cu spațiul ei, acum mai suntem două: eu, șefă, și în celălalt capăt singura subalternă.

– Am auzit și eu că situația e cam urâtă, dar mai multe întreprinderi din oraș au asemenea probleme, spun, nu că ar fi o consolare... dar trebuie s-o scoateți voi la capăt. La M cum e?

– Dumnezeu știe! Acum face naveta la județ, pentru că aici nu mai există sediu. Aici a rămas doar echipa de intervenție, pe care o conduce... mă rog... și face un gest cu mâna dreaptă pe deasupra

capului, ca și cum nici n-ar mai avea rost să mai discute.

– Urât, fac eu compătimind-o, deh! Dacă nu te-ai făcut profesoară...

– Ăăăăă... strigăm în cor aruncând cu ambele mâini a lehamite. Acesta e gestul nostru suprem, care ar însemna: „Nu știi nimic!”.

– Dar tot ocolești răspunsul, subliniază Lineea, așa, ca un amănunt oarecare, mestecând cu finețe semințele preferate și privind în farfurie.

– Corect, o susțin eu, balansându-mă pe scăunelul-pernă, cilindric, marcă personală.

Core nu răspunde. Parcă ceva din ea n-ar mai dori să fie acolo, dar în același timp, atmosfera e prea familiară și o face să se simtă bine.

– Ei? întreabă și Cris, așteptăm.

– Ce vreți să spun? Afară de grijile firești, în situația dată, cam tot ce mi-am dorit, s-a realizat. Am vrut o familie și un copil. Le am. Poate... și se opri iar...

– Ai mai fi vrut și altceva? întreb, știind unele amănunte...

– Poate ar fi trebuit altceva. Dar eu aleg pripit și neconvingător. Nu vreau scandal, de aceea accept fără să mă mai întreb.

– Eu nu pot înțelege. Nu știu, pentru mine căsătoria e pasul în Doi ce devine Unu, menținut prin înțelegerea și mărturisirea continuă și

reciprocă a celor doi. Orice descoperire a fiecăruia e o taină a cuplului. Dacă nu ar fi așa, m-aș simți ca o trădătoare. Să-ți povestești toate trăirile, așa cum n-o faci în fața altcuiva...

– Astea-s idealuri, se arată dezamăgită Core...

– Pe care și tu le-ai avut cândva. Vrei să spui că nu mai crezi în așa ceva?...

– N-am cum...

– E ingineră, completează Lineea.

– Dar cândva ai crezut. Știi la ce mă refer...

– Da, dar a fost o nebunie a tinereții...

– Când vă aud că vorbiți ca niște babe, folosind tiparele binecunoscute, mi se ridică tensiunea. Atâta timp cât nu ați încercat nimic, spunând că nu se poate pentru că ați învățat din eșecul celorlalți, care la rândul lor s-au consolat ca și voi, nu aveți dreptul să concluzionați cu „nu se poate”. De fapt nu crezi că se poate pentru că te ferești de întrebări și e mai comod, te simți apărută, pentru că altfel nu ai echilibrul necesar pentru a merge mai departe. Eu spun că aceea din trecutul tău a fost dragoste adevărată pe care n-ai vrut să o păstrezi crezând că e imposibil. Cineva te-a învățat că ea nu poate dura. De ce?

– Poate de frică. Nu sunt o luptătoare, mă mulțumesc cu ce pot culege. Știi ce se spune... despre marile iubiri.

– Numai pentru istoria unui gând ai renunțat suferind și păstrând la nesfârșit nostalgia... neîmplinirea. Ce te mai potrivești cu Cris!

– Adică! sare ofensată Cris.

– Amândouă adorați locurile căldute, obținute fără luptă și efort, deși amândouă ați fi dorit și ați fi putut mai mult.

– De unde știi? se revoltă fără convingere Cris.

– Am pus cap la cap niște întâmplări la care am fost prezentă sau mi le-ați povestit și cred că nemulțumirea Corei și plictisul lui Cris se trag de aici. Nu-mi spune că ești mulțumită, spun adresându-mă lui Cris, în timp ce Core mestecă gândurile, încruntată.

– Ba sunt, subliniază Cris cu promptitudine.

– O spui așa, să te convingi pe tine, chiar dacă pentru noi e destul de clar, că ți-ai dorit mai mult. Iubești mult copiii, ai imaginație, de care dispui numai după chef sau dacă ești împinsă de la spate. Să nu-mi repeți că nu ți-ai fi dorit o familie, pentru că te-ai contrazice. De ce tot mă avertizezi când vine vorba despre copilul meu că, citez „să-și facă un prieten, să nu ajungă ca noi” și știm la ce te referi... Deci regretul există, chiar dacă îți tot repeți că e mai bine să trăiești fără complicații, riscuri... Oare plictisul nu vine din senzația de neîmplinire?

– Eu nu stau să analizez ca tine toate astea, ci pur și simplu mă bucur de ce am...

– Și nu e prea puțin? Și să nu crezi că te judec, doar întreb, pentru că mi se pare normal să fim măcinați cu toții de întrebări. Ți convine să stai și să trăiești din micile plăceri ale vieții, până când inevitabil spui, citez: „Vouă nu vi se pare că viața asta e de rahat?”

– Da, și ce-ai vrea să fac?

– Nu știu, asta depinde de tine, pentru că nemulțumirea ta are o cauză care-ți aparține. Tu trebuie să știi ce te-ar face să te simți altfel, adică împlinită. Să accepți provocări sau să provoci tu viața, ca apoi să găsești soluții și să făptuiești...

– Așa ești tu, nu eu, spune și tu ceva, Lineea. Ce crezi? Ia-mi apărarea, se burzului Cris.

– Ea e psiholog, molfăie gânduri, evaluează, intervin repede.

– Știu care-i părerea ta despre asta, începe Lineea.

– Dar îți place terapia noastră de grup... ba chiar îți folosește...

– Cum am și spus, vreau să știu părerea voastră despre mine... pentru că trec printr-o perioadă cât se poate de proastă. Parcă nimic nu mai funcționează cum trebuie, mă simt exclusă de peste tot, vechii prieteni mă dezamăgesc, unii membri ai familiei la fel, colegii nu mă apreciază, sau nu mă bagă în seamă...

– Deși îți place să te impui, completează Remi. Ești o persoană care poate să treacă peste orice și oricine, doar ca să-și atingă scopurile, și... e bine că ești așa...

– Adică?! exclamă mirată Lineea, rămânând cu o mână suspendată în timp ce intenționa să-și împingă mai sus ochelarii.

– Adică... de cele mai multe ori nu ești atentă la relațiile tale cu cei apropiați și îi pui într-o situație proastă sau cel puțin jenantă. Ești prea impulsivă, ce-i drept fondat pe niște cunoștințe și drepturi pe care ți le-ai câștigat prin muncă.

Remi ne privește pe toate spre confirmare și o primește, afară de Core.

– Core a fost mereu mai individualistă, explic. Ți-aduci aminte, Cris?

– Ah! confirmă Cris, chestia cu... dacă ai câștiga o mie de euro, ne-ai da și nouă câte ceva?

– Aia! se prinde și Core într-un târziu...

– Răspunsul a fost categoric: NU! precizez.

– Pe mine m-a uimit egoismul recunoscut al lui Cris, care atunci s-a transformat în altruism, am spus ridicând degetul arătător al mâinii drepte, parcă pentru a sugera „a se reține”.

– Și râdeți o mie de ani pe chestia asta, făcu plictisită Core...

– Știm, precum faza cu geamul pe care l-ai luat în cap la mare, întâmplare povestită foarte amuzant de Cris.

– Vorbeam despre Lineea, ne amintește neîndurătoare Remi.

– Nu facem o pauză de țigară? Bineînțeles, propunerea vine de la Cris.

– Putem merge toate la bucătărie și continuăm acolo, sugerez.

Ne ridicăm luând cu noi pahare, farfurii, țigări. Se aduc niște scaune în bucătărie și reluăm fără a pierde nimic.

– Chiar, de ce n-ai acceptat să pleci într-un centru universitar? reluă Remi.

– Dintr-un motiv practic. Nu aveam unde să locuiesc, o gazdă însemna un efort prea mare și mie îmi place să mă respect... dar e adevărat că încă mă mai bate gândul.

– N-ar fi trebuit să conteze... sacrificiile își arată mereu folosul și ai fi reușit în cele din urmă. Pleacă, găsește-ți un om lângă care să te simți bine, să nu fii singură, altfel...

– Ai să ajungi ca noi, completează Cris amar și ironic, făcând un cerc cu mâinile și apoi lărgindu-l spre noi.

– Nu, nu, pentru mine nu e valabil, eu nu cedez luptei... intervin eu...

– Da, lupta de clasă, continuă Cris pe același ton.

– Tu faci ce faci, dar eu cred în luptă, în provocări și obiective, în echilibru și găsirea liniștii. Trebuie să lupți continuu pentru visele tale, să știi să faci alegeri și să biruiești oriunde, prin mijloace adecvate.

– De acord, confirmă Lineea, nici eu nu aș putea trăi fără proiecte, împliniri, fără o imagine posibilă a viitorului.

– Fără fericire... adaug.

– Hai lasă-mă, cuvinte mari! exclamă Cris...

– Atunci de ce preferi filmele și romanele de dragoste? Nu pentru că nu ai gustat din aroma ei năucitoare... sau poate porți cu tine o mare taină...

– Who knows... apoi mai încet... but who cares!

– Nouă ne pasă... sau mă rog, eu aș face orice pentru prieteni, chiar dacă ar urma să mă dezamăgească, așa cum s-a mai întâmplat, am adăugat hotărâtă și plină de entuziasmul acela pe care cei mai mulți îl consideră absurd.

– Așa ai fost mereu, o exaltată, aruncă și Core dintr-un fum aproape comun atmosferei create.

– Și ce-i rău în asta? intervine Remi. Cred că toți am avut cel puțin un vis pe care l-am ratat. Măcar ea crede cu tărie în ceea ce face și mai ales nu renunță.

O scurtă liniște se instalează între noi, ca și cum fiecare ar molfăi gânduri, apoi tot Remi sparge tăcerea încordată:

– Tu, Lineea, ce ai vrea de fapt?

– Realizare profesională, recunoaștere...

– Despre asta și vorbeam, confirmă Remi.

– Poate că această goană a mea, continuă Lineea, îmi afectează viziunea asupra vieții și denaturează imaginea pe care o am despre mine.

– Exact, științific, spun, apoi ușor insinuant, psihologic... are dreptate Remi când spune că poți să te porți foarte individualist, numai să ieși în față...

– Chiar așa fac? se arată interesată și oarecum îngrijorată Lineea.

– Uneori nici nu realizezi că ești deplasată, spun, poftim, Cris e o egoistă, o recunoaște și ea, mai mult sau mai puțin. Așa a fost crescută, singură la părinți... Anumite lucruri nu-i convin și se vede pe chipul ei, dar nu le spune cel puțin în anumite momente, când sunt nepotrivite. Tu nu prea ții cont de ceilalți, deși îi asculți. Probabil profesia te-a învățat să privești sentimentele umane... tehnic, ceea ce eu cred că nu e posibil. Pui în față ceea ce ar trebui să facă oamenii, îi condamni, dar uiți conjunctura...

– Adică vrei să spui că relația cu prietena mea din liceu s-a deteriorat pentru că nu recunosc conjunctura?

– Crezi că oamenii ar trebui să reacționeze ca tine, fără a încerca să-i cunoști cu adevărat. Te lași răpită de propria ta personalitate. Nu spun neapărat că totul se petrece din cauza ta. O relație se deteriorează din ambele părți. Depinde cât de mult înseamnă pentru fiecare și cât de mult dorește fiecare parte să o salveze.

– Tocmai de asta e bine să ai prieteni, să-ți spună ce e greșit...

– Credeam că nu vrei să auzi părerea noastră, se menținu pe poziție Remi, privind-o dintr-o parte...

– Cum așa! se apără Lineea, chiar așa rău stau?

– Uită-te cât de rar ne vedem, continuă Remi, sau cât de rar îți aduci aminte de noi, uneori ești doar o amintire, partea sentimentală de care vorbeai... tocmai ea îți sare din obiectiv.

– Haide, măi! Chiar mă supărați... poate nu mă manifest, dar vă apreciez foarte mult, mai ales pentru că mă ascultați și sunteți sincere cu mine...

– Sinceritatea... încep eu...

– E specialitatea ta... răspund în cor Cris și Core, luându-mi vorba din gură...

– Bine, bine, zâmbesc eu fără prea mult noroc să fiu ascultată, deși recunosc faptul că nu poți fi

sincer în orice moment și nu cu oricine, cred că sinceritatea face parte din procesul recunoașterii adevărului. Numai cei ce nu pot recunoaște adevărul, sau nu-l pot accepta pentru că este incomod, nu pot fi sinceri. Și ce poți ascunde, cu ce scop? Ce ai avea de câștigat? Vreo mișelie? E plină lumea! Un fals se referă nu numai la cel care produce neadevărul, ci și la adevărul însuși. La prețioasa sa identitate.

– E prea nu știu cum, nu pot să accept teoria ta, se frământă Cris.

– Ba e totuși corectă, susține Remi, iar Lineea o aprobă cu un „Mmh!”. Core se abține.

– Corectă față de ce? întreabă Cris.

– Da, e prea complicat, prea trebuie să te agiți pentru nimica toată. Eu prefer lucrurile comode, cât mai puțin complicate... eventual le simplific... susține Core.

– Corectă față de conștiința ta și față de descoperirea a ceea ce e adevărat. Tipic! E preferabil să te ascunzi decât să lupti pentru a-ți împlini țelurile...

– Romantisme... continuă să se revolte Cris.

– De ce nu vrei să accepți că de fapt viața adevărată e o continuă provocare... încerc să-mi susțin punctul de vedere, dar Cris mă persiflează:

– Ce tot atâta chin? Uită-te la mine! Sunt un om mulțumit. Nu am o viață agitată, nu am

obligații. Totul e simplu... deși uneori e de rahat, la fel... plicticos...

– Vezi, vezi că nu accepți provocările? Spune-mi ai fost vreodată fericită?

– Nu, răspunse sec. La ce mi-ar folosi?

– Nu cred, nu se poate. Oamenii merg mai departe și se bucură de viață datorită acestor momente de fericire, multe sau puține, nu contează.

– Ba eu n-am fost fericită, dar îmi place situația în care mă aflu, susține imperturbabilă Cris

– Chiar dacă totul e liniar, plictisitor?...

– Da.

– Eu cred că e obișnuință sau... frică? Adu-ți aminte când îmi vorbeai de Nordul Maramureșului; ai fi vrut să rămâi acolo, să-ți faci o viață departe de ai tăi... când te gândeai la o familie...

O priveam descumpănită și vedeam că dincolo de indiferența calculată, se află gânduri reprimite și convingerea exersată că e mai comod să trăiască așa, doar spunând: „Ce-ai vrea să fac?”. Parcă totul ar fi plictiseală. Oare poți să te obișnuiești într-atât? Imposibil. Sau poate nu pot empatiza! Și totuși, nu te poți obișnui cu obișnuința, asta te poate dărâma, dar te poate și mulțumi? Poți trăi împăcat, cu urme de regret care intră și ele în obișnuit și atunci nu te mai vaiți decât eventual de vârstă, boli, lipsuri diverse, bagatelizezi totul, nimic nu mai e important, totul e comun, obișnuit, teoria

banalității, a obișnuitului. Poate că are dreptate. E și ăsta un mod de a trăi, dar mie îmi este foarte greu să cred...

– Trebuie să recunosc, rupse Core tăcerea de câteva secunde ce se lăsase între noi, în timp ce eu priveam spre Cris, simțind căutătura contrariată a propriilor mei ochi între credință și necredință, știind ce alunecoasă putea fi Cris în afirmații și cât de încăpățânată, că mă deranjează faptul că în acest moment nu am niciun proiect. Bănuiesc, discuțiile de genul acesta pleacă de la ceea ce ne-am propus și, mai ales, ce am făcut, cum am progresat material și intelectual...

– Bineînțeles, remarcă și Lineea, că toate acestea sunt legate între ele. Eu nu pot trăi fără proiecte, fără implicare, fără evoluții, chiar dacă ție nu-ți place termenul, se întoarce spre mine. Tu ce crezi, Remi?

– Aveți dreptate, numai că eu, în acest moment, nu prea știu ce vreau. De acum sănătate să fie, că ce am vrut și am încercat să fac nu mi-a ieșit.

– Crezi că te-ai străduit destul, sau ai așteptat ca totul să se făptuiască fără să faci nimic?

– Mai taci și tu, face spre mine Lineea...

– De ce? E momentul sincerității, ce avem de pierdut? Ești psiholog...

– Lasă, lasă, suntem prieteni, nu putem ataca... așa pur și simplu...

– De ce nu, insist, putem deșerta tot, te deranjează, Remi?

– Poate că nu m-am agitat destul, dar când a fost câte ceva, o relație adevărată, n-a mers... aș fi vrut un copil, m-aș fi simțit împlinită, dar nu mi-ar fi plăcut ideea de a crește fără tată... și probabil că aș fi făcut o mulțime de compromisuri pentru că altfel totul ar fi fost incomplet.

– Așa te vreau, am spus, susținând-o. Normal că toți ne dorim mai mult, vrem completitudine, cum spui, dar incompletitudinea face parte din viață și uneori este de preferat celeilalte care poate deveni supărătoare. Deși incompletitudinea e dușmanul nostru, completitudinea e uneori falsă, e doar o părere și atunci trebuie înlăturată, pentru a găsi ceea ce se potrivește. Apoi... nu cred că există ființă pe lume care să nu-și dorească urmași, bărbat sau femeie, pentru că iubirea naște această dorință...

– Ba nu, eu nu-mi doresc, afirmă Lineea.

– De ce? Oare pentru că te amăgești cu nepotul tău? El nu-ți aparține și nu vei fi pentru el decât o mătușă deșteaptă, simpatică și cu dare de mână, care știe să-l încurajeze și să-l stimuleze, dar nu vei avea niciodată locul părinților, oricum ar fi aceștia. Mai devreme sau mai târziu tot vei fi nemulțumită, vei simți că nu e ceea ce ai fi vrut.

– Ia și-ți întemeiază o familie, mă întrerupse Cris privind către Lineea, lasă-ne pe noi, nu vezi că îmbătrânim în propriile noastre visuri?

– Și ce-i rău în asta? Ție, spui, îți place să te simți mulțumită, dar afirmi că n-ai fost fericită. Nu vrei să recunoști că n-ai îndrăznit mai mult.

– Dar ce-ai fi vrut, las-o pe Lineea să se împlinească, eu...

– Tu, de ce nu? Nu vrei să recunoști ce mult ți-ar fi plăcut ideea propriei tale case, ai spus-o cu gura ta, sau ce mult îți place să lucrezi cu copiii, ce satisfacții îți dă munca ta pe care nu prea ai cu cine să o împărtășești...

– Lasă-mă...

– Vezi, vezi... nu, nu vrei să recunoști, dar ai fi vrut să fie altfel, însă te-ai obișnuit să nu faci nimic, să nu lupți, ai învățat să fii nemulțumită, te-ai obișnuit cu starea asta.

– Și tu, dacă tot te agiți atâta, ce câștigi?

– Mulțumire, împlinire, evoluții...

– Aaaa! exclamă Core cu înțeles, arătându-mă cu degetul.

– ...spirituale și, în final, împlinire. Oare nu asta face educatorul? Nu-și ajută elevii să se dezvolte, să descopere lumea din ei, să o exploreze pe cea din exterior, cea reală, mă rog, și apoi să se avânte în viața surprinzătoare, plină de semnificații? Asta e rezerva noastră de împlinire,

pe lângă împlinirile personale. Peste tot căutăm asta și mai avem nevoie și de recunoaștere, care poate veni de pretutindeni, dar nu fără zbatere.

– Vrei să spui că te mulțumește meseria?

– Și ea, sau în bună măsură, meseria în care mi-am găsit un echilibru. Dar nu e suficient. Trebuie să-ți găsești împlinirea și familial, și eu am găsit-o, chiar dacă am pierdut completitudinea de care vorbea Remi, tot completă mă simt pentru că am fost împlinită prin iubire, iar acum prin copilul care a fost cu adevărat rodul unei iubiri reale. Pot spune că am și echilibrul spiritual care va duce spre împlinire și pe acest plan, până la sfârșitul vieții... eu una nu mă pot opri.

– Tot timpul ai fost altfel decât noi, declară marțial Core.

– Fiecare e altfel... Nu știu câți își dau seama de asta.

– Voiam să spun că întotdeauna te-ai entuziasmat mai tare decât alții, te-ai implicat și ai fost mai curioasă, mai neliniștită, mai inspirată, poate.

– Și tu, nu? Ai, într-adevăr, ca și Cris tendința egoistă de a te ocroti, de a te păstra mai mult pentru tine...

– E-te-te! Cum adică? face Cris ușor amuzată, apoi privind pe cea cu care a fost tocmai

comparată, cere explicații, precizând totuși: nu că nu mi-ar plăcea cum ești...

– Vezi, revin eu, ai făcut mereu compromisuri, și în viața particulară și în cea profesională. Te-ai mulțumit cu ce-a fost... Ai un copil reușit și te înnebunești pentru siguranța personală, pentru ziua de mâine...

– Și ce-i rău în asta?

– N-am spus că ar fi ceva rău, dar tu ai spus mai devreme că nu ești mulțumită pentru că nu ai proiecte de viitor și cu siguranță că ai fi putut face mai mult...

– Ne critici pe toate acum? spune iritată Cris.

– Nu, mi-e ciudă că nu încercați mai mult, altceva în care să vă regăsiți. Parcă vreți să ajungeți neapărat ca mamele voastre, niște gospodine sastisite, cu burtă și permanent preocupate de ceea ce trebuie să pună în oală: „Ce mâncare mai faceți, fetelor?” eterna întrebare a femeilor, a mamelor de familie. Normal că dacă soțul nu are aceeași concepție banală asupra vieții, plictisul și suprasaturarea față de nevastă se produc. În loc să faci politică peste tot fără să te pricepi, doar de dragul conversației și să te gândești că cel mai frumos ar fi să ajungi să „mănânci și tu o bucată de pensie”, mai bine încerci să te menții mereu activ, din toate punctele de vedere, să-ți păstrezi misterul uman, care te face interesant, să nu te banalizezi și,

mai ales, să nu banalizezi totul în jur, ci să simți în fiecare zi diferența, noutatea, pentru că nimic nu seamănă cu ce a fost. Înseamnă să vezi cu adevărat și să cauți să înțelegi, nu doar să respiri și să spui că trăiești...

– Și ce-ai vrea să facă, să facem...

– Doamne! Sunt atâtea de văzut, de cunoscut, atâtea experiențe de trăit și doar să te prefaci... nu, mi-e imposibil de conceput. Mie nu-mi ajunge o viață pentru toate dorințele mele. Mereu am senzația că pierd timp, că mă irosesc și recunosc, îmi place uneori să pierd timp, să lenevesc, dar și atunci gândul mi se îndreaptă spre vis, spre experiment, vreau să produc mereu, chiar și o simplă imagine, pe care apoi să o pun pe hârtie...

– Dacă m-aș agita ca tine, aș exploda, admite Core oarecum surprinsă...

– Știi că-mi place liniștea familiei, siguranța ei, pentru care mă zbat, dar timpul meu e pentru mine și eu decid că trebuie să-l folosesc pentru experiment, pentru a mă îmbogăți, pentru a mă dăruia fără reținere, altruist celor în care cred. Așa îmi înțeleg și meseria, care e har, după cum spuneam, nu doar datorie morală, adică e binecuvântare și trebuie să pui în ea pasiune. Eu nu pot să fac nimic fără pasiune.

– E prea mult pentru mine, recunoaște Core.

– Mai ții minte când ai venit cu ideea de a face o școală de vară pentru enoriașii de la noi de la biserică? Core a fost surprinsă atunci. Eu, nu. I-am spus despre ideea ta părintelui și părea curios. Vreau să spun că nu-ți displace să te implici și eu cred în potențialul tău...

– Mmda, dar sunt prea stresată acum...

– Măcar tu îți lași mereu deschisă perspectiva... pe când...

– Alții... zâmbește ironic Cris...

– Și voi, ca și Remi, vreți să încheiați totul într-o nemulțumire acceptată...

– Da, ce-aș mai putea... se trezește și Remi dintre gânduri...

– Spui că nu mai ai încotro, dar te superi când colegii nu te bagă în seamă, spui că te-ai săturat de muncă și renunți la unele avantaje, dar pe de altă parte îți place să fii apreciată și răsplătită. Toți vrem recunoaștere și încurajare Ești prea indecisă, poate ăsta e paradoxul tău.

– Oarecum... se frământă Remi...

– Mulțumirea de acolo vine, de la nevoia de apreciere a celorlalți. Ea se află în ceea ce făptuiești și îți face plăcere.

– Ia mai lasă-ne, sare Cris. Hai să o mai bombardăm și noi, îndeamnă ea pe celelalte...

– Dați-i drumul, mă expun eu curajoasă.

– Ești mulțumită de ceea ce faci acum? întreabă Lineea. După izul ei, pare o întrebare de mult molfăită...

– Știi foarte bine ce înseamnă să te lupți cu morile de vânt. Picarescul îți dă impresia micimii și măreției omenescului. Abia aici îți dai seama în ce spoială trăim. Când predam la liceu, aveam senzația, cum o au cei mai mulți dintre colegii noștri, măreției, care era totuși paradoxală, având în vedere clasele întregi de elevi semianalfabeți, de la care nu puteai scoate o frază inteligibilă, dar erau plini de orgolii nefondate, de laude, iar în cap aveau foarte bine înșurubat un singur cuvânt, care pentru ei, era și scop și ideal al vieții: Bani. Aceeași fală stupidă o regăsesc și în mediul gimnazial-rural, însă mult atenuată și în funcție de mediul mai modest, modelabilă. Aici simt că pot să ajut cu adevărat niște minți să meargă pe calea curățeniei spirituale, chiar dacă vor sfârși tot pe cea a morganaticei puteri, banul. Aici e istoria noastră pe care o ignorăm de secole, nu fațada pompoasă a românului care vrea neapărat să epateze. Privește orașele moderne: o spoială de curățenie și ordine, o îngrămădire de kitschuri grosolane. Nu-mi iese din cap Viena cu palatele ei îmbâcsite, de prost gust, pline de epatarea măreață a unei epoci găunoase, întregite de mândria prostească a unor împărați care se credeau divin de stupizi, afișându-și bogăția

agonisită din jegul popular și azi, arătându-ne-o. Poți să caști gura la povești de dragoste și la restricțiile etichetei hilare, dar nu poți suporta camere uriașe de copii din toate operele mărețe ale omenirii îmbinate în cel mai excentric stil: rococo. Nu mai spun de nefericita clădire a parlamentului care îmbină clasicismul antic grec cu barocul, doamne, cât de jenată m-am simțit, după ce văzusem mirifica Acropole, norocul meu că n-am apucat să văd și barocul italian. Deci nu-i o problemă a românului. El o face la scară mică, după posibilități, alții, mai marii Europei, o desfășoară ridicol, și universul lor mic, ce se reduce la cei din jur, aplaudă. Occidentul întotdeauna m-a dezamăgit, acum am și certitudinea. Numai întoarcerea la origini, la pământ și venerarea lui, a valorilor străvechi, dar privite cu ochii educatului, ne mai dau o șansă. Un singur lucru îmi mai doresc în echilibrul acesta pe care mi l-am găsit: să-i fac pe ceilalți, o parte măcar din ei să vadă, să deschidă ochii, ai lor, nu ai epocii, să renunțe la oftică și să creeze simplitatea. Aceea e genială, restul e truc, e mașinism, modă, turmă. Pot să spun asta lumii prin cărțile mele, cine le va citi!

– Bine, dar și tu ai fi putut face mai mult, insistă Lineea.

– Și fac. Mă gândesc să-mi diversific studiile, poate chiar să le continui. Mă gândesc la revenirea

în oraș, însă în funcție de situația națională, avantaje, dezavantaje. La mine nimic nu este bătut în cuie. Mă pot oricând suci. Îmi plac schimbările, accept provocările, nu stau, mă mișc, trăiesc...

– Sunt de acord...

– Tu, însă, n-ar trebui să ai motive de nemulțumire, pentru că aceasta din urmă își are originea în alegerea ta și trebuie să recunoști că te vizează doar pe tine. Nu crezi că echilibrul tău e doar meseria ta, care-ți place atât de mult și ai mai avea nevoie și de altceva, care să te completeze și să te mulțumească?

– Caut altceva...

– Dar tot în același spațiu. De ce ai renunțat la cabinetul tău? E bine că ești în permanentă întrecere cu tine, dar ai grijă la dezamăgiri. Vrei prea mult să arăți cât de bună ești. I-ai convins pe toți, ocupă-te și de latura cealaltă a ființei tale. Ți-ai găsit echilibrul, sau ți-l refuzi?

– Deocamdată nu mă pot gândi decât la carieră, adică la ce vreau să arăt.

– Asta am observat toate, spune Remi în numele tuturor...

Lineea înghite în sec, ia o gură din paharul cu suc, privind în gol. Sună telefonul ei. Răspunde și se scuză că trebuie să plece.

Ambientul se destramă. Nu mai putem continua. Se pune muzică, discutăm despre o

„petrecere în pijamale” cu discuții intime, maraton de filme, muzică, jocuri de societate...

Remi se ridică și descongesează atmosfera cu dansul ei binecunoscut, bătând în aer ritmul cu degetele arătătoare. Zâmbim, eu o urmez cu scâlămbăieli stil „antidans”, apoi facem un blues împreună, fără să ne abținem de la gesturi care imită pipăielile bărbaților în timpul unei muzici mai languroase. În final se mai fumează, se mai golesc niște pahare, glumim și râdem, suntem tot prieteni pe culmile vieții, căci, nici micile neînțelegeri, certuri sau nemulțumiri, nu ne disturbă relația de peste treizeci și cinci de ani. Prietenia e pretutindeni altruistă, străbate deceniile și intră definitiv în memoria timpului, al nostru și numai al nostru. Ea înseamnă adevărata putere. Oamenii sunt puterea, nu lucrurile. Primii pot atinge nemurirea, celelalte sunt sortite pieirii.

Privește prin oceanul lumii.

Ce vezi?

Nu, nu mă refer la ceea ce vezi superficial, pentru că așa ai putea să-ți ungi sufletul dacă știi unde anume să privești. Și ce aș ști... m-aș plimba prin marile muzee ale lumii... Louvre, Ermitaj, prin palatele ei... Versailles, Escorial, prin galerii, catedrale, San Pietro, Notre-Dame, Domul din Milano, prin castelele medievale, printre cele șapte minuni ale lumii antice, prin „minunea minunilor”

cum spun grecii, Acropole, printre sculpturile unui Fidias, Praxitele, Donatelo, Michelangelo, Bernini, Rodin... Câtă frumusețe! Ce dureros de frumos!... Palatele, pagodele chinezești pierdute prin imensitatea grădinilor, templele indiene sculptate în stâncă, străjuite de imenși Buddha, uimitoarele zigurate, templele amerindiene, oprește-mă, căci sigur am uitat ceva important...

Nu te simți oripilat, frustrat când vezi atâta frumusețe pe de o parte (și nu mai vorbesc de cea naturală pe care o imităm, o reproducem sau o recreăm în artă), iar pe de altă parte vezi cealaltă fațetă a omenirii, cea negativă, creată exclusiv de ea și fără putință de imitație?

Privește prin oceantul lumii: uite, molima care străbate istoria; racul, lepra, în antichitate, ciuma în evul mediu, tifosul și celelalte în epoca modernă, sida, ebola, virusurile de azi... Și mai privește istoria, acest lung șir de războaie neverosimile, iscate pentru glorie prostească, putere ridicolă, satisfacție grosolană, asemeni crimei sau violului, – pentru mine totuna – privește șirul de efecte necontrolate ale actelor umane care exprimă adevărul nostru pe care nu-l vom recunoaște de-a pururi.

Și nu, nu e destul. Vezi putreziciunea, vezi cum orbecăiesc prin întuneric înfometajii, cum cerșesc plini de buboie, zdrăngănindu-și oasele, cu

ochii ieșiți din orbite, fără gânduri, fără sentimente, reduși doar la lentoarea, supliciul intermitent al morții, cu care sunt familiari... Poți să te obișnuiești cu moartea? Poate s-o accepți, dar să te obișnuiești... să o simți cum te urmărește sadic, cum din mâini îți scapă pruncii născuți mutilați, rebegiți, inaniți, care nu vor cunoaște nimic din frumusețile despre care-ți spuneam, care nu vor ști miracolul limbii, al cărții, a ceea ce noi numim cultură și civilizație, în sens cultural, te rog, lasă-mă să mă descarc, mai privește experimentele noastre cele mai sadice: cuțitele de scos sau tăiat ochii, unghiile, mâinile etc., roata, patul lui Procust, cuștile suspendate, mesele de întins sau scurtat trupul, picătura chinezească, Fata de la Nurenberg, spânzurătorile, crucificarea, rugurile, ghilotina, cuptoarele și camerele de gazare, bomba cu hidrogen, cu napalm... citește în Sabato „Abaddon Exterminatorul”, scena aceea cumplită a experimentului cu napalm, când materia aceea asemănătoare cu smoala, atingând trupul omenesc, ducea la o moarte lentă și oribilă. N-am să pot uita imaginea creată în mintea mea atunci când citeam: acele ființe nici nu mai puteau fi numite oameni, erau niște schelete vii care se deplasau, scoțând urlete neomenești, deși ai fi vrut să le numești umane, cu mâinile și picioarele depărtate, cu carnea scurgându-se de-a lungul oaselor ce rămâneau

dezgolite, umflată de puroaie, într-un cortegiu al morții, semănând mai mult cu niște cruci umblătoare, pășind fără să îndoie picioarele, mergând fără să se poată așeza pentru că supliciul ar fi fost mult mai mare.

Unii au spus că iadul s-ar afla printre noi. E infim. Privește rugurile pe care sfârâie carne vie și pădurile de spânzurători sau de cruci cu sute de răstigniți, câmpurile de măcel ale războaielor, de la Troia și „mirifica” Romă, până la războaiele de treizeci, de o sută de ani, la revoluțiile franceză sau americană, războaiele napoleoniene, cele mondiale, ah! Cucerirea Americii, cel mai mare genocid din istorie pe care toți se fac azi că-l uită de dragul unei populații fără istorie, dar „imperială”! Privește lagărele comuniste, hitleriste, postcomuniste... Lumea noastră e un imens lagăr în care se mai experimentează cum e mai bine să reduci din populația care și așa s-a înmulțit peste măsură.

Pe lângă frumusețile și mințile cuceritoare, care ne măgulesc privirea și intelectul, acestea acoperă mustind și colcăind mizeria umanității.

Omul e ca o monedă: fața, adică chipul e frumos, căci așa am fost creați, iar reversul, ceea ce nu se vede, aparent, e viermele care distruge tot la un moment dat.

Se spune că Elena Ceaușescu ne considera, pe noi, poporul ei, a cărui „Mamă” era, viermi. Îți dai seama ce profunzime intelectuală deținea?

Și tot nu e de-ajuns. Mai gândește-te la martiri, la persecuții pentru diferite credințe din antichitate și până azi, la tiranii sau statele totalitare.

Ce am schimbat? O formă de supliciu cu alta, o formă de putere cu alta, o armă cu alta, marea noastră creație, la care toți, dar absolut toți, luăm parte.

Politica, cea mai venală dintre formele de gândire și acțiune. Totul e pus astăzi în slujba ei. Un uriaș și ridicol spectacol la care asistăm scârbiți și neputincioși. Când ne vom trezi? Bieți slujbași ai măreției statului democratic. Avem vână de tirani camuflați sau de funcționari umili, sau de cerșetori, și aproape de loc de înțelepți batjocoritori, curajoși. Suntem ancorați într-un carusel, când în zbor, când în picaj, ca minunata noastră tehnologie care ne ucide puțin câte puțin și material și spiritual, noi crezând mai departe în iluzia măreției umane.

Sculați-vă fraților întru terfelire!

Luați-vă cataracta de pe ochi!

Operați-vă la creieri!

Orbirea canettiană vă poartă știința uluitoare pe și în cap, dar cu suflete schingiuite, complicate, murdare, pline de poftă nestăpânite, vulgare: pornografie, pedofilie, proxenetism, promiscuitate,

proliferare, Prostie... Ce chestie, dom'le, toate încep cu litera „p”. „Curat-murdar!” Nu, categoric nu e destul. Să vedem: profanare, nu mă refer la morminte pur și simplu, ci la furt pe scară mondială. Aici îți dai seama că devin tot mai nerăbdător să termini, dar lucrul acesta te incită mai tare și devii mai vehementă. Vreau să te stăpânesc cu un gest de tandrețe, dar te smulgi înainte de a ajunge la tine și, cu un surâs sardonice, continui tot mai precipitat. La un moment dat nici nu mă mai privești, parcă te-ai adresa universului: marile civilizații au furat unele de la altele... cică în spiritul conservării civilizației înseși. Ce e aia civilizație? Cine fură mai mult și se dă mai puternic? Lux? Romanii au furat de la greci și de la toate popoarele cucerite, francezii au furat de la egipteni și de pe aiurea, germanii de la francezi și de pe aiurea, rușii de la germani și de pe aiurea, americanii de peste tot. Intellectul s-a cumpărat pe bani grei pentru putere și omul cu ceva creier a trebuit să și-l vândă ca să poată crea. Ce? Ceea ce sigur ne va distruge, definitiv: tehnologie și mai puțin artă care începe să semene cu tehnologia și lumea artificioasă pe care o creăm, aparent ordonată, curată, dar în fapt, găunoasă, plină de mizerii.

Platon a vrut să-i pună la zid pe poeți și să distrugă frumusețea. Sărmane filosof, mai bine-i

puneai la zid pe matematicieni, căci de aici se vor naște științele care pângăresc azi omenescul. Știința face azi totul fără să aibă știință de nimic.

Aș striga: democrația nu e potrivită pentru speța omenească, da, ar spune unii, dar nu avem altceva în schimb. Cum nu? Tirania, o tiranie „blândă”, în care să primeze munca și aprecierea ei, cu toate aspectele... E blestemul nostru de la cădere și trebuie să-l ispășim umili. Să facem ceea ce știm mai bine, dacă se poate fără să ni se recunoască meritele, talentele, să muncim toți pentru toți și să mai rămânem și noi înșine într-o tiranie care să ne „sugă” talentul, mintea, calitățile, dar să ne pedepsească pentru orice încălcare a legii morale. Nu ați știut să prețuiți ce ni s-a dat prin creație, prețuiți sudoarea, dar veți fi judecați prin faptele umanitare pe care le realizați.

Iată lumea. Alege, cântărește ce pui în balanță să atârne mai greu?

Sunt gândurile mele. E o viziune. Cine le-ar asculta? Apoi parcă trezită la realitate m-ai privit resemnată. Poftim, le-ai auzit, le-ai citit. Ce ai spune? Romantisme... sau... frumos... Vezi, nu te impresionează... sau poate... Romantisme? Hai să-ți spun câți bărbați „romantici” le-au spus. Între germani și francezi, primii geniali, cei din urmă talentați... și am uitat, umaniștii italieni sau ironiștii englezi...

– Gata, gata, am strigat de data asta mai autoritar, reușind să te cuprind și să înăbuș zbaterea în mângâieri și sărutări. Mi-ajunge, ai dreptate, știi că în general îți dau dreptate, dar nu știu dacă merită să porți tu această povară a omenirii... Să ne așezăm.

Unul lângă altul, ca doi prieteni, aproape spate în spate, am așteptat răbdători, fiecare cu gândurile lui. De la un timp, întorcând capul și simțind liniștea ce se instaura în mintea și trupul tău, am șoptit:

– Să ne întoarcem la vise.

Să accepți pur și simplu ceea ce ți se întâmplă, să nu regreti pentru că regretele sunt întotdeauna tardive, să te bucuri pentru cea mai banală reușită și să dorești mai mult, să te amăgești într-un progres aparent, să nu te izolezi, să comunici, să te lași inspirat, să încerci mereu ceva nou pentru tine, să ajuți, să nu te oprești niciodată, să speri și să acționezi printr-un optimism ce poate părea bizar, să sari peste obstacole, depresii, neîmpliniri, să reparați și să revendici, să recunoști și să-ți asumi faptele și ideile, să adulmeci, să anticipezi, să încurajezi să se întâmple, să te implici, să înveți să-i scuzi pe ceilalți, să ierți dar să nu uiți, să-ți amintești, să rememorezi, să iubești trăind măcar din seva trecutelor pasiuni, să mergi înainte uneori în zadar, să trăiești în anonim, să dai cu piciorul,

să treci de principii, să primești și să dai, să te mulezi după alții dar să rămâi tu însuți, să te ridiculizezi și să te înalți, să dorești să te înalți prin ceea ce poți fi tu, nu alții, să-ți depășești iluzoria limită, să găsești, să descoperi căutând, să nu cedezi, să nu te plictisești, să renaști din căderi, să nu te prăbușească nimic definitiv, să muncești fără gândul la recompensă, să câștigi sau să pierzi, să te consumi, să te bucuri, să plângi, să încerci uitarea și reamintirea, să bei din toate izvoarele vieții, să te simți bine, să te prezinți, să te recunoști, să devii Om, să te numești astfel, fără niciun scop imediat, dincolo de sens, dincolo de vrere, să-ți dorești și să ai, să posezi, să-ți imaginezi, vis, să nu posezi, să renunți, să voiești, să alegi, să exiști fără încetare prin ceea ce iubești, prin cei pe care-i iubești, să împlinești descoperind harul tău, să mori fără regrete și să te împrăștii în univers strigând: Este al meu! Aceasta e viața, dincolo de definiții dicționărești”.

Era întuneric și nu știu de ce, mă simțeam singur. Unde erai, căci nu te simțeam cu mine.

Un cocoș cântă solitar și vocea lui sparse lumea neluminii. Era primul cântat și, în sfârșit, te văzui uitată, întinsă abrupt în patul ademenitor. De nu știu cât timp te strigam în gând și nu știam de unde atâta tristețe. Te-am privit și dintr-o dată, ca

într-un vis, ochii tăi s-au ridicat lângă mine. Erai din nou pe buzele mele, în trupul meu, erai Universul. Te-am auzit scâncind: „De ce m-ai trezit?”. N-am răspuns decât că-mi era dor de tine. Atunci palmele mele s-au ridicat ca într-o rugăciune pe pieptul tău, pe umerii tăi atât de rotunzi, pe toate rotunjimile iubirii, încât m-am pierdut, întristat și plin de fericire, până la delir, în ființa ta. Asta să fie pieirea-n iubire?

– Să iubești fără rațiune, e un chin, te-am auzit spunând.

– Ce vrei să spui?

– Am cunoscut cândva, pe vremea studiilor mele, o fată al cărei vis era iubirea ei. Marea ei iubire, pe care toți o visăm, o construim, într-un fel sau altul, originală și perfectă, eternă.

Pe trupul ei prelung, athletic, pe părul ei blond, natural, în ochii ei albaștri, pe buzele ei senzuale, în urechile ei străvezii, în nasul ei concentrat spre mirosul parfumurilor, simțea nebunia iubirii, care venise printr-un coleg mai mic, istoric și apoi teolog, un individ cu aer de poet, înalt și tot blond, ochi albaștri, adânci, tulburător de inteligenți, spirit liber, înfocat, protestatar, argumentativ, exploziv, îndrăzneț, meticulos, scrupulos, plin de stil, opusul ei: naivă, docilă, sinceră dar inteligentă. Îmi plăceau ca prezentă. Erau potriviți, frumoși, senzuali, uneori comici, alteori tragici, suferind din

iubire, pândind-o, se atrăgeau năvalnici arzând până la ultima picătură. Cum să-i împaci?

Iubirea lor a fost un dezastru, pentru că ea o vedea ideală, o gândea pe termen lung din cauza sensibilității crescute din iubire, specifică după specialiștii, „sexului slab”, iar el o vedea ca pe-o experiență ce avea să-l călească și să-l facă bărbat, la fel de imatur, la o vârstă la care maturitatea bărbaților nu e posibilă decât în mod excepțional.

– Hm!

– Da, n-am uitat căruia sex aparții, dar să nu uităm că de milenii bărbații sunt educați de femei. Se spune că ați avea o superioritate fizică și intelectuală, recunoscută de Însuși Dumnezeu. Psihic, în schimb, copiați slăbiciunea celei care v-a dat viață și care a învățat să se supună potrivit unor precepte bine consolidate în timp. Vă ascundeți sub aura puterii atribuite prin educație de către o femeie, fie mamă, soție, amantă și distrugeți cât mai mult crezând că aveți dreptul, prin „rezervarea” făcută de Cel de Sus. Vă jucați, eterni copii ai mamelor voastre, care vă împing ca pe niște marionete spre pierzanie sufletească sigură. Cei care reușiți să vă eliberați de sub tutela maternă, vă simțiți vulnerabili, dar nu uitați lecția cândva înțeleasă, aia cu superioritatea... Sunteți puternici doar prin femeie, altfel ori cârpe ale istoriei, ori monștri tiranici, care, probabil, au fost lipsiți de

dragostea maternă... N-am să înțeleg niciodată cum au reușit femeile să-și facă tot răul din lume cu mâna lor, ca apoi să lupte secole pentru ceva de care singure se privaseră. Ele n-au putut reacționa sau protesta direct decât în perioada contemporană, căci până atunci s-au autocondamnat la un loc inferior în istorie, considerat de biserică meritat din cauza căderii. Cu toate că Dumnezeu i-a condamnat pe ambii, doar femeia a plătit și continuă să o facă, sub diverse forme de sclavie.

Gândește-te că băieților li s-ar spune de mici că fetele sunt egalele lor, că sentimentele sunt sacre și nu trebuie să le pângărești, că puterea nu vine din masculin sau feminin, ci din pereche, pentru că așa am fost creați, că lauda și teribilismul sunt dovezi ale fricii, ale sustragerii față de femeie... etc. Înțelegi, să dai o educație corectă, sau să o inversezi pur și simplu și consecințele ar fi uimitoare. Atunci, dacă mama ar susține ideea de egalitate în educație, nu ne-am mai scârbi de atâtea gesturi prostești ce vin dinspre mascul: insulte, bătăi, umilințe, chinuri sufletești pentru care ei cred că nu sunt răspunzători, de fapt nu sunt răspunzători de nimic, ei pot face orice, fără să gândească măcar, pentru că de veacuri sunt învățați că alții trebuie să poarte responsabilitatea pentru ei și aceasta e femeia. Nostim, nu? Iluzia superiorității

o găsești pretutindeni, dar numai lângă una sau mai multe femei. Cine e mai slab, de fapt?

– Toate astea pentru un simplu, Hm!?

– Da, interjecția ta m-a provocat. Știu că-ți place să mă zădărești.

– Poate că ai dreptate, poate că nu în totalitate, dar îmi place să te ascult...

– Lasă insinuările și... nu am nevoie de concesi din partea ta. Ești produsul mamei tale. Nu întâmplător educația a fost lăsată în seama femeilor, pentru că se știa poziția ei secundară în societate, care, se spera, nu va fi niciodată înlăturată. Femeia și-a acceptat locul și a fixat copiilor ei aceeași ierarhie, din cauza căreia a suferit permanent. De ce? Dacă tot conducea lumea din umbră, de ce n-a avut curajul să o facă fățiș?

– Pentru că nu avea acces la o educație sistematică, modernă, ci la una doar mondenă, ce trebuia să-i dezvolte doar calitățile casnice...

– Adică cele de reproducere. Tot timpul mă gândesc la cât de mulți tineri, bărbați sau bătrâni proști și îngâmfați am întâlnit, și cât de multe fete, doamne deștepte, dar ignorate de toți am putut admira până acum. Oricum, chiar dacă raportul prostie-inteligență ar putea fi egal, m-am convins că bărbatul nu poate avea echilibru fără femeie și nu neapărat în cadrul căsătoriei, ci și în afara ei, ba chiar și în cazul cuplurilor homosexuale care imită

latura feminină, într-un mod ridicol, exacerbat. De câte ori a încercat să ridice capul și să înfrunte lumea, femeia a fost înfierată, de cine? De bărbați, ca să-și alunge frica: fie le-a transformat în vrăjitoare, fie în purtătoare de ghinion, fie în „trimise” ale Satanei. Astăzi oamenii nu se mai ascultă, nu se mai privesc, nu mai caută să se înțeleagă, doar caută să agonisească, pentru a „trăi bine”, deci nu-și mai pun întrebări, sunt insensibili forțat, pentru că de fapt bărbații moștenesc sensibilitatea mamelor lor, pe care, devenind bărbați, trebuie să și-o ascundă, făcând-o pe durii. Atunci atingeți culmea stupidității.

– Cred că e adevărat că bărbații nu recunosc iubirea ca ideal, dar o doresc subconștient.

– Știi de ce bărbații nu pot trăi fără femeie? Pentru că în capul lor e o mare confuzie: caută gingășia prin amintirea maternă și își aleg iubitele sau viitoarele soții în funcție de o anumită potrivire, în acest sens. Mamele, dacă mai sunt în viață în momentul alegerii, încurajează acest lucru. Unii dintre tineri cer chiar sfatul mamei, deci alegerea nu este pe deplin a lor, ceea ce și duce la eșecuri. E o ambiție a femeilor, care vor să perpetueze o tradiție ce le așează într-o poziție permanent inferioară, dar plină de mister. Întotdeauna am urât la femei această prefăcătorie. De ce se mai ascund? De ce nu realizează cât greșesc? Iar cred că e de

înțeles, pentru că așa au fost învățate. Ele nu trebuie să gândească prea mult, trebuie să fie supuse, umile, dar nici asta nu fac cum ar trebui. Nici bărbații nu pot fi eroici, victorioși, superiori, decât dacă arată asta femeilor. Cercul vicios, în care nimeni nu e sincer până la capăt.

– Hei! nu te ambala. Știi că ai ceva împotriva bărbaților, dar mai sunt și eu pe-aici!

– Ah! Orgoliul... orgoliul celor care vor să dea impresia de siguranță... de asta nu-mi plac mie bărbații sau femeile „fatale”, prefer pe cei vulnerabili pentru că aceștia sunt adevărații oameni. În timp, însă, s-a menținut iluzia puterii...

– Hrănită de unele reușite, trebuie să recunoști...

– Da, dar împinși, de cele mai multe ori de ambițiile, ce-i drept bolnave ale unei femei... Uite, cunosc bărbați care se folosesc de propriile lor soții, și nu cu consimțământul lor, să obțină avantaje sau să promoveze în diverse slujbe. Mai sunt și femeile care acceptă să se vândă pentru a-și salva soțul, amantul... Cum mai poți vorbi despre iubire în astfel de cazuri... Și totuși spun că o fac din dragoste... Bine, azi poți să-ți vinzi și partenerul, nu numai partenera.

– Vezi, eu cred că în iubire trebuie să fii măcar un pic gelos... te rog, știi ce gândești despre asta, dar sentimentul acesta poate fi controlat și cred că

te ajută să păstrezi oarecum intact celălalt sentiment, cu scopul de a nu-l împărți cu nimeni. Când nu mai poți fi gelos, înseamnă că iubirea ta e spre apus...

– Știi că nu-mi plac geloșii, dar vom reveni la asta...

– Sunt convins că ai o teorie...

– Nu mă lua „din balon”, vorbeam despre vise...

– Ai dreptate!

– Ce-mi place când îmi dai dreptate!

Adoram duelurile ironice sau autoironice, mai ales că ironia ta mă mușca plăcut. O acceptam ca dovadă de dragoste. Privirea ochilor tăi mă muia complet. Te-ai șerpuit spre mine, așezându-te-n brațe și sărutându-mă cu acel colț al gurii ridicat. Ușor insinuantă, cum nu prea îți stătea în fire, poate doar verbal, am încercat să te strâng la piept, dar nu știu cum, te-ai prelinș printre brațele mele. Surprins, te-am privit îndelung, uimit, în timp ce chipul tău radia satisfacție. Nu erai senzuală. Frumusețea ta venea din interior. Trupul tău nu avea nimic ademenitor, decât dacă-l dezgoleai. Erai mai curând băiețoasă. Te deranjau proprii tăi sâni, voiai să-i ascunzi, nu te mândreai cu ei, cum fac cele mai multe femei. Preferai pantalonii pentru a nu-ți arăta piciorușele frumoase. Puteai să arăți oricând ca o adevărată doamnă, dar niciodată sexy.

Erai doar sobră, aristocrată, rațională, distinsă. Te-am văzut îndepărtându-te cu același zâmbet ironic, pe care probabil că l-ai mărit când te-ai întors cu spatele, îndreptându-te spre geam, privind foarte departe, undeva în adâncul nopții. Știai foarte bine ce făcuseși, dar nu mi-ai dat prilejul să mă lămuresc. Îți păstrai cu sfințenie secretele, pentru a mă uimi la intervale bine ticluite, care-mi dezvăluiau fapta ta și, în mod uimitor, mă ajutau să mă redescopăr.

– Ce vrei, te iubesc!

– Unii cred că această istorică propoziție, repetată prea des, distruge treptat sentimentul în sine, de aceea unii nu o rostesc, de frică, niciodată... și culmea, pierde tot. Pot niște vorbe atât de sincere, frumoase, sentimentale, să facă așa un prăpăd?

– Tu ce crezi? te-am întrebat suspicios, ca în fața unei capcane.

– Eu nu cred. Cuvintele... știi tu...

– Da, sunt neputincioase în fața sentimentelor...

– Pe de altă parte, obișnuința poate deteriora un sentiment, oricât de puternic ar fi...

– Întrebarea este, cât durează acel sentiment...

– Corect, dar iar ne-am îndepărtat de subiect.

Se întâmpla ceva cu tine în seara aceea. Aș fi vrut să aflu, dar mă abțineam pentru că subiectul nu

era chiar iubirea, ci visele. Visele noastre, un amestec de real și ireal, un castel construit cu grijă, o viață, și dărmădat sau consolidat într-o secundă. Ce poate fi mai dureros decât năruirea!? Acum știu că iubirea se poate împlini. Îndoiala nu mai există. Dar visele, ce greu este să construiești ceva din nimic... fum... Îmi caut calea, accept ce mi se dă, dar nu, nu asta am vrut. Aș vrea să strig, dar știu că nu are rost. Universul e surd și totuși atât de aproape de noi...

– Tot ocolești un răspuns, am spus trezindu-ne dintre gânduri paralele...

– Da, visele mele...

La un moment dat te-ai așezat pe scaunul de lângă geam. Nu priveai undeva anume, ci în gol.

– Mi-am dorit să nu fac nimic, adică să nu am nicio meserie, nu-mi place niciuna, drept să-ți spun.

Iar surpriză, gândeam ridicând sprâncenele a mirare.

– Aș fi vrut, ai continuat, să am un venit sigur, ca toată viața să pot studia, să pot scrie, să arăt lumii prin cărțile mele ce mult are și, mai ales, ce mult distruge dintr-o prostie repetată la nesfârșit.

– Istoria se repetă...

– ...nu învățăm nimic... Trec peste noi veacurile și suntem tot mai reduși, mai dornici de câștig ușor, mai dornici să ne înconjurăm de

obiecte care nu înseamnă nimic, goi, fără credință, fără tăgadă, ne aruncăm în haos... E imposibil...

– Trebuie să încerci, nimic nu e imposibil când ești convins...

– M-am gândit și la asta... văd zădărnicia și totuși sper..."deșertăciunea deșertăciunilor, totul e deșertăciune", curios, nu? Nu te simți uneori încorsetat, limitat, simțind această deșertăciune?

– Limite?

– Totuși, intelectul este nelimitat, dar noi îl limităm „tehnic”. Tehnologia reprezintă cercurile de fier ale lumii, de care nu poți scăpa, decât acceptându-le și atunci ești prins definitiv. Dacă înțelegi și nu le accepți, trăiești o continuă dramă în lume și dacă nu găsești echilibrul, disprețul și lupta față de artificial, rămâi o simplă piesă din uriașul mecanism distructiv al mașinismului care ucide încet și sigur umanul, sensibilul. Gândește, ce fericite ar zburda spiritele noastre fără această „făcătură” datorată tot omului, dar nu, noi trebuie să fim tot mai exacti. Pe de altă parte, milenii, poate mai mult, orientalii și nu numai, puteau să influențeze mersul „istoriei intelectuale” doar prin influența minții. Azi, au apărut psihologii, care se hrănesc din marile minți ale lumii, vorbind despre aspecte vindicative ale sufletului, cu tehnici vechi de când civilizațiile: telepatie, hipnoză etc.

Totul e consumat științific, dar nu ne vom opri, pentru că mereu e ignorată esența: mintea noastră e marele computer al universului, singura capabilă să explice atât universul interior, cât și exterior. Universul interior este adevăratul infinit și nu cel cosmic căruia mintea noastră îi va găsi limitele. Fără să ne gândim, ne oprim prosteste în limitele tehnice, care, credem noi, creează nelimitatul, acela care ne oprește din evoluția spirituală. Tehnic, ne limităm tot mai mult, devenim mai leneși, uităm infinitatea reală din noi, căutând o realitate ce nu există: ceea ce e creație umană e total ambivalentă, deci imperfectă, de aceea uităm perfectibilitatea umană inițială, dăruită prin prea plin de Creator. Cum aş putea să spun toate astea mai simplu... și cercurile astea mă obsedează...

Te priveam și mă gândeam de ce trebuie să porți această povară a absolutului pe care cei mai mulți oameni nici măcar nu o descoperă într-o viață. Putem trăi simplu, goliți de deșertăciuni, iubindu-ne veșnic, modești, împăcați cu universul, eliberați de mașinisme... Întrebarea era: unde am fi putut trăi astfel? La ce am fi renunțat? Oriunde, ai fi răspuns tu, dacă am ști să luptăm cu dezechilibrul dorințelor... Spiritul tău de frondă, mereu prezent, mă făcea să cred că totul este posibil. Nu voiam să vezi atunci asta, dar, parcă citindu-mi gândurile, ai spus:

– Tu ai vrea să renunți? Crezi că e imposibil...
Îți cunosc visele... și vezi că, singure, nu se pot
împlini, de aceea omul nu trăiește plenar decât în
doi, trei...

– Vrei să fim mai mulți? am răspuns insinuant,
făcând un gest de apropiere, dar privirea și mâna ta
dreaptă m-au oprit:

– Nu fi grosolan... bade! Spune-mi despre
visele tale acum...

– Tocmai ai spus că le știi...

– Amplifică ce știi... și mai ales explică de ce
n-ai făcut nimic, sau mai nimic pentru realizarea
lor.

– Aș fi vrut să-mi creez propria formație de
jazz, dar mereu am fost convins că lipsa vocii mă
va împiedica să fac muzică cu adevărat. Cu toate că
am o memorie prodigioasă și pot reproduce mental
și mai ales pot recunoaște orice melodie ascultată...

– Știu cum recunoști orice compozitor, de la
clasici la moderni, aproape orice gen care-ți place.
Nu cred că vocea e un impediment, poți să faci
muzică și fără să cânti tu, chiar dacă, recunosc, ar fi
mai plăcut să o faci singur... ai fi avut nevoie de
îndrumare, de școală... Mă faci să-mi aduc aminte
de greșelile de educație ale mamei. Când frații mei
ajunseseră pe la școală, s-a gândit, (ca orice om cu
pretenții și puțin snob, că de, acum era orășeancă),
să dea lecții de vioară celui mai mare. Dar se pare

că domnișorul nu avea nici o atracție pentru asta, așa că a renunțat definitiv, ignorându-l pe al doilea dintre ei, dintr-un calcul meschin: dacă cel mare n-a putut, care era feblețea ei nemărturisită dar observată de toți, celălalt n-ar fi fost în stare. Bineînțeles că era posibil să aibă dreptate, dar nu a avut, și mai târziu, când deja era prea mare pentru performanță, a realizat ce talentat era cel de-al doilea copil, care a învățat aproape singur să cânte la chitară, mandolină, fluier și chiar la pian, căci făcea pe vremea aceea liceul pedagogic. Îți dai seama ce s-ar fi realizat dacă primea educația încercată cu primul? Poate nu ar fi ajuns nu știu ce geniu muzical, dar nu se știe.

Tu de ce nu i-ai convins pe ai tăi să-ți dea niște ore de muzică, să-ți cumpere o chitară, să încerci ceva ce iubeai cu adevărat?

– Atunci eram prea întristat de întâmplările tragice din familie și nu cred că aș fi fost capabil de ceva, așa că m-am îndepărtat de lume, m-am transformat într-un etern adolescent, ce nu mai credea în puterile lui, bla, bla, bla!...

– Te-ai transformat într-un misogin...

– Nu știu dacă în cazul tău termenul se aplică, dar sila mea de femei și a ta de bărbați ne-a unit.

– Visul e mai prezent acum...

– Și dezamăgirea.

– Cred că ar trebui să o depășești. Să zicem că nu vei putea cânta niciodată, dar ai putea să-ți înființezi formația, să o conduci, să compui, sau, dacă nici asta nu e posibil, poți să te bucuri de această pasiune făcând emisiuni muzicale, scriind cărți, colecționând mai multă muzică pe lângă colecția pe care o ai deja, scriind acea istorie a muzicii rock, ce lipsește în cultura noastră... Ai o mulțime de posibilități...

Simțeam un entuziasm nestăpânit invadându-mă. Felul tău de a vorbi și a oferi soluții era de-a dreptul molipsitor. Rubensiana mea! Doamne! Atâta dragoste! Aș fi vrut să strig... Simțeam cum ochii mei sticleau în întuneric de atâta încredere, iar pe ai tăi îi bănuiam emanând cu sinceritatea binecunoscută, licăriri, ceva între întuneric și lumină.

– Ce-i? ai făcut văzând entuziasmul și ezitarea mea, nu crezi că e posibil? Important e să te gândești cum și ce vei face... La toate astea trebuie să adaugi asigurarea zilei de mâine, o slujbă...

– Și tu?

– Eu n-am să mă las niciodată. Voi încerca până în ultimul moment, chiar dacă nu am încă un venit sigur, chiar dacă nu am acel răgaz necesar, mi le voi crea, poate mai greu, dar în final, sigur voi reuși.

– În acest moment cred mai mult în reușita ta, dar cred că aș putea să sper și eu. Dacă îmi promiți că vei fi totdeauna alături de mine...

– Ohoho! Stai puțin, e adevărat că pot să te sprijin, dar nu din acea postură pe care o insinuezi... Viața noastră ar fi prea complicată... doi sărăntoci...

– Dar împreună vom răzbate mai ușor. Ți-e frică?

– Hai! Lasă-mă! Te gândești la una din replicile acelea stupide din unele filme americane: „... nu sunt pregătit, pregătită”... ca și cum trebuie să te antrenezi. E o tâmpenie. Eu cred că ne potrivim, dar avem nevoie de acea siguranță...

– O vom crea, cum bine ai spus... sunt gata pentru orice...

Știam că urma să mă pasezi, dar acum, privind spre acele momente, mi se par atât de frumoase!

– Era vorba de visuri, ai spus după o pauză în care m-ai privit cu o căutătură oarecum drăgăstoasă.

Iar zâmbetul tău ironic și strâmb s-a ivit în colțul gurii, ca și cum nu ai fi luat nimic în serios.

– Toate visele, am continuat cuminte, sunt legate de sentimentul iubirii împărtășite. Trebuie să le mărturisești cuiva, iar cel care le ascultă trebuie să ți le hrănească, să le facă posibile cel puțin prin încurajări. Tot timpul avem nevoie de cineva în

preajmă, de aici se naște iubirea și fericirea după care alergăm toată viața.

– Iubirea este astăzi, din păcate, cel puțin legată de senzualitate, dacă nu de sexualitate. Privește toate canalele T.V., revistele și ziarele, filmele, rețeaua mondială de internet, reclamele, toate induc spre sex, lumea e năpădită de pofte. Și nu că ar fi ceva nou, dar felul în care ne sunt prezentate, lipsa de pudoare, de „limite”, faptul că totul e făcut public, lipsa tainei, a intimității distrug însăși ideea de iubire, care în final e legată și de senzualitate. Poftele triumfă în detrimentul bunului gust, al bunului simț, în detrimentul iubirii spirituale, agape, amicale, filia, nu?

– Toată lumea crede azi că nu poate exista amiciție între sexe, hm! nu pot să înțeleg, eu am avut cel puțin trei astfel de prieteni, dar știu că nimeni, poate doar tu, nu m-ar crede. E vorba de Cronus, de Gabi și Darian. Ce mult îmi place citatul acela din Einstein, acela cu „Două lucruri pe lumea asta sunt infinite: Universul și prostia, dar de primul nu sunt foarte sigur”. Cronus îmi mărturisea mai multe mie decât Giei, ce-i drept mie nu prea îmi venea să cred tot ce spunea, deși cu timpul, multe din acele lucruri s-au dovedit adevărate. Aproape de terminarea studiilor și nașterea copilului lor, relațiile dintre cei doi soți s-au deteriorat. Cronus visa la niște lucruri cu adevărat

uriae: un dicționar sanscrit-român, un studiu practic de magie de toate „culorile”, ceea ce era cu adevărat înspăimântător pentru epoca ceaușistă... incredibil, dar chiar credeam ce spunea... Ce-i drept, uimea mulți profesori, ca pe cel de istoria filosofiei antice, la care își luase și lucrarea de licență, sau pe cel de istoria religiei, care era un impostor ce recunoscuse, spre disprețul nostru, că nu citise în întregime Biblia. Îmi lăuda felul în care scriam, îndrăzneala de a fi luat o lucrare de licență cu un titlu atât de anticomunist: „Chipul lui Iisus în Renaștere”. Îl întrebam cu un ton ușor ironic: „De ce vrei întotdeauna să pozezi în bărbat. Nu crezi că asta ar trebui să se vadă firesc? Chiar crezi că țigara din vârful degetelor și paharul cu băutură te fac mai „cool”? Tare stupizi mai sunteți, câteodată!”

Cronus mă privea stând pe un scaun pliant în camera cam înghesuită din garsoniera celor doi soți, ușor înclinat în față, cu nelipsita țigară în mână, cu scrumul nescuturat, cu acel zâmbet diabolic ce-i transforma gura într-o linie, cu ochii scânteietori, ușor sașii, dar nepermis de adânci, negri, de nepătruns: „Eu știu că nu-mi ești prietenă... Vii aici pentru Gia. Eu nu am prieteni”. Spunea asta cu aerul cel mai nefericit din lume, cu tragism satisfăcut. Nu cred că juca teatru, deși îmi trecuse și asta prin cap. L-am apostrofat: „Hai, măi! Te roade solitudinea geniului neînțeles, mai

termină! Oricine ar fi fost soțul Giei, mi-ar fi devenit prieten, sunt sigură de asta.” Mă privi circumspect, cu aceeași asprime de nepătruns, goală: „Oare dacă ar fi fost altcineva, te-ai fi simțit mai bine? Oricum, nu mi-ar fi plăcut să-mi fii soție”. „De ce? Pentru că nu-ți plac criticile mele sau pentru că-ți ridiculizez actele așa-zise „bărbătești”? Hai, pune ceva de băut și să discutăm chestia cu magia. Ai promis o demonstrație și nu uita de volumul tău din Nostradamus...” „Ți-a promis el asta!” striga Gia răsărind din micuța bucătărie. Și discuția își muta direcția. Cronus părea același. „Așa a spus”, confirmam puțin încurcată. Gia se enerva: „Bravo, dom’le, mie n-ai vrut să mi-l dai!”. Dar asta îl făcea pe Cronus să zâmbească: „Întrezăresc în tonul tău o umbră de gelozie?”, întreba cu același zâmbet Cronus, scuturându-și în sfârșit țigara. „Nu e frumos, bijbicule”, îl ironizam eu. „Eh!” făcea și Gia, dând cu mâna a lehamite și dispărând în bucătărie în căutarea unui tirbușon.

Visele lui Cronus se învâртеau în obscuritatea deșănțată a imposibilului sau a irealului: descifrarea textelor sacre ale civilizației Indusului, înțelegerea și explicarea profețiilor lui Nostradamus și practicarea magiei, care ar fi putut contribui cultural, la toate acestea.

Ciudatele povești din casa celor doi erau pe cale să explodeze, când, un experiment aparent straniu se transformă într-o farsă extrem de reușită a celor doi. Subiecții am fost noi.

– Fără să știm? am întrebat.

– Categorie. Am înțeles totul în final, deși tu ai făcut parte din experiment doar prin apariția ta, la sfârșit. Am dat uitării „incidentul”, deși a fost nemaipomenit. Victoria a fost un dar al reîntâlnirii. Dragostea a izbândit, prietenia a fost deasupra, iubirea s-a reîntregit.

De mai multe seri Cronus ne iniția teoretic în magie, povestindu-ne despre cărțile pe care le obținuse printr-un bunic, fost mare intelectual necunoscut în Piatra Neamț și preot. Fondul de carte „secret” al B.C.U. Iași, a fost deschis pentru Cronus, la vârsta bulversantă a adolescenței. Orice carte interzisă pe vremea aceea putea fi „accesată” de Cronus.

Ne povestea despre sentimentul pe care îl trăise intrând în încăperile din subsolul B.C.U., în care, spunea el, se aflau un fel de cazane, gata pregătite pentru incinerarea cărților neagreate de regim. Ne gândeam cu toții la îndepărtatul Ev Mediu sau la parodiile anticomuniste, filme de genul „Cărțile”, „Fahrenheit 451” sau romanul lui Orwell, „O mie nouă sute optzeci și patru”. Prin intermediul acestor cărți, a început mai întâi să

studieze filosofia Vedelor, cea brahmană, budistă, apoi magia cu formele ei și, în fine, a experimentat tot felul de practici, de la cele mai primitive, vrăjitoria, până la cele de tip Yoga, ajungând la controlul asupra minții și al trupului. Pentru mințile obișnuite, ceea ce făcea Cronus părea cel puțin bizar și era privit ori cu venerație, ori ca pe o ciudățenie. Așa e omul, generic vorbind; dacă nu te porți ca și ceilalți sau eviți afilierea cu ceilalți, nu ești ca ei, nu poți fi acceptat și trebuie să trăiești singur sau să te conformezi. De aici ideea cercurilor pe care doar puțini indivizi le descoperă, le simt și caută soluții pentru a le înlătura, dar niciodată definitiv.

– Nu știu dacă ai simțit vreodată, îmi spunea Cronus, că poți să porți pe umeri povara întregii lumi! E ceva înălțător, dar și înspăimântător.

O, da și cum o mai simțisem, citind istoria lumii, miturile ei, marea literatură, umblând printre cadavrele războaielor, ale molimelor etc.

– Trebuia să trăiesc ordonat, să respect o anumită dietă, să meditez pentru a mă identifica cu Universul. Tehnicile Yoga m-au ajutat mult: am învățat respirația în patru pași sau timpi, cum spunem noi, am exersat-o câțiva ani împreună cu diferite posturi și am fost foarte aproape de levitație. Am simțit cum mă înalț, cum văd lumea din prea înalt, dar pentru câteva secunde. Am

înțeles potențialul uman și ceea ce-l distruge. Știu că aceste practici se vor pierde definitiv, sau vor rămâne prin niște tomuri prăfuite. În ce constau toate aceste „puteri”, dar hai să nu folosesc termeni din animație, prea sunt peiorative, aceste capacități? În percepția clară a timpului, în anularea lui, în ieșirea din el. Îmi doream nespus să depășesc temporalitatea, să sintetizez istoria, să trăiesc universalitatea disipând-o în individual, pentru că universul mic, cel interior, e superior celui exterior, real, pe care noi îl credem infinit...

Am ajuns să-mi eliberez mintea de senzații. Știi că moartea e pentru unii privarea de senzații. Dacă e așa, înseamnă că eu am văzut-o. Mi-am golit mintea și n-am mai simțit cald sau frig, foame sau sete, durere sau bucurie... Lumea mă credea un ciudat pentru că umblam pe gerurile cele mai mari într-o simplă cămașă, nu mâncam zile întregi... Într-o vară am început să experimentez și practici magice. Trebuia să-mi întăresc credința prin sacrificii de la o muscă până la un copil, să dorm noaptea în cimitire, să invoc forțe malefice, mă rog, lucruri cumplite, dar nu m-am putut opri decât la sacrificiul uman, pe care n-am putut să-l duc la bun sau rău sfârșit. Cunoscusem persoane care puteau să devină invizibile, să fabrice draci... eram puțin cam speriat, deși simțeam o forță teribilă crescând în mine. Tocmai citisem despre o formulă care,

rostită la miez de noapte, trecând peste un râu cu un șarpe în mână, care trebuie întors pe dos, te făcea invizibil. Concluzia mea, după ce am încetat aceste experimente primejdioase, a fost că toți avem capacități deosebite, ce pot fi dezvoltate prin știința lucrurilor, dar ele n-ar trebui folosite de cei fără suflet. Puțini ajung să înțeleagă toate acestea și mai puțini să creadă în ele sau, mai trist, să creadă în ceva, orice. Când oamenii aud despre astfel de lucruri sunt uimiți, devin suspicioși. Già știe despre toate și am descoperit ce medium bun este. În general femeile sunt foarte bune transmițătoare și au puteri telepatice. Probabil de asta erau acuzate de vrăjitorie și arse pe rug în Evul Mediu. Unele practicau tehnici de menire a ursitei sau ursitului, termen real, ce vine de la ursitoare. Astea nu sunt povești. Credința populară le-a încorporat. Ursitoarele erau practiciene ale magiei. Puteau în taină să aducă de la mari distanțe iubitul sau iubita celui sau celei care le angaja, pe trei căi: lin, ca vântul, sau ca gândul. Ultima variantă reprezenta pedepsirea celui care nu răspundea iubirii partenerului, partenerei sau care trăda încrederea celuiilalt. Vrei să încerci? Cum ți-ar plăcea să-l aduc? Lin, nu?

Nu știu ce am răspuns sau dacă am răspuns, probabil că am dat din cap afirmativ, cu un zâmbet blând, dar nu mai știu exact. Categorie, eram vrăjită de ceea ce ne împărtășea ca experiențe personale și

era confirmat de Gia, așa că am acceptat să mă supun unui experiment. Am făcut loc în cameră și m-am așezat cam la doi metri față în față cu Cronus, în picioare. Mi-a cerut să mă relaxez stând cu mâinile pe lângă corp, să nu mă gândesc la nimic, repetându-mi asta în gând, fixând un punct la rădăcina nasului, cu ochii închiși și încercând să nu opun rezistență. Un timp nu mai știu exact ce s-a întâmplat, dar am simțit cum mă înclin în față atrasă de o forță de nicăieri și am făcut unul sau poate chiar doi pași. Am deschis brusc ochii și m-am opus. Începusem să cred, când sună telefonul. Erai tu. Sunai din gara Iași și ne invitai să-ți spunem cum ajungi în Podu Roșu. Surprinsă, i-am privit pe cei doi care râdeau cu toată ființa și se îmbrăcau grăbindu-mă și pe mine să-ți mergem în întâmpinare. Întâi am crezut că e o farsă, dar i-am urmat fără glas. Abia după vreo zece minute, când ne-am regăsit la vreo sută de metri de gară, unde tu mi-ai împins capul ușor pe spate și m-ai sărutat pătimaș, am început să mă eliberez de sub puternica impresie a uluitoarelor și controversatelor relatări și a experimentelor tocmai trăite. Cronus râdea ca un drăcușor pus pe șotii, Gia nu mai spun, iar tu nu înțelegeai nimic, dar simțeam privirea insinuantă a „maestrului”:

– Ei, ce zici, puteam să-l aduc precum gândul, dar n-ar fi fost de niciun folos, completă misteriosul Cronus.

Abia te dezmeticeai, privindu-ne pe toți la rând.

– Ce-i? mi-ai spus, Gia și Cronus m-au sunat de dimineață și mi-au propus să vin aici, să petrecem o zi și jumătate împreună. Ce ești așa de contrariată?

– A, e minunat, am să-ți povestesc mai târziu...

Restul e istoria iubirii noastre. Totuși, în mintea mea se deschisese un alt drum: cel al experimentelor care să-mi confirme sau nu acele teorii. Studiile pe aceste teme, din Eliade, Patanjali, A. Milanov etc., discuțiile cu Cronus, Darian, Gia... și, în final, experiențele realizate personal, m-au lămurit că aceste capacități chiar există în fiecare, pot fi dezvoltate dacă sunt corect înțelese și, mai ales, folosite în sens pozitiv. Dacă yoginii cunoșteau în timpuri imemorabile douăsprezece tehnici complexe de stăpânire a corpului fizic, psihic, de stăpânire a fenomenelor cosmice, a minții omenești, de influențare a evenimentelor istorice, dar nu le puneau în practică pentru că exista o mistică a pierderii capacităților căpătate definitiv, ne gândim: la ce bun inventăm azi aceste mașinării de prisos, care nu se ridică nici pe departe la acel nivel al minții omenești. Cine ne susține

această tendință de a uita tot mai mult din ceea ce am fi putut păstra? Cu ce scop? Pentru a cădea în desuetudine, a ne micșora adevărata forță și a ne învinge definitiv? Ne distrugem ca rasă, trăind în istoric când anistoricul este salvarea noastră. Adevăruri minunate și greu de crezut pentru unii.

Cronus nu și-a împlinit niciun vis și toate uimitoarele lui capacități au căzut în uitare. Era prea mult pentru o minte care de atunci nu părea prea normală, mă rog, normalul fiind greu de cuprins, în acest caz. Căderea lui în cercurile strâmte ale existenței s-a produs într-o lume paralelă celei cunoscute, în genere. El a ieșit din lume, refuzând să o înțeleagă așa cum era. Frica lui s-a transformat în obsesie, n-a putut să lupte cu universul lui interior format din acele labirintice încăperi pline de ciudățenii care l-au acaparat, aruncându-l în bolgiile schizofreniei. S-a pierdut printre astre, căci oamenii nu mai existau pentru el.

Eu însă nu m-am oprit. Și nici Gia, chiar dacă visele ei la început au fost legate de căsătorie și de copilul care urma să se nască. Pentru Gia lucrurile s-au complicat și visul familiei fericite s-a destrămat, chiar dacă micuțul a umplut golul plin de tristețe de după divorț și după aflarea bolii lui Cronus, care fusese atât de dibaci ascunsă, ani întregi. Visele ei s-au schimbat. La fel și universul din care privea realizarea lor. O ființă puternică lua

naștere, călcând pe plăpândeale sentimente de odinioară, devenind mai umană, depășind limitele cercurilor de care Cronus nu putuse să scape.

Să ne gândim. Visând, nimeni nu ar avea dreptul să spună, să creadă sau poate să se convingă, sau să fie convins, că nu poți îndrăzni, că Cineva îți hotărăște destinul. Cât timp nu îndrăznești, nu ai dreptul să speri că ceva se va schimba din vis în realitate. Visele tale sunt o continua luptă, nu le poți lăsa altora, pentru că tu ești stăpânul lor. Aștepti doar și rămâi un Godot întristat... Nu știi cum să-ți spun mai clar... Să-ți dau un exemplu. Darian, chiar și tu, ați visat în vremea adolescenței voastre prelungite, să deveniți liderii unor formații, rock, jazz, mă rog! Spre deosebire de tine, Darian chiar și-a creat o formație. Se chema Onix, parcă. A dat câteva concerte cântând piese ale unor formații celebre: Pink Floyd, Rolling Stones, The Doors, Beatles, Queen, Frank Zappa, Genesis etc. Cu toate că erau înnebuniți, fascinați de această muzică pe care o fredonau continuu și cu care ne „intoxicaseră” și pe noi, și-au dat seama, în scurtă vreme, că nu aveau cum să facă față lipsei de originalitate, dar mai ales faptului că nu puteau să-și construiască o carieră, în acest sens. Renunțaseră la multe pentru acest vis care, de fapt, era o imitație, nu un drum propriu și

educația, cultura, bunul simț și bunul gust i-au ajutat să recunoască faptul că a fost doar o nebunie a vârstei fascinate de marile legende ale muzicii universale, de marele Woodstock, de eliberarea de conveniențe, pe care puțini recunosc că le au... Au încercat.

– Vrei să spui, cu oarecare delicatețe, că eu n-am făcut-o.

– Ai și tu poate prea mult bun simț, te ferești prea mult de ridicol, ai spus atunci zâmbind. Să nu uităm că toți care se avântă spre zări sunt supuși multor experimente, uneori dureroase, dar tocmai asta trebuie să înțelegem: toate fac parte din „joc”. Dacă renunți, de frica ridicolului, pe care poate tu îl vezi, dacă eșuezi la început, hotărând că nu e de tine, atunci de ce te-ai mai fi lăudat cu talentele tale și, mai ales, de ce ai regreta toată viața că nu ai făcut etc. Fără practică nu ai cum să-ți vezi calitățile. Dar e mai simplu pentru cei ce nu au curaj să învinuiască oamenii, societatea, mediul cultural, fără să-și recunoască propria lașitate. Nu e nimeni vinovat de reușita sau eșecul nostru. Numai noi suntem cei care hotărâm în momentul în care ne descoperim cu ajutorul celorlalți. Destinul este ceea ce noi îndrăznim sau nu.

– Prin tine pot îndrăzni orice.

– Nu, prin tine poți îndrăzni orice. Eu doar te susțin sau îți propun să te descoperi cu curaj și să

devii ceea ce tu spui că ți-ai dori, dar ți se pare imposibil.

– Oricum, îți datorez enorm. Prin tine simt cum cercurile au fost frânte, iar eu nu mai sunt eternul adolescent care fuge de maturitate și care nu ar vrea să-și asume responsabilitățile. Ceea ce mă deranjează, însă, e că devii prea rațională și uneori trebuie mai întâi să te respect și apoi să te iubesc.

– Sper că eu sunt vinovata, dar cred că e mai bine să rămânem mai întâi prieteni și apoi iubiți. Probabil că ți-ai dat deja seama, că femeia trebuie să rămână un mister, deși mulți bărbați, mai ales ginecologii, cred că pentru ei ființa aceasta „ușuratică” nu mai reprezintă nicio taină. Sărmanii de ei! Nu poți înțelege ființa umană individuală, în infinita ei diversitate, nu înțelegi de fapt nimic „Sancta simplicitas”, știi cât de mult îmi place expresia reformatorului Hus! Pe mine mă îngrozesc sărmanele umbre feminine promovate de mass-media, mai ales de cinematografie, sau de fashion, niște păpuși bizare, care se identifică între ele, care cu gesturi languroase răspund ochilor holbați ai bărbaților, femeia Barbie, surogatul sexual fără cap și fără suflet, care conduce lumea cu penisul partenerului ocazional. Misterul a dispărut, la fel și frica medievală de femeie, am transformat-o în marionetă. Iată scena: toți joacă un rol, nimic nu

mai e natural, totul e convenție iar lumea modernă este toată o Convenție. Ura!

În toate acestea, unde e dragostea? Ea înseamnă tot ce poate fi mai discret. Nu te poți lăuda cu ea la T.V., nu poți descrie viața ta intimă, dependența de sex, dar toți, sau aproape toți, o fac. Viața trăită din plin înseamnă o viață plină de orgii, ca să arăți că nu ai inhibiții, când de fapt asta demonstrează lipsa de control a unor porniri care nu mai sunt umane, ci animalice. Dragostea și sora ei distinsă, iubirea, sunt mistere delicate pe care le poți deține și care pot deveni durabile dacă le păstrezi taina. Când le divulgi, devin publice și nu mai ai nimic, te simți gol și de aici apare dezamăgirea și nepotrivirea. Știi că numărul divorțurilor e mai mare decât cel al căsătoriilor? Privește-i pe bărbați cum își „controlează” pornirile violente, „cocoșindu-se” în fața noastră, punându-și măștile de duri. Doamne, cât de ridicoli pot fi! Stadioanele au devenit un uriaș vacarm în care bestii dezlănțuite se încaieră, răcnesc, se calcă în picioare, cer răzbunare, neavând niciun drept. Sporturile extreme au devenit chiar și pentru unele femei un mod de eliberare a nervilor, pentru că e mai simplu să izbucnești decât să-ți gândești acțiunile și să ți le explici căutând un remediu inteligent. Dacă aceste posibilități nu le stau în

putință, găsesc alte forme de violență, cum ar fi violența de stradă sau cea „domestică”.

– Ei nu mai au deloc simțul ridicolului și este adevărat că mass-media îți inoculează dezinhibarea prin reclame. E ca o hipnoză. Tot repetând, fără limite, libertate cu orice preț, începi să te porți ca un tulburat mintal. E o societate a consumului de stupefiante vizuale care irită simțurile stimulând senzațiile tari și îngropând intelectul. E un câștig continuu pentru cei ce fac bani din orice. Nu mai e nevoie să gândești. A gândi devine o raritate.

– Când eram adolescent, îmi era rușine să alerg, pentru că toți râdeau de mine că fac gesturile unei fete. Mereu am fost prea sperios, prea sensibil.

– Tocmai de asta te iubesc. O femeie fraieră și sexy poate fi impresionată de o grămadă de mușchi fără creier. Eu apreciez bărbații vulnerabili, dar inteligenți, pentru că aceasta e adevărata natură a voastră. Sunteți în fapt mult mai vulnerabili decât noi pentru că sunteți rezultatul educației noastre. Primiți sfaturi blânde, feminine, dar vreți să deveniți duri doar datorită mitului bărbăției. Toți durii sunt falși și falsitatea mă scârbește. Când cunosc un om și vreau să fiu alături de el, vreau să mi se arate așa cum e nu așa cum crede el că m-ar impresiona să fie. Toți suntem rezultatul unei educații și a unei autoeducații influențate de societate, de un timp istoric, pe care îl putem

combate, îl putem detesta, îi putem rezista, nu trebuie neapărat să i ne supunem, ba chiar îl putem învinge.

– Povestea cu cercurile... După o scurtă pauză, în care amândoi ne-am privit ochi în ochi, regăsindu-ne unul în celălalt, te-am întrebat: Bine, și crezi că Darian a reușit?

– Categorie. După doi, trei ani de rătăcirii, a luat-o de la capăt. A început urcușul fără opriri, cu hotărâre, era prea inteligent să nu vadă, să nu înțeleagă. Chiar dacă mai are azi unele temeri, unele regrete sau îndoieli, cred că nu are motive. Mai mult decât ai realizat, ca vârf în carieră, viață, nivel intelectual, înțelegerea lumii, nu-ți poți dori. Dacă ai echilibru, ai și mulțumirea iar cei dragi îți conferă dragostea care te-a ajutat și ea. Nu e imposibil să fii fericit. Ceea ce încă nu crede că a realizat se va vedea prin copiii lui care deja promit mult. Are și o soție care a trecut și ea prin mai multe experiențe, a pierdut și ea pentru un moment frâiele, dar împreună au lucrat la propriul echilibru.

– Deci trebuie să încerci și în căsătorie...

– Sigur. Nici aici nu poți găsi de la bun început ceea ce cauți. Jumătate de viață ne căutăm cu disperare jumătatea. Ne facem visuri, creăm idealuri, când totul e așa de simplu și la îndemână. Fiecare încercare te face mai puternic, mai înțelept, dacă știi să vezi astea, dacă nu, ori cazi în

platitudine, urând celălalt sex, ori devii răzbunător. Poți cunoaște zeci de persoane până să o găsești pe cea potrivită. Rar nimerești din prima.

– Noi suntem un caz fericit... pe când Donis...

– Da, el a clacat din două încercări. Prea multă seriozitate, bun simț strică. Cu cât te înverșunezi mai tare în principii, cu atât clachezi mai ușor. Nu poți să ceri unei persoane să devină ca tine, dacă tu nu vrei să devii ca ea în același timp. Fără uniune comportamentală, intelectuală, fizică, nu poate exista ideea de Unu. Întotdeauna trebuie să-i lași celuilalt libertate de manifestare. Nu trebuie să se simtă permanent controlat, bănuț. Celălalt trebuie să vină spre jumătatea lui cu sinceritate, altfel echilibrul se rupe. Eșecul nu este vina unuia sau a altuia, ci a amândurora.

– De la naștere suntem într-o zbatere continuă, trăind mai multe vieți: întâi ne mutăm din sediul placentar în cel lumesc. Învățăm să respirăm uscat și ne uităm mediul inițial. Învățăm cu greu să ne deplasăm, să vorbim, să ne suportăm trupul, să ne folosim mâinile creierul ș.a.m.d. Universul devine tot mai larg și ne înspăimântă. Avem nevoie de sprijin pentru că altfel ne-am prăbuși, avem nevoie de foarte multă dragoste, căci altfel nu ne-am umaniza. Vrem să fim asemeni adulților, dar nu-i mulțumim niciodată, pentru că ei vor să fim asemeni lor și ceva neștiut ne împinge spre

maturitate, în timp ce maturii regretă că nu mai sunt copii și-și re trăiesc vârstele alături de noi. Apoi ne chinuim să trecem de adolescență, cea mai încălцитă și mai imposibilă dintre vârste, în care totul e plictisitor, când ar trebui să fie altfel, când orice e neclar, deși credem că știm ce vrem, trăim din eșecuri și începem să le iubim în suferință, refuzând maturizarea. Aici ne clădim cele mai perfecte visuri, care de regulă vor eșua, dar între timp ne trezim adulți, încercăm să ne păstrăm copilăria prin urmași, încercăm să păstrăm puritatea și să nu perpetuăm în păcat, să nu facem compromisuri, să fim corecți și importanți, dar de fapt suntem fragili și sensibili, avem nevoie de dragoste, de atenție și sprijin, de încurajare, apreciere și prietenie. Nu apucăm să ne obișnuim cu o vârstă, că alta ne ajunge din urmă, zguduindu-ne cu problemele ei. Ne chinuim să devenim bătrâni, pierzând aproape tot ce ne-a făcut fericiți, mulțumiți sau nemulțumiți și, mai ales, complet nepregătiți pentru a întâmpina moartea, fără seninătate, munciți de frici de care nu ne putem dezbara. Vrem respect, dar respectăm puțin, vrem stimă, dar nu stimăm, suntem ambițioși și uităm ce e umilința, credem în divinitate, dar ne îndoim, citim Cartea Sfântă, dar o credem o poveste fără sens, mergem la biserică și cerem preotului sfințenie, dar noi nu avem nimic sfânt, uitând

mereu că păcatele sunt omenești, suntem complicați și de neînțeles chiar și pentru noi înșine, dar pretindem de la ceilalți prea multă îngăduință. Vrem să fim ascultați, dar nu știm să ascultăm, vrem să fim remarcați, dar nu remarcăm, vrem bunătate, dar nu suntem buni, vrem fericire, dar nu știm s-o făurim pentru că suntem egocentrice și totuși atât de frumoși în simplitatea noastră pe care nu vrem să o afișăm. Ce frumos ar fi să ne arătăm celorlalți așa cum suntem, să le cerem ajutorul cu umilință iar ei să ni-l acorde cu sinceritate și nu cu superioritate. Dar... asta nu e posibil...

M-ai privit nedumerită:

– De ce?

– Pentru că suntem ființe suspicioase. De la cădere ne suspectăm și ne acuzăm reciproc, e vorba de cele două sexe. Din această cauză se tot spune că între bărbat și femeie nu poate exista prietenie, ci doar o relație păcătoasă.

– Am mai discutat asta și știi că nu sunt de acord. Ți-am dat și exemple.

– Da, dar tot aș fi gelos.

– Vrei neapărat să mă enervezi. Oricum, pregătește-te, poate voi mai avea și alți prieteni bărbați. Fii sigur că nu voi ceda stăruințelor tale. Nu mă voi supune niciodată unui bărbat. Niciodată.

– Nu-i nevoie să fii așa vehementă. Știi că totul se întâmplă așa cum facem noi să se întâmple. Ador sălbăticia ta!

– Să zicem că e un compliment.

Ai făcut o pauză și m-ai privit cu ochii tăi sfredelitori. Am rezistat. Aș fi vrut să mă ridic și să vin spre tine, îmi tot venea să zâmbesc, dar aveai o putere în privire care mă ținea la distanță, ca și cum ai fi spus: „Să nu îndrăznești!”. Am spus:

– E foarte importantă încrederea și mă bucur că ideea asta nu mi-o pot scoate din cap. Când ai convingerea că reușita e de partea ta, nu ai cum să pierzi și, la momentul potrivit, totul se întâmplă așa cum ai dorit.

– Mai e și perseverența, pentru că uneori, trebuie să recunoaștem, lucrurile nu ies chiar așa cum ne-am fi dorit, dar trebuie să suportăm. Uită-te la mine.

– Cu plăcere!

– Făcând abstracție de asta și de faptul că încerci destul de greu să nu mă bagi în seamă, ai în fața ta o persoană despre care toți afirmău că era făcută să devină om de litere. Eu, cu încăpățânarea mea, am vrut să demonstrez că pot mai mult și am reușit, destul de greu, să o fac pe filosoful, după care drumul care fusese întotdeauna al meu mi s-a ivit din nou în cale și am înțeles, de fapt am acceptat că asta mi se potrivea, deși îmi plăcuse

teribil cealaltă experiență. Vezi tu, am fost pe la cenacluri, am cunoscut poeți, prozatori, unii mi-au devenit aproape prieteni, dar, nu știu, toți au o anumită plinătate de sine, sunt uneori îngâmfați și nesuferiți, nu toți, e adevărat, dar le lipsește supușenia, smerenia, uneori bunul simț. Probabil vor mereu să-și etaleze cunoștințele și nu întotdeauna e momentul potrivit și nu cu oricine. Trebuie să știi să și ascuți, să vorbești după om, să-l respecti indiferent de capacități, cultură, mediu. Numai așa descoperi universul uman. Tocmai asta am învățat printre cei pe care i-am apreciat ani și ani. Când am revenit în lumea literaților, m-am simțit puțin stânjenită, dar m-am legat de cei mai modești din punct de vedere comportamental, așa că cei mai mulți consideră faptul că sunt stăpânită, calculată ca un fel de fățoșenie nu ca pe timiditatea care mi-a dominat viața, dar pe care la nevoie am știut să o înfrâng. Am ocolit cam mult și am pierdut peste cincisprezece ani ca să mă redescopăr, dar nu-mi pare rău. Mi-am găsit echilibrul și ai și tu contribuția ta. Pare simplu, dar nu e.

– Tu ești echilibrul meu.

– Cârja?!

– Nu, cheia de siguranță... hai să lăsăm metaforele. Spune-mi despre Cris, Core, Domnișoara T., despre ultima știu mai puțin, pentru

că era mai departe de celelalte cunoștințe și, firește, o vedeam mai rar, mai ales eu.

– Într-adevăr, ai cunoscut-o și tu puțin, chiar dacă prietenia noastră de ani buni s-a desfășurat în Iași, în orașul în care locuia și studia. Fuseserăm colege de liceu. Domnișoara T. a început prin a fi o persoană valabilă. Spirituală, caldă, sinceră, cu mine mai ales, în rest era destul de prețioasă, greu de suportat de ceilalți. Eram prietene la cataramă, mai ales în perioada studiilor liceale când, inevitabil, mă vedeam mult mai rar cu Cris și Core. Ne împărtășeam toate gândurile, sentimentele, visele. Îmi amintesc câteva nopți în care, rămasă în cămăruța ei din Târgu Cucului (vechi cartier evreiesc ce mai păstra ceva din alura sa negustorească, cu magazine cochete, minuscule și vitrine cu tot felul de minuni, care-ți luau ochii, cu sinagoga albă, dar discretă, cu fețele acelea prelungi, care purtau parcă cu ele istoria nefericită a unui popor care, în loc să rămână cel ales, s-a autonegat, primind pedeapsa secolelor), discutam tot felul de probleme „importante”.

Părinții ei, doi oameni dreți ca niște soldați mândri, mă făceau să admir o nație hulită sute de ani, pentru o greșală prostească, pe care nu și-au recunoscut-o încă, cea mai oribilă crimă a istoriei creștine: crucificarea Mântuitorului. Nu pot să cred cum un popor atât de nobil și priceput, inteligent, a

putut face o asemenea gafă, de pe urma căreia suferă și azi. E o dovadă în plus că lipsa toleranței nu poate duce la nimic. Dumnezeu și-a „orbit” fiii, i-a trecut printr-o încercare spirituală, dar îndobtrinaea, tradiționalismul i-a anatemizat. Două mii de ani...

Ai făcut o pauză, privindu-mă ca și cum ți-ai fi cerut scuze, pentru că iar te lansaseși într-un discurs exaltat. Ai zâmbit autoironic și ai revenit:

– În cămăruța aceea cu un pat de o singură persoană, un șifonier cu două uși, o masă, o noptieră cu oglindă și niște rafturi pentru cărți, în care totul mirosea a bunici și istorie, Domnișoara T. mi-a dezvăluit visurile ei. Voia să devină un foarte bun profesor la cel mai „grozav” liceu din orașul în care își urma studiile, să-și întemeieze o familie... după modelul propriei familii pe care o diviniza. Nu exista pentru ea alt model, sau nu putea să-l vadă. Visul ei avea cea mai periculoasă fisură: perfecțiunea: toată lumea din jurul ei era perfectă, deci și ea trebuia să fie la fel... Cei din afară nu văd niciodată lucrurile așa, pentru că omul e frumos imperfect și ea nu voia să vadă imperfecțiunile, le camufla și strâmba din nas sau din buzele ei groase, foarte mobile, exprimând de fapt ceea ce simțea. O atenționam și-i luam apărarea în fața colegilor, care se simțeau prost în prezența ei și o cam excludeau de la anumite activități, petreceri, pentru că

întotdeauna am crezut și mai cred că trebuie să accepți oamenii așa cum sunt și în relațiile cu toți trebuie să fii sincer. Se strâmba la mirosuri, la vulg, la traiul în comun etc. Totdeauna era foarte controlată, exagerat de cuconoasă, făcea gesturi de mare doamnă și lumea o cam ridiculiza. Nu putea să trăiască în comun, la cămin, ci doar în cămăruța ei plină de parfumuri din alt veac.

Da, jumătate din visul ei s-a realizat și mă bucur pentru ea. A rămas în orașul visurilor noastre, în timp ce noi l-am părăsit. Dar o văd altfel acum: a devenit un profesor foarte bun, respectat, pentru că a pus mai presus de orice respectul și nu dragostea care-i fusese interzisă. Nu se poate apropia sufletește de elevi pentru că ea trăiește pe un soclu, nu știe să-și facă elevii prieteni, de teama de a nu le pierde respectul, uită să fie iubitoare tocmai când e mai mare nevoie și inspiră frică, răceală și cred că e trist. Pe scurt, a devenit ceea ce întotdeauna am urât la unii dintre profesorii noștri, numiți de mine teroriști. Nu poți să inspiri încredere de la distanță, ci doar teamă. Cui îi este frică de dragoste devine rigid și, când vorbește despre ea, ridicol. Pentru ea viața văzută de mine e o continuă amăgire. Cine știe, poate e mulțumită, dar mă îndoiesc, pentru că pe chipul ei văd mereu acea întunecime care nu poate aduce lumina.

Prietenia care ne legase s-a spulberat într-un mod de neînțeles pentru mine, în final fiind convinsă că T. m-a folosit cât a avut nevoie, ca pe un confesor, apoi și-a găsit pe altcineva. Cred că în sufletul ei nu era loc de mai mult de un prieten, în afara familiei vechi, pentru că alta nouă nu a avut.

Tânjea după dragoste, dar s-a transformat într-un zid... nu pot să înțeleg... nu a vrut nici măcar să-mi explice ce s-a întâmplat, poate am greșit eu, deși mă făcuse de nenumărate ori să mă simt prost, mi se păruse normal să-mi fi spus în față ce o deranja, dar a preferat tăcerea lașă, ca și cum s-ar fi răzbunat pe ceva neștiut de mine. Mi-am sucit mintea în fel și chip, am încercat să o trag de limbă, dar orgoliul ei era de neclintit. Douăzeci de ani investisem în prietenia asta pe care și tu, și Core, și chiar Cris, o socoteați ciudată. Douăzeci de ani de sinceritate și, deodată, gol... pentru o tâmpenie, pentru că nu putea să-i înțeleagă pe ceilalți, pentru că toți trebuiau să se poarte exemplar. La un moment dat, după această deziluzie mă gândisem să o rup cu toți, să trăiesc complet izolată, pentru că oricine ar fi putut face același gest, deși eu aș fi fost în stare să fac orice pentru ei. Erau atâtea amintiri în memoria mea, legate de zeci de ani de prietenie, încât îmi era imposibil să renunț. Cris, Core, ruptura temporară dintre ele, pe care am încercat să o reînnod ca mediator... Nu știu ce contribuție am

avut, dar m-am bucurat enorm de regăsire și reluarea prieteniei de grup. Au apărut și alte persoane în grup care ne-au devenit prietene: Remi, Lineea..., ultima o prietenie ceva mai aerată, probabil și din cauza diferenței de vârstă...

– Te-a durut!

– Enorm, și acum, după atâția ani, nu pot să-mi scot din cap scorțoșenia ei, nu pot să înțeleg cum a putut atât de ușor să dea cu piciorul atâtor amintiri, legături... sau poate n-a făcut-o ușor, dar mi se pare incredibil. Eu una... n-aș putea avea un orgoliu atât de... Oricum, nu știu cum se simte ea, deși, după câte știu, nu se poate simți împlinită, decât dacă între timp și-a schimbat visurile. Viața e un continuu echilibru pe care eu am pretenția că l-am găsit. Am ajuns unde am dorit, cu multe piedici, îndoieli, suișuri și coborâșuri, dar mă bucur că am gustat din toate și mi-am găsit pacea alături de voi. Nu cred că drumul s-a sfârșit. Am o mulțime de planuri în care cred...

– Crezi că oamenii care au cunoscut fericirea și nu au dat-o uitării niciodată sunt senini, împliniți, îndrăzneți?

– Absolut, numai dacă au și realizat asta. Clipele de fericire te fac să mergi mai departe, îți dau încredere. Prin ele dăm sens vieții, dar trebuie să le cunoști, să le înțelegi și să le păstrezi fără să le supui uitării. Poți fi fericit la orice vârstă, dar nu

poți să te rezumi la câteva, ci trebuie să-ți procuri cât mai multe, la vârste cât mai diferite și mai ales nu trebuie să le confunzi cu mulțumirea. Mulți ajungem la mulțumire, dar, în acele momente, nu suntem fericiți. Fericirea e o stare de mare emoție, de înălțare, de zbor, care se formează pe unde sălășluiește sufletul, pornește ca un gol în stomac, un nod în gât și se transformă într-o explozie ce trebuie spusă, strigată, după pretențiile fiecăruia. Acea emoție inexplicabilă, și totuși plină de conținut, revine iar și iar, mai ales în momentele de decădere, de deraiere de la drumul propus ca un baraj împotriva nenorocirii, tristeții: căsătoria, copilul, un mare proiect, o operă reușită, o performanță dorită și așteptată...

– Și cei care nu au asemenea clipe?

– Am cunoscut oameni care nu au întâlnit niciuna din fericirile pe care le-am exemplificat, dar au cunoscut altele, mult mai intime, mai pline de har și care, ce-i drept, sunt superioare celor lumești. Cred că ai înțeles la ce fel de oameni mă refer, la adevărații credincioși care și-au legat viața de înlăturarea păcatelor, de lupta cu ispitele. Sunt oameni care nu-și doresc nimic din ce vrem noi și care au trăit clipe de fericire supremă. Dar nu-mi spune că un om care nu vrea nimic, nu-și dorește nimic, dar trăiește în virtutea inerției, fără să fie fericit, e mulțumit.

– Aceluia nu-i place lupta, evită complicațiile...

– Nu pot să cred, apatia e dușmanul lui, nu are scop, nu are pentru cine să lupte; încă o dovadă că nu putem trăi singuri, ci pentru alții, la fel cum fac și asceții. Acest tip uman ocolește lupta sistemic, din comoditate. Îi sunt suficiente plăcerile mărunte. Nu mai vrea să se confrunte cu viața, nu iubește provocarea, lasă totul să treacă pe lângă ea. Bine, nu-l putem judeca. E alegerea lui, poate că starea aceasta nici nu-i convine, dar nici nu gândește această stare de lucruri, cu toate că recunoaște, rar, că viața e plicticoasă. Viața e cum ți-o faci. Acest gen de oameni nu și-o fac, o suportă. E păcat.

– Te gândești la cineva anume?

– Poate... Core, de exemplu, a provocat mereu viața, dar când a primit propunerile ei, destul de generoase, nu a avut curaj să meargă pe un drum sau altul și l-a ales pe cel pe care l-a simțit ca fiind ultimul. Nu i-a surâs, ba s-a gândit că s-ar putea să fie un pas greșit și totuși a găsit o cale, cred că a reușit, are un echilibru, dincolo de temerile ei.

Cris spune: „Sunt mulțumită. Sunt un om fără griji”.

Cori afirmă: „Sunt oarecum mulțumită, dar îmi pare rău că nu am niciun proiect de perspectivă”.

Remi e foarte agitată, e nemulțumirea întruchipată, dar văd în ea un om complex, care se află permanent în căutarea echilibrului, mereu oscilând

între a ști și a nu ști ceea ce vrea. Are permanentă nevoie de ocupație. Uneori, crezi că a luat propriile frâie în mâini, e hotărâtă, dar numai în momentele în care are o activitate ordonată. Când aceasta se termină, redevine nesigură, neatență, împrăștiată, nemulțumită. E foarte conștientă de propria ei contradicție, ceea ce ne apropie și completează caleidoscopul prieteniei noastre, ca și în cazul lui Cris sau al Corei. Le port în suflet pe fiecare în felul lor și mi se pare extraordinar că ne-am suportat și încă ne mai suportăm, de atâția ani.

Nu am înțeles de ce oamenii sunt tentați să renunțe atât de ușor la ceea ce le-ar aduce împlinirea, sau poate, nu știu... trebuie mai întâi să te descoperi și apoi să știi și să făptuiești...

– Unii nu au tăria și, deprimați, se retrag în propriile turnulețe iar lumea devine un sălaș al nefericiților. Putem striga, dar nu ne aude decât neantul. Putem muri așteptând: Vid.

– Dacă aștepti, nu ai nicio șansă. Înveți să cauți, întrebi, explorezi, te zbați până la istovire și răsplata tot va veni. Important e să nu clachezi și clipa de fericire e numai a ta.

IUBIRILE

Mâinile mici, mâinile mari, împreună, brațe prelungi, descriptive gesturi, trupuri înalte, puternice, intime: un Adam arianic, cu aer poetic, gânditor, cu părul blond, aruncat peste creștet, ochi de azur, mers când nesigur, când teribil, arogant, îndestulător, ceva între adolescență și maturitate, ceva ce purta mereu cu sine o sensibilitate a bărbatului veșnic imatur, rezultatul iubirii materne. Teribilismul sexului exultat în atingeri de gentleman feroce, dar curtenitor, îngrijit în societate, respectuos în grup, nestatornic, pătimaș în trăiri. O Evă athletică, Sânziană blondă, aceeași ochi de azur, fată-femeie, sălbatică și divină făptură, rătăcind pierdută în brațele adamice, fugită parcă dintr-un ostrov păgân, sinceră și dăruită deplin.

Iubire bezmetică, răvășită de ochii lui, ai ei. Ce e nepământean nu durează decât în vis. Visele năvălesc deseori pe pământ, se întrupează fantomatic, dar numai spre amurg... apoi dispar. Sunt acele vise imposibile. Prea multă pasiune aduc din eter... gânduri, imagini, dar nu fapt, rațiune și de aceea nu pot materializa iubirea, pasul în doi ce devine Unu.

Rupeți cercurile: cercul lui, cercul ei... când cele două se desfac formând unul singur, poți spune că ceva minunat se întâmplă: ruperea chingilor, dar nu dezmațul, căci atunci rațiunea dispare, făcând loc monștrilor, împlinirea învinge alături de înțelepciune. Stima pătrunde în spațiul pereche, Liniștea stăpânește Patima, dragostea rupe zăgazurile, lanțurile timpului se rup și Unul irupe triumfător.

În cazul lor, a fost dragoste și atât. Fără viitor. Amăgitoare priveliște, pe care o poți gusta dinafară, dar cu amărăciunea, răvășitoarea durere a iubirii trăite separat. Frumoși, ai fi zis. Potrivți ca imagine, dar separați de vise. Ea deschisă, fremătând de dor, statornică, o vezi mamă gingașă, gospodină, blândă și demnă, hotărâtă, modestă, plănuid viitorul deschis. El vijelios, adânc, șlefuitor de cuvinte, curios, vizionar, căutător de sensuri, veșnic neliniștit și absent, genul de om ce

nefericește și pe alții, dar tulbură pe vecie. Dami și Dan, eșecul iubirii din potrivire fizică.

Se-ntâlneau mâinile lor printre zăbrelele căminului, spunându-și cuvinte de dragoste. Apoi, el se strecura în cameră, pentru a-i simți capul pe pieptul lui, pierzându-se în amăgiri, mângâieri nesfârșite. Se „ciuguleau” neîntrerupt, de-ai fi zis că nu se poate mai mult și totuși nimic nu părea posibil. Totul se închidea trist și iremediabil.

El părea din alt timp, cerând supunere oarbă femeii sortite procreării și slujbei eterne la cratiță, cerea retușarea definitivă a perechii alese până la confuzia cu idealul lui. Deziluzie! Tehnica acesta a fost mereu deficitară, chiar și în religie, așa că se făcu teolog cu mână largă și fără proprietate, trăind pe picior mare și doar pentru el, chinuind o altă ființă modelată de el, dar niciodată a lui. Uneori își întinzi singur cursa, apoi dai vina pe destin, spunând că ți-a jucat feste. Era teolog, cum putea crede asta?

Astăzi amintirea e un regret sau o greșeală ce se vrea uitată, dar rămâne undeva... Poate e doar o întâmplare, o experiență de viață, o alegere care nu a adus decât amăgire.

Marile iubiri rămân necunoscute.

Core și Geo, nebunia prietenească, eșecul iubirii din potrivire boemă. Veșnic altfel decât

celelalte perechi, prea copii, prea nebuni, iraționali, deși iubirea are nevoie de toate acestea.

Alintați, tăcuți, plini de drăgălășenii, aerieni, speriați, dar totul petrecut într-o șoaptă continuă.

Îmi amintesc de o iarnă plină de zăpezi miraculoase, cum Geo, chemat de exaltarea iubirii, a pășit prin nămeți vreo douăzeci de kilometri, pentru a ajunge la ea, înghețat, cu privirea sticloasă, precum țurțurii agățați de streșini. Mereu le-am admirat iubirea și n-am înțeles de ce s-a stins. Prea imaturi? Cred că fiecare păstrează pentru sine marea iubire, undeva, veșnic ascunsă. Poate prea multe greșeli, riscuri, frici. Cum au putut? Magie!

Core mai cunoscuse pe vremea aceea un individ de care se legase, un tip destul de înstărit pentru timpurile acelea, cu o mică afacere. La el făcusem vreo două chefuri, cu vinișor proaspăt înăsprit, cu muzică destul de proastă și cu chicoteli nesfârșite. Cam simțise domnul că-l luam din „balon” și încerca să facă față. Voia să ne impresioneze cu unele cunoștințe de agronomie și botanică pe care le avea, ne cerea muzică de care ne plăcea nouă, ca să o înregistreze, chiar niște cărți, dar, ca de obicei, fetele erau mereu mai multe decât băieții și nici Core nu era foarte entuziastă de această achiziție. Era firește, o manta, o umbrelă până la apariția mării iubiri. Geo nu exista. Abia

când fratele ei ajunsese student, apărură și pentru Core această iubire cuminte.

L-am cunoscut bine în timpul partidelor de mim, la care participa amuzat, nu și la bridge, pe care nu-l prefera, dar era un foarte bun enigmist, un mare pasionat al rebusurilor, anagramelor etc. pe care le dezlega glumind și hârjonindu-se cu Core. Noi le țineam doar isonul.

Câtă blândețe se ascundea în acest om, câtă delicatețe umbla prin mâinile și trupul lui prelung, slăbănog și cam încovoiat! Core era pe undeva pe lângă umărul lui, veșnic agățată de mijlocul său, purtându-și capul aplecat pentru a auzi unul de la altul șușotelile neconținute, după care urmau râsetele înfundate. Ea, mai impulsivă, îl împingea, îl pișca sau îl înghiontea, uneori brutal, ca un băiețoi, pe când el suporta slobozind uneori au-ri și oh-uri comice, permanent cu țigara în gură, cu aerul acela de pribeag la modă, rătăcind permanent pe mările nesfârșite ale pasiunii. Se doreau la nesfârșit, dar se și temeau de dorință. Trăiam momente de teroare în anii 80, ani în care nici iubirea liberă nu mai era permisă. Pericolul contopirii iubirii plutea pretutindeni, se auzeau tot felul de istorii care mai de care mai scabroase... Ei au riscat și nu o dată... După ceva vreme în care pașii lor s-au despărțit, Geo rătăcea îngândurat, ca

un semn de întrebare în timp ce iubirea lor se stingea încet, dar sigur.

Într-un final n-au mai stat împreună. Amândoi au repetat anul, cât pe ce să rateze studiile. Core a acceptat supliciile găzduirii la o mătușă stupidă, care nu-i permitea nimic și așa a învățat să îndure. Se credea vinovată? Îl ura? Nu știu. Nu cred. Geo, după ce a întrerupt un an și a plecat la muncă pe undeva, pe la o mină, autopedepsire? a revenit și și-a finalizat studiile.

Pașii lor s-au mai întâlnit, neștiuți și nesiguri, dar nu a mai fost posibilă decât amintirea, multă duioșie și regret. Iubirea amestecată cu teamă nu poate sfârși decât în eșec.

Pe undeva, gesturile, cuvintele, îmbrățișările s-au risipit și a rămas doar un gând nostalgic, frumos, dar prăfuit, ca un bibelou pe care-l păstrezi pentru că ți l-a dăruit cineva... drag, dar pe care îl ascunzi sau te descotorosești de el, păstrându-l într-un sertar prăfuit al memoriei...

– Rubensiana mea, poate că și eu m-am simțit ca Geo: când iubirea lui apunea, a mea înflorea...

– Ce vrei să spui? Eu vorbesc de eșecul iubirii...

– Iar eu de chinurile ei...

– Care s-au materializat în comuniunea dintre noi... iubirea împărtășită îți dă siguranță și sper că până astăzi nu a fost pe deplin consumată...

– Nu la asta mă gândeam, ci la rațiunea ta neadormită...

– Neadormită zici? Atunci cum îți explici copilul dintre noi? Nu crezi că ești vraja care mi-a adormit rațiunea și, din fericire, nu a născut monștri, ci și mai multă iubire?

Ai zâmbit și în final mi te-ai dăruit sufletește. Te-am prins în inima mea și nu te-am mai lăsat să scapi. Visul meu se împlinea o dată cu iubirea... nu știam ce va urma, nu-mi păsa pentru că nu regretam nimic.

– Uită-te la mine, ți-am spus, trei ani am stat la picioarele zeiței mele neînduplecate, pentru a avea în final totul.

– Ce mai contează! Ai ce ți-ai dorit și poate ai și meritat!

– Poate!? Tirano, am primit aproape totul, dar pe îndelete.

– Și ce-ai fi vrut? Voi, după ce primești „totul”, nu știți decât să aruncați, dar când primești pe „îndelete”, deveniți niște cățeluși docili și ai ridicat degetul arătător al mâinii drepte, gata să pronunți ceva despre misterul feminin, dar ți-am acoperit cuvintele cu un sărut etern. Cuvintele...

O altă zi decora lin planeta și răsăritul era mai frumos. În camera noastră soarele pătrundea îndestulător dincolo de ora zece. Noaptea aceasta fusese dedicată amintirilor despre iubiri și eșecuri.

Pereții se întindeau și ei somnoroși, pentru că asistaseră și la alte discuții despre înțelepciune, sfințenie, artă, politică, literatură, Dumnezeu... Cărțile stăteau și ele cuminți pe rafturi, mândre de noi, câteva pe masă, se credeau mai importante, alături de caiete, foi, stilouri, pixuri, creioane, fără țigări, doar o sticlă de vin pe jumătate consumată. Covorul moale își răsfira firele și le pieptăna, doar patul era obosit de nesomnul nostru. Biblia străjuia într-un loc aparte, tronând autoritară și distinsă.

Orice dimineață în doi e frumoasă. Te trezești fie în brațele celui alt, fie amintindu-ți de propriile gânduri, te închizi meditând, preocupat totuși de gesturile obișnuite. Nici un efort când gândești...

Bucuria micuței când își deschide ochii, de a intra în budoarul iubirii, furiș, și a se arunca între noi strângând în brațe două trei jucării, salt făcut spre hârjoană, dacă o incităm, sau spre liniștirea personală, pentru a se simți în siguranță, adoptând și ea un aer meditativ, dacă simte preocuparea noastră, sau îngrijorată pentru că a visat urât, așteptând alinare, o rugăciune sau o cruce. Toți trei, veșnic copii, jucând jocul maturității până la maturitate... Apoi acel altfel al zilei, pe care din fericire îl poți distinge. Te simți împlinit pentru că poți fi singur cu tine, dar și împreună cu ceilalți. Simți că gândul îți poate fi ascultat, confirmat, retușat sau negat, că nu ești singur, dar rămâi solitar

vieții pentru că fiecare trăiește singur, împărtaşind din sine celor ce pot să asculte. Când nu va mai exista ascultare, câtă singurătate va exista în lume! Nu, nu poți cuprinde și totuși o altă zi s-a ivit. S-o petrecem.

– E frumos, e Duminică, o plimbare în trei ar fi minunată, și la biserică și în parc, puțină hârjoană cu cea mică, multă liniște, bucurie, viață...

După o seară cu prietenii, o partidă de bridge, o vizită la părinți sau alți musafiri, încă o noapte numai a noastră cu mângâieri mai fierbinți și discuții până în zori. Da... viața înseamnă echilibru sau echilibristică; să înveți să nu cazi și când se întâmplă, fiind ceva normal, să reînveți echilibrul, să ai grijă să-ți lățești „sârma” la o bordură, tot mai lată până la un drum hotărât și pieptiș.

– Peste tot găsești provocarea; rezistă, învinge, perseverează, întreprinde, nimic nu seamănă cu ce e sau a fost și totul va fi după cum știi să faci. Creează-te și recrează-te continuu. Asta e forța din noi, veșnic renăscuți, mereu începători. Trebuie doar să vezi și să înțelegi că nimic nu e la fel acolo unde ești tu.

– Dai lecții? am întrebat...

– Nu, constat cu voce tare, sau înțeleg, sau descopăr. Viața e o continuă descoperire de sine și de alții, de aceea nu poate fi plictisitoare, decât

dacă o gândești doar pentru tine. Stai liniștit, știu că au făcut-o mulți alții înaintea mea.

Te priveam mereu încântat când vorbeai. Mă făceai mereu să-mi aduc aminte ce ne lega iubirea: Cuvântul, căci el ne-a creat, ne-a unit, și tot el ne menține vii. Nu-l descoperi, nu ești viu. Și nu ne-a fost dat spre vorbe, pălăvrăgeală, ci spre înțelegere. Cuvântul ne ajută să ne înțelegem uneori fără rostire, doar din priviri, dincolo de timp. Să nu mai simți timpul, Doamne, ce nebunie... să ai senzația eternității, să urci până în divin... e mult prea multă iubire...

– E simplitate peste tot ce e frumos... uităm mereu că viața e simplă și tocmai de asta suntem nefericiți...

– Vorbește esteticiana din tine și nu se mai satură...

– De vrei să tac... rostește și o să tac...

– Cu tine împreună... poți să te exprimi și fără gesturi... ochii tăi îmi sunt de-ajuns...

– Ești cam tăios în astă seară... jucăm vreo piesă cam... shakespeariană?

– Vino aici să te privesc de-aproape...

– Și să m-afund în a ochilor tăi ape...

– Mă faci să râd... dar jocul tău îmi place...

– O! Dă-mi pace! Sst! Am chef de-un joc, să-l continuăm pe cel de-aseară și să vedem dacă putem ieși mai mulți victorioși din cercul vieții. Cum

rupem cercurile pe care o mână nevăzută ni le aşează-n chingă la-nceputul vieţii. Era o constatare-întrebare. Crezi în istorie?m-ai întreat.

– În forţa ei.

– Adică în influenţa ei asupra vieţii.

– E o prăpădită de ştiinţă, n-ar trebui să conteze atât, noi am inventat-o. De ce să ne supunem ei?

– Nu crezi că toţi o facem?

– Spiritul de turmă... toţi avem tendinţa asta.

– Sunt de acord şi-atunci ne prinde-n mreajă şi ne aruncă-n intrigile ei murdare...

– Să ieşi din timp, încep să-ţi dau dreptate, să simţi eternitatea, să o atingi şi chingile se rup...

– Exact, iubirea şi Dumnezeu sunt cheia... când afli că ele există, eşti salvat...

– Şi dacă uiţi?

– E celălalt care-i dator să-ţi amintească. De-aceea există căutarea celui doi sau trei în Unu.

– Şi dacă uită ambii?

– Ceva din univers dispare, mai cade-o stea, dar ceva infim rămâne şi universul supravieţuieşte prin noi, care-i dăruim eternitate, ai spus ca şi cum ai fi trăit o revelaţie.

– Noi le-am făcut pe toate şi tot noi avem cheia dezlegării lor.

Te urmăream ca într-un spectacol, cum gesticulai, te ridicai prinzând sau mângâind aerul

răcoros al încăperii și înflăcărarea ta mă prindea molipsitor.

– Eram la capitolul despre iubire. Ai rămas restantă.

– Nu fi prozaic...

– E bine uneori...

– Bineee... cine urmează?

– Să zicem domnișoara T. Asta mi-a venit și m-ai făcut curios.

– Întotdeauna o crezusem o hipersensibilă, ca și mine. Amândouă ne creasem imaginea iubirii ideale și amândouă credeam că așa ceva nu este posibil în lumea reală. Eu una, nu lăsam pe nimeni să se apropie de mine, căci eram convinsă că bărbații, din cauza plinătății de sine și a aerului superior, permanent afișat, nu sunt capabili de iubire. Uram „cocoșeala” lor penibilă, care demonstra timiditate camuflată și martor mi-e Cel de sus ce „gașcă” de prostovani am întâlnit! Eram misogină? Ah! Termenul nu e valabil la feminin, așa cum nici cel de „curvar” nu e valabil la masculin. Mă rog, încă o regulă inventată de sexul „tare”, ca să se simtă astfel. Să nu vorbim însă despre „egalitatea” dintre sexe, căci ar deveni superfluu.

Revenind la T.; pe vremea studenției, îmi povestise pe un ton autoironic despre strădaniile rudelor și prietenilor de familie de a-i găsi

domnișoarei un pretendent pentru delicata-i mână. După obicei, T. strâmba din nas și la propriu și la figurat, atât în cazul domnului doctor, avocat, inginer etc., toți fii de familie bună. Am glumit atunci, spunându-i că atâtea pretenții o vor transforma într-o „fată bătrână”. „Mare pagubă, am continuat, nici pe mine nu m-ar deranja. Sunt lucruri mult mai interesante de făcut decât să te dedici unei familii, să speli, să calci, să te ocupi de gospodărie, adică să faci totul, pentru că bărbații nu se ocupă decât de conceperea urmașilor... Ar fi mult mai interesant să-ți construiești „amprenta” pe care vrei să o lași în lume. Deși respectam instituția familiei și căsătoria, pe care o consideram sacră, credeam cu convingere că perechea mea se află pe o altă planetă, sau așa ceva. Greșeam și eu și T., pentru că suntem lăsați să ne căutăm la nesfârșit. Unii reușesc, alții nu, unii înțeleg potrivirea, o simt, alții nu... Necredința e un adevărat blestem și ambele am fost pedepsite. Eu te-am întâlnit pe tine și te-am lăsat să mă cunoști, am renunțat la rigori și în final ne-am contopit în Unul pe care-l reprezentăm. Ea n-a găsit ce căuta, în schimb i s-a trimis un Eros, un Zburător, o ființă malefică, un blestem, care a chinuit-o. A suferit, dar, cu puțin ajutor din partea mea, a reușit să se lepede de el, tot în gând, în vis, așa cum îi apărea. Obsesia venise de la un coleg care era cam redus și o trata cu

indiferență, dar care emana sexualitate și nu întrunea nimic din imaginea iubirii ei... După zbuciumate nopți, bântuită de acest Aladin, se decise să-mi destăinuie taina și, într-un fel, să o ajut să-și revină, să scape din mreje. Am ascultat-o într-o noapte, în care am adăstat în camera ei, puțin cam dezordonată atunci, și am înțeles că nimeni nu scapă de chinurile dragostei. După ce s-a descărcat, s-a mai liniștit și în scurt timp totul a revenit la normal. Viața și-a urmat cursul. O parte din visul ei s-a împlinit. A ajuns un foarte bun profesor la unul dintre liceele ieșene. Mulțumirea profesională nu a împlinit-o suficient, dar s-a convins că așa e mai bine. Poate e mulțumită... poate... Poate e o pedeapsă plătită de ea, pentru păcatele altora. Sau s-a convins că viața ei are un sens, dar eu nu-l cunosc, pentru că nu mai fac parte din sensurile ei. Probabil duce o viață de sfântă, dincolo de chipul dur, încruntat, nemulțumit, dar ea crede că e bine. O fi! Oricum și distanța ne-a depărtat... definitiv.

Se lăsă tăcerea, căci la această întrebare nu exista răspuns.

– Și Remi? am rupt eu tăcerea.

– Pe Remi am cunoscut-o după ce marea ei iubire se sfârșise. Mi l-a arătat cândva pe fostul ei soț, dar n-am putut reține decât anumite amănunte fizice: mărunțel, slab, fără semnificații în afara

celor date de Remi. După mărturisirile ei, înțelegerea nu a fost posibilă.

Ai făcut iar o pauză, ca și cum te-ai fi gândit la ceva de mult rumegat, apoi ai spus:

– N-am să înțeleg niciodată de ce mulți părinți își nenorocesc copiii în ideea că știu ce e bine pentru ei. Cum poți să știi ce e bine pentru altul? Culmea e că unii își cunosc cel mai puțin progeniturile. Copiii, la rândul lor, se ascund de părinți, pentru că simt că nu sunt înțeleși, iar cei ce se supun nu știu mai nimic despre ei înșiși, pentru că n-au fost lăsați să se descopere, ci au luat totul așa cum le-a fost „predat”. Acei părinți nu-și recunosc propriile neîmpliniri? Se răzbună pe fericirea propriilor copii în mod inconștient? Nu vor să vadă fericirea de pe chipul lor? Cred că orice părinte cunoaște arta nefericirii. Vor oare să o perpetueze urmașilor? Copiii deștepți pleacă departe de părinții „atotștiutori”, în ciuda protestelor acestora..

M-ai privit îngândurată și apoi mi-ai aruncat:

– Dacă aveam băiat, ți-l dădeam ție să-l crești. Eu aș fi refuzat să mă implic prea mult...

– Nu s-ar fi întâmplat asta, tot noi am fi fost...

– Nu știu... Da... am admirat-o pe Remi pentru tăria ei de a divorța. Am considerat-o o ființă puternică. Și-a asumat multe riscuri. Era posibil să nu mai găsească pe altcineva, să nu mai aibă

copilul pe care și-l dorea. Și, într-adevăr, chiar dacă a mai fost câte ceva, nimic nu s-a mai potrivit după aceea. E o persoană care are nevoie de dragoste și este capabilă de multă dăruire. Îmi place ființa ei pasională pentru că e reală și plină de viață, îmi place pasiunea ei pentru filme, literatură, faptul că are părerile ei la care ține. E bună și săritoare, voluntară și inteligentă ca toate prietenele mele. Are simțul umorului, dar nu asemeni lui Cris care e brut, direct, sănătos și copilăros în același timp, ci e mai rafinat, mai subtil.

– Și Cris?

– Cris cred că și-a impus să creadă că nu și-a dorit mai nimic, din comoditate sau ca să se apere împotriva nefericirii. Dacă cineva și-a propus să facă doar atât cu viața sa, înseamnă că ea a reușit perfect. Iubire? Se pare că a existat ceva în vremea șederii ei în îndepărtatul nord al Maramureșului. Un individ cu mulți bani, un fel de negustor, dar Cris a strâmbat din nas și a revenit definitiv acasă, nu fără regrete.

– Am auzit că nici eu nu eram de nasul tău... cel puțin așa credea T.

– De unde știi?

– Am avut o discuție cu Core și aceasta din urmă mi-a spus.

– Asta e o prostie. Știu că și ai mei au comentat, mama nu mai spun, dar cred că potrivirea

nu are nimic comun cu studiile, ci cu prezența continuă a unuia în celălalt, cu faptul că iată, ne putem asculta unul pe celălalt, ne putem sprijini și încuraja. Dacă există „glagorie”, restul vine de la sine. Apoi, mai contează și ce vrei de la viața în doi. În cazul lui Cris situația ținea de comoditatea pe care a preferat-o mereu. A ales mereu ceea ce era lipsit de complicații. Grijile o enervează, preferă tot ce e liniștit. Fii atent! Suntem părinți și suntem permanent supuși greșelii... de aceea trebuie să discutăm tot timpul ceea ce se întâmplă cu micuța...

– Îmi dau seama și totuși nu ești mereu pe „fază”, trebuie să faci față, uneori pe moment și atunci devii ezitant...

– Corect, și dacă greșești, nu trebuie să-ți fie rușine. Trebuie să-ți ceri scuze în fața copilului tău, nu să dictezi conform principiului absurd că părinții sunt „zei” și trebuie ascultați. Încerci ulterior să repari ceea ce ai greșit, pentru ca și copilul să înțeleagă și să participe activ la educație, să învețe cât mai curând că poate face orice și singur, dar numai după ce discută, întreabă. Să-i dai libertate micuțului, dar sub supraveghere.

– Pot interveni atâtea, poți fi preocupat de alte probleme și, devenind neatent, poți rata momente importante...

– Dar trebuie să-ți bagi în cap, că al treilea e cel mai important și va fi necesar să fii tot timpul atent la nevoile lui.

Amândoi am făcut o pauză, meditănd la concluzii. E grea meseria de părinte, gândeam, dar mai grea cea de copil, mai ales când acesta e unic.

– Știi ce e trist? ai reluat, faptul că anumiți oameni și nu oricare, cei dragi, renunță prea ușor și se ascund după un zid pe care nu-l mai poți dărâma. Se complac, acceptă. Încerc să-i înțeleg, dar nu poți să spui nimănui ce ar trebui să facă pentru că nu poți dori pentru altul. Poți să-l ajuți într-un fel, să-l împingi puțin, dar nu poți să-l așezi pe „roți” și el să meargă, trebuie să decidă singur.

Eu prefer revolta și chiar dacă unii spun că nu folosește la nimic, cred că ea te face să mergi mai departe, nu neapărat înainte, mai departe, în orice direcție. N-am fugit niciodată de drumurile întortocheate, ba chiar mi le-am creat, ca să simt că trăiesc. Protestul permanent te face să descoperi cum e să te opui mersului”normal” al lumii, cum poți să ignori acceptând absurdul, cum poți să descoperi în afara ei, a lumii. Să o lovești prin cuvinte usturătoare care nu obosesc niciodată, să o rupi pe ici pe colo și apoi să te strecorei printre găuri descoperind altceva: libertatea gândului și a ta, iar printre tăieturile biciului să vezi universul aerat, misterios de albastru. Așa înțeleg să rup cercul de

fier al existenței, așa mă împlinesc: prin protest, făcând totul pe dos de cât ar vrea alții, devenind incomodă, pentru cei care vor să înțeleagă. Exist și universul mă știe ca pe un „pericol”, Dumnezeu mă cunoaște și mă va adevăra într-un fel sau altul, dar ceilalți nu știu nimic. Asta mă bucură, mă face să fiu veselă, pentru că ei spun: „sărmana”, „săracul”, dar nu vor ști niciodată ceea ce mă face cu adevărat senină, împlinită. Important e să gândești ca tine, făcându-te că ești ca ei, după care să râzi. Ignoră-le legile, dar fă-te că le accepți, încalcă-le dându-le dreptate, vezi-ți de propriul drum stabilind legile tale pe lângă ale lor, trăiește-ți lumea în lumea lor, fără să o vezi, asta numesc eu ieșirea din cercul de fier, ironizează falsele valori păstrându-le pe cele eterne, rupe timpul istoric, apropie-te de eternitate, căci poarta e mare, e mereu deschisă, dar ei nu o văd, orbi patetici, închiși între legi invizibile și demne de plâns. Dincolo de lumea umană, de universul vizibil, nu există legi și convenții, nu există cercuri. Acolo ar trebui să vrem să ajungem. Dar ca să încercăm măcar, ar trebui să aflăm.

– Cum? am întrebat, pentru că îmi făcusem deja un calcul, cine ar putea afla de înlănțuire, cine sau câți ar putea vedea că lumea-i o închipuire? Poate că unii ar putea ajunge la o asemenea concluzie, dar ar fi sustrași de imediat în secunda

următoare. S-ar simți prea înfipți în realul părelnic, prea necesari...

– Nu, nu pot vedea, ai spus ușor disperată!?

– Ce am putea face?

– În afară de a discuta cu tine și cu alții ca noi, preocupați de ceea ce se află dincolo de lucruri, cei care nu trăiesc din fragmente fabricate drept reale, timpul și spațiul au contur, ceea ce e real e atribuit sentimentelor, nu lucrurilor, pentru că realul e diferit pentru fiecare și atunci nu-l poți cunoaște pe cel adevărat, ca însuși adevărul, iubirea e țelul suprem, iar nu banii, lucrurile...

– Putem trăi prin iubire mai ușor decât prin confort. Acesta din urmă nu este niciodată suficient.

– Iubirea a fost mereu necondiționată de timp, de istorie, ca urmare ea a existat în orice perioadă. Asceții nu țin cont de timp și nu au nevoie de adaptare, – cei adevărați. Dar lumea noastră e condiționată de confortul convenționalului: nu ai confort, iubirea poate să dispară oricând, pentru că e clădită pe lucruri, sau se transformă în boală modernă, numită sexualitate, totul trece prin pofte, care sunt permanent schimbătoare.

– Există vreo soluție?

– E frumos că mă asculți și pari că înțelegi și te lași răpit de idei, vezi ce mult ne apropie iubirea, înțelegerea? Dar cum să le spui celorlalți, care nu

mai cred sau n-au crezut niciodată decât în interes: „Iubiți-vă”, să punem afișe cu lozinca asta... ar crede că iubirea e liberă. Să inițiem un „club al „fraierilor” care au descoperit esența vieții? Cine ar veni? Câțiva nostalgici curioși, câțiva drogați, bețivi inteligenți, dar cu mintea vraște...

– Dar cum rămâne cu iubirea? am făcut eu descumpănit!

M-ai privit cu tristețe și dragoste, punându-ți palma diafană pe obrazul meu:

– Rămâne cum știi...

Vis al iubirii, subiect dureros pentru mine, durerea fericirii, fără de care nu există frumos... Erai lucrul perfect în aceeași lumină a lunii, erai actul iubirii pe care-l căutam disperat. Te priveam fără atingere și nu știam ce să fac, cum să te aflu... Într-un târziu, am ridicat mâna și am așezat-o pe obrazul tău. Mă priveai simplu, dezgolită de temeri, de obscenități amoroase: curată-curat. Și deodată, întreg universul se prăvăli peste noi. Toate galaxiile se dădură înapoi înspăimântate, căci gestul acela, avea atâta iubire în el, încât, totul începu să plângă de fericire. Ne priveam prosteste și cu înțeles și ochii mei, ai tăi străluceau în lumina nserării care înfiora contururi de nedescris. Tot trupul meu, al tău, vorbeau în limbajul iubirii, dar n-am putut să fac mai mult. Clipa aceea fusese imortalizată sublim... tot universul avea să o cunoască și, uimit,

să se închine ei. N-aș fi putut să impietez lumea cu un gest de posesiune, care ar fi devenit comun, pofticios, trupesc, pentru că te vedeam asemeni unei mici zeități a iubirii, renăscută într-o lume creștină, acceptată numai de dragul meu. Nu poți distruge o operă de artă atunci când ajungi să o înțelegi... Pentru un om de bun simț e o nelegiuire. Dar tu nu erai perfectă și asta puteam retușa, la fel cum și tu mă vedeai imperfect. Pe dinăuntru eram însă amândoi sculptați cu mici defecțiuni atât de dragi nouă, încât ele se mulau pe o altă ființă, mereu împreună cu noi, pe care, când o simțeam era perfecțiunea însăși, era ființa iubirii. Din cauza acestui mare secret dezvăluit, n-am putut atunci să te iau în brațe și să te sărut, nu, sărutul era altceva, un altfel de moment. Nici la trupul tău fremătând în al meu nu mă puteam gândi, nici la mângâierile tale, ci doar atât: palma mea dreaptă, așezată pemiță pe obrazul tău... atâta emoție, atâta lumină într-un gest... ore întregi te-am privit parcă în întunecatul Copou și Soarele părea să ne stea umbră pe veci, căci doar așa puteai regăsi puritatea iubirii. O! clipă, lasă-mă să curg imagini nesfârșite, căci sunt hoț al iubirii pe care nu pot s-o vând. Sunt prădalnicul care-și divinizează prada, rămânând flămând, prizonier răsplătit cu chinuri și din chinuri sublime trăind, emoția universală pe care numai Dumnezeu o-nțelege.

Am scris: „Iubirea este singura ființă care trăiește pentru sine, de aceea nu ne putem folosi de ea pentru a obține altceva, pentru că în acea clipă ea ar deveni mijloc, nu scop.

Simțul ireparabilului: să faci un gest care să umbrească sau să lumineze tot ceea ce a fost edificat pe frumusețe, puritate, pasiune, un gest pe care să nu-l mai poți retrage.

Categoric ne vom dizolva în Unu. Întrebarea este pentru cât timp?

Urăsc pasiunile care sunt mari doar până la pat. Bărbații proști până aici ajung. Femeile, fie și mai „slabe de înger”, încep să respire dragoste... mai ales după act... așa că au dreptul să ne batjocorească.

Există doar infinit?! Fiecare suntem un univers pierdut în limitele infinitului. Când te gândești că poți să limitezi infinitul... Doamne ce minți uriașe ne-ai dăruit!

Pasiunea e motivată printr-o lipsă de motivație reală. Ea are la bază o copie ori îndeajuns de neclară, ori prea generală.

Dragostea e creația fiecăruia: o construim după măsura noastră. Această măsură e unică și irepetabilă.

Am nevoie de tine, iubirea mea medievală!

Iubirea între oameni e mai degrabă mila pe care o acordă celălalt. La cei trunchiați psihic, omul

care te poate iubi e psihologul dispus să acorde înțelegere și compătimire.

Gândindu-te prea mult la obiectul adorației tale, îl dorești mai puțin, dar, oare, concomitent nu realizezi și o aprofundare a lui? Nu-ți sunt mai clare pragurile ce trebuie depășite pentru a ajunge la el?

Dragostea să fie născută din frica de singurătate? Iubirea să fie hrănită și cu nițică gelozie? Atunci de ce doiul năzuiește mereu să devină Unu? Sau singurătatea iubirii e împlinirea nostalgică a primei perechi pe care o purtăm stigmatic cu noi, căutătorii eterni ai perfecțiunii. Puțină gelozie nu strică, altfel iubirea ar deveni indiferentă și ai amesteca-o în lume... slinos!

Simt fatal că reprezint o preparare a altei iubiri, o uvertură ce-ți va revela o altă perspectivă în dragoste. Zăresc câteodată secvențele peliculei viitorului: apar sinucis, dintr-o festă momentană a sentimentelor, iar tu, încătușată de un alt braț. Pătrund atunci acolo, în gândul tău și descopăr un regret pentru prima iubire, prea romantică, utopică...

Dacă aș dispărea, ți-ar fi imens de greu, dar nu te-ai simți goală sau inutilă. Continui să cred că te iubesc dincolo de mine, de viață. Să o iubesc pe ea, numai pe ea, înseamnă să trăiești, să fii om, să te

umilești, să fii demn, înseamnă o parte din absolutul ăsta împruțit care este în amândoi.

Iubirea e tot ce renaște dintr-o durere cumplită, e veșnic și imposibil de spus.

– Fii liniștit, mi-ai spus, oricât ai iubi într-o viață, și eu cred în nesfârșita iubire, chiar dincolo de moarte, nu poți încurca o iubire cu alta, pentru că fiecare are viața ei...

– Mai multe vieți?

– Mh! Întâi trăiești viața copilăriei tale, pe ea o porți cu iubire sau ură mereu, apoi adolescența vieții pe care o ridici pe pedestale, îndrăzneț, pasional, urmează iubirea vieții tale, reușită sau eșec, apoi alte iubiri, care au fiecare alt timp, uneori familie, copii prin care redevii și retrăiești fiecare viață anterioară... și iar singurătate până te întorci la viața lumii, care e născută din preaplin – iubirea universală...

Toți chinuiți, toți cu ceasurile la mână, privind inconsistentul și indiferentul Timp, torționarul nostru. Agitați, ahtiați după calcul și prevedere, obsedați și nebuni: urlete, chinuri, forfotă, zici, lumească, strânși de istorie, ordonați în fapte de care, cică, nu suntem vinovați. Găsiți vinovați de un juriu suprem, supuși greșelilor zilnice în vălmășagul de idei, păreri, informații; zdreliți de spațiul neîncăpător, înlănțuiți de cercuri nevăzute,

beșteliți de societățile noastre pleșuve, niciodată adecvate, seci, dar încântătoare în propriul dezmăț, promiscue din epoca pietrei până azi, mai ales azi. Evoluția mizeriei interioare chiar și cu „avantajul” mașinăriilor inventatoare de eșecuri, continuă să ne preschimbe în sclavi, aruncați cât mai departe când devenim „defecți”, în groapa comună a imposibilității. Nu înțelegem, nu vedem, nu mai știm să ne ascultăm, suntem singuri pentru că am vrut să fim mulți, pentru că am iubit mai mult orgoliile creațiilor noastre decât creația însăși, solitari până la descompunere, spoți cu toate „alifiile” medicinei, care a învățat să ascundă buboae de neexplicat. Acolo unde era simplitate, am ridicat complicate măsuri, acolo unde era bunătate, am ciopârțit fragmente de suflete, am inventat fără măsură antidoturi pentru boli pe care noi le-am răspândit. Principala noastră legătură este speranța: suntem cutia Pandorei în care Speranța rătăcește disperată printre noi, dar nu mai poate fi văzută. Neîncrezători nici în Unul, nici în celălalt, veșnic pradă îndoielii și îndoști de necredință, sclavi ai necesității. Pentru noi totul e necesar: automobilul, casa, politica, fotbalul, intriga, desfrâul... Cine a hotărât asta? Prostia supremă, spiritul de turmă, paradoxul structurii noastre.

Dezmățul contemporan e comparabil cu promiscuitatea preistoriei. Omul „evoluat” al

secolului XXI caută dezmațul simțurilor, ca și primitivul împins de nevoia de hrană, defecație sau sex. Nimic nu e controlat într-un secol al controlului. Nimeni nu controlează, dar totul e controlat la scară mare, în funcție de puterea dominantă, o biată hârtie de diferite culori. Dar cum era și firesc, nu te poți simți mai liber, ci tot mai înlănțuit. Mașinismul ne ucide cu mirosul lui de catran și iadul nostru este tot mai deplin. Suntem distructivi pentru că ne simțim captivi, vrem să ne depășim, să cucerim mai multe spații, dar suntem legați de același timp, nelimitați înăuntru, nu în afară, în spațiu și timp. Am învățat să ne raportăm numai la ceilalți și privirea s-a întors lovită, trezind suspiciune, frustrare și, în final, ură. Rupeți cercurile, ieșiți din propriul iad, reconstruiți-vă chiar și în această viermuială a puroaielor ce nu se mai pot șterge. Nu vom putea inventa un leac împotriva orbirii, pentru că suntem morți-vii. Putem însă crea oaze de simplitate și liniște care pot îndepărta sau rupe cercurile, împingând mizeria lumii. Ieșiți din timp, înveliți-vă în simplitate, anulați cursul istoriei clădit pe interese și vă veți simți liberi. De milenii discutăm despre libertate, luptăm pentru ea, ne amăgim că există, dar nu ne supunem decât păgânului zeu Ban; altfel de sclavi, în timp ce Diavolul Societate zâmbește...

CERCURILE

De sus se scurge peste noi cenușiul trist al cerului și simt că va fi o zi tristă și stranie.

Drumul nu mi se mai pare nici lung, nici anevoios și frigul, curios, nu-l mai simt. M-am îmbătat cu imaginea fericirii? Peisajul alb și întins mă transportă în cu totul altă lume. Deși viscolește și nu mă uit în jur, simt albul lung și orbitor pe copaci, pe garduri, pe case, pe capete ori căciuli... Nu e plăcut, dar nu pot să mă smulg din această vrajă a albului.

Calc repede și m-afund cu fiecare pas mai mult în zăpadă. Tot coborând, ajung într-o casă subterană, cu podele din pământ: prima încăpere, un fel de anticameră, nu conține decât o canapea, ceva gen secolul XVIII. Podelele de fapt foarte drepte, par proaspete, încă umede. Nu mă

întâmpină nimeni și continui să pășesc prin încăperi cu decoruri bizare. Totuși simt o prezență. Următoarea cameră e mult mai mare: pare un amestec de dormitor și salon, alcătuit dintr-o colecție de mobile vechi, în dreapta guvernând un uriaș cămin, cu focul aprins, al cărui fum nu știu unde suie. Nici aici nu e nimeni. Nimic nu e așezat la întâmplare și pe un scaun înalt, cu spătar foarte frumos sculptat, descopăr prezența: o pasăre fără aripi. Nu seamănă a nimic și nici nu se mișcă, pare o epavă fără văzduh.

Îmi las mapa pe masă, în dreptul păsării și pornesc mai departe. Altă cameră coboară mult în inima pământului. Mă gândesc la sarcofagele faraonilor, la capcane și, bineînțeles, la pasăre. Aș vrea să descifrez, să aflu... oare nu asta încercăm toată viața? Sau poate asta ar trebui să facem! Sunt copleșit de priveriște: teancuri de cărți aruncate, mormane, asemeni zăpezii viscolite de-afară. Călătoresc printre volume cu titluri necunoscute, cu ochii măriți și mi-e teamă. Pe un perete – de fapt de jur împrejur nu sunt decât pereți din pământ, negru, curat așa cum la suprafață nu mai găsești, din care cresc plante ciudate, exotice, înlănțuite – văd un tablou de mărime modestă, înfățișând o muză. Uitându-mă la frumusețea aceea doar sugerată, simt cum un aer rece, polar, mă învăluie și îmi șoptește ispititor: „Ia cât vrei, dar citește-le aici. Vei rămâne

cu noi. Dacă le vrei dincolo, vor dispărea înainte să te gândești. Poți să stai lângă pasăre, ar trebui să-i crească aripile de acum... și dacă tot ești aici, poți să cunoști și ultima încăpere.

Privesc în jur și observ că terenul urcă, iar lumina care nu vine de nicăieri, parcă trăiește de la sine. O scară din plante verzi mă ridică pe un fel de terasă subpământeană. O masă doar dintr-un trunchi de copac, mirosind încă a pădure, și un jilt din pământ învelit cu plante și mușchi, călduros, adânc. În dreapta, curios, se afla un copac înverzit, în mărime naturală, iar la baza lui o harpă cu figura sculptată a unei muze, asemănătoare celei din tablou. Pe jos și pe masă privesc o mulțime de pene de scris și o călimară cu cerneală roșie, mai roșie decât orice cerneală roșie.

Cineva mă împinge spre masă. Nu înțeleg nimic din toate astea, deși par niște simboluri eterne. Oare dorința muzei a fost să pună penele păsării la loc și să o reînvețe să zboare?

De ce să rămân aici? N-aș rezista prea mult, nu am veleități de ascet, cu toate că ador singurătatea și intimitatea mea... E frumos și straniu... groapa cu cărți cu titluri și autori necunoscuți mă înnebunește. Izolat de lumea de sus, m-aș simți mai bine... dar universul acesta, care îmi seamănă, mă va ajuta să „construiesc” altă pasăre pentru ea sau pentru mine, deși voi dori să mă întorc în lume... De ce? Poate că

iubesc prea mult oamenii și, când m-ar revedea, după mulți ani, m-ar lua drept nebun sau Zeu? Lumea cealaltă e mult mai tristă, dar și locul acesta e asemeni sufletului meu, complicat și închis. Cea de sus e plină de uimitoare frumuseți și minunate minți. Aș vrea și una și alta, dar întotdeauna e greu să alegi. Acesta e drumul simplu, egoist, acela e dedicat celorlalți cu riscul de a nu fi observat și iubit.

Coborând din camera aceea înaltă, am ajuns direct în încăperea păsării, care se plimba ca un gardian în jurul mapei mele. Începuseră să-i crească aripile. Am privit-o zâmbind mulțumit și aripile i-au crescut lungi, ca ale unui albatros: „...va zbura”, am gândit. M-am apropiat de masă să-mi iau mapa, dar pasărea plană ușor peste ea. M-am tras înapoi, am întins mâna spre zburătoare, am ridicat-o fără nicio opreliște pe umăr și am ieșit încet în zăpadă. Simțeam tristețea păsării învăluindu-mă, vedeam o parte din aripile ei lăsate prelung pe lângă trup, ca niște pânzeturi șifonate. Nu am privit înapoi, dar eram sigur că în urma mea nu era nicio intrare în subteran. Voiam să rămân cu acea imagine, pe care n-o voi mai revedea decât în nopțile cu vise zbuciumate.

Mergeam iar prin zăpadă și în jur nu era nimic cunoscut. Niciun om, orașul părea pustiu, tăcut. Nu era noapte, dar întunecimea părea stăpânitoare iar

zăpada strălucea orbitor, răcindu-mi privirea, înghețându-mi sufletul. Aș fi vrut să chem primăvara și mi-am adus aminte de pasăre. Nu mai era pe umăr, „firesc”, mi-am zis, dar, după ce am trecut de colțul unei clădiri, tot trupul mi s-a cutremurat oprindu-se: lângă un coș de gunoi, cu pieptul sfârtecat ca de schijă, zăcea o pasăre ciudată și albă, cu capul întins și ochii deschiși spre cer, cu o privire înghețată, veșnică, ce spunea: „Tot ce-am vrut, a fost să trăiesc...”. Atâta spaimă am strâns în mine când am realizat că pasărea e cât se poate de reală, încât un gol uriaș și sec se instalează în sufletul găurit ca de glonte. După un timp necunoscut, am părăsit acel neînțeles peisaj și am pornit iar fără gânduri, ochi, glas, drum, popas. Rătăcesc încercând să scap de imagini... și totuși cred că pasărea există pe undeva, ar trebui să o redescopăr, să-i prind aripile și să-mi arate calea spre dincolo de timp, de cerc. Imaginea ei înseamnă tristețe, dar și adevăr. Mă afund iar în zăpada pufoasă și rece, cenușiul coboară de peste tot, e o zi ca oricare, zborul unei păsări îmi umbrește fruntea, spărgându-se în imagini, care se transformă în senzații ce în timp rămân necunoscute și se preschimbă sau dispar. Pentru mine imaginile se transpun în simțuri, se metamorfozează în gânduri ce mă urmăresc până la epuizare. Întotdeauna au un sens, pe care îl descopăr singur, ca propriul stăpân

al propriilor gânduri. Pasărea aceea e calea spre nelimitat, spre anistoric, este focul sau gheața care poate crăpa sau îndoi cercul ce deschide eliberarea, echilibrul. Toți cunoaștem zborul, poate din vremea căderii, toți menținem în priviri imagini din timpuri imemoriale, care vorbesc despre veșnicie, peste tot există semnificație, toți reținem imagini și sentimente aparent fără sens, pe care le alungăm sau le aruncăm asemeni celor care aruncaseră pasărea, neglijenți și fără gânduri. Nu uitați și nu treceți cu vederea, pentru că imaginile revin în anumite momente cu sensurile lor. Trebuie să reții, să cauți și la momentul potrivit să înțelegi. Imaginea creată de tine sau de lume e ca un obiect de artă pe care îl poți înțelege diferit de ceilalți, în funcție de simțul artistic pe care un suflet sensibil îl poate cultiva. Sufletul primordial este estetic, pentru că a supt din frumusețea creației revărsate cu dragoste în lume. Toți cunoaștem și simțim frumusețea, numai că unii își pierd capacitatea de a o recunoaște.

Obsesia crește, se-ntărește, o simt de câte ori îmi arunc simțurile spre ea. Doar atât vreau: să percep lumea de dincolo de cerc, să ating o clipă infinitul și să-mi ajungă pentru rest, să aud pocnetul uriașului cerc de fier, să ciugulesc nemărginirea într-o clipă eternă de iubire, s-o recunosc și mi-e de-ajuns.

Erai lângă mine, nici nu știusem că ești și parcă ieșind din gândul meu ai rostit:

– Să-ți povestesc o „istorie” din aceea, incredibilă, și ai ridicat brațul drept, rotunjind în aer cercuri, eram singură, în vechea mea cameră și-mi priveam cele aproape o mie de volume de cărți cu mintea gonind după experimentele din garsoniera Giei și a lui Cronus și, dintr-o dată, am hotărât să încerc. Nu eram complet nepregătită, căci de luni bune tot citeam și meditam la practicile yoga, ba chiar exersam respirația în patru timpi, ajungând la de patru ori douăsprezece secunde: inspirație, pauză, expirație, pauză. Reușisem și câteva exerciții de relaxare și concentrare prin golirea minții de imagini, gânduri și fixarea unui punct la baza nasului, sau în centrul trupului: buricul. Voiam să-mi demonstrez că se poate și privirea mi-a căzut pe o cărticică, ediție veche, de prin 1914, despre viața lui Eminescu. Cartea se sprijinea pe alte cărți și, categoric, fiind înclinată în spate, nu putea să cadă. Stăteam cam la doi metri distanță, ațintind cu privirea obiectul ca în niște chingi, menținând concentrarea și repetând respirația în patru timpi, poruncind gândului să producă mișcarea spre față și căderea. Nu era ca o rugămintă, ci o voință puternică, o poruncă. Știam, eram convinsă că pot să domin obiectele prin gând, prin intelect și ele trebuie să se supună. Puterea

gândului deveni intensă, ca un sunet acut. Simțeam în mine hotărâre și forță, îmi vedeam ca-ntr-o oglindire ochii sclipind de atâta concentrare și parcă spațiul din jur se desfăcea în particule și se depărta alergând pe lângă mine, lăsând în juru-mi un gol... și deodată... „sleap!”, cartea căzu, trasă de o „ață” nevăzută, mai întâi îndreptându-se spre înainte din înclinarea ei spre spate, apoi înclinându-se spre înainte și căzând cu fața în jos. Am avut o scurtă tresărire, „frică?”, dar satisfacția reușitei a alungat repede senzația. Puteam. Se poate, mintea e mai presus de lucruri, de ceea ce creăm cu gândul și cu mâinile. Mintea trebuie explorată, iar nu nemernicele noastre creații cu care ne facem viața mai ușoară. Creatorul ne-a orbit întotdeauna privirea cu lucruri, ca să trăim din amăgire și să nu vedem adevărata noastră putere: gândul izvorât din intelect. Gândul e mai presus de ceea ce ne definește acum, creatorul propriilor forme de distrugere, civilizațiile-morganatice, de la simplele mașinării până la pan-computerizare. Stăpânirea gândului e adevărata forță a evoluției, nestăpânirea lui, dar folosirea în sens imediat, înseamnă opreliște, închisoare, chingi, cercuri. Libertatea oficială nu mai este posibilă, pentru că totul e aparență și manipulare. Suntem elemente permanent înlocuite de altele mai noi, mai proaspete, care se irosesc rapid pentru interesele

celor puternici, care se schimbă și ei în funcție de reușită sau eșec, în jocul istoric al puterii. Cât... de cu pluta putem fi...

– Stai, stai puțin, poate simțim toate astea, dar nu le vedem...

– Nu, nu suntem lăsați să le vedem. Din clipa în care ne-am născut mărșăluim spre moarte, într-un ritm tot mai alert, cu pași tot mai mari, alergând spre înavuțire, îmbuibând cu obiecte universul nostru uman. Rezumă ce-și dorește astăzi un tânăr.

– O casă cât mai modernă, vreo două mașini...

– Și cum se pot obține astea?

– Prin muncă de-ți crapă capul sau prin mijloace mai puțin ortodoxe.

– Adică prin praf în ochi. Societatea contemporană a dezvoltat cea mai exploatatatoare formă de dominație din toate timpurile. Ea sugerează fiecărui individ, aruncându-i în față grija pentru om: sisteme sanitare, asistență socială, psihiatrică, asociații umanitare etc., și apreciind individul pe bază de „competență”.

– De asta ne plângem tot timpul, că nu avem apreciere.

– Și nici nu vom avea. Individul capabil, pretutindeni în lume, este plătit cu bani grei și crede că este apreciat cu niște hârtii. Dar, după ce devine dispensabil, este aruncat pur și simplu și „integrat”

naturii care nu-l mai recunoaște, problema alterității... Toți cădem, la un moment dat. Depinde însă de unde. Suntem cârpe ale mai marilor zilei, bune la început, pentru că aducem venit, învechite apoi, dacă nu mai facem față, nu producem mai mult, mai nou. E o îngrămădeală cumplită pe pistă și e imposibil ca unii să nu cadă striviți de concurență sau, pur și simplu, de dezgust, de oboseală. Societatea ne învață competiția, dar devine o cloacă a rataților, de la poalele celor din vârf, pentru că toți se prăbușesc, sau decad. Cei ce au fost, sunt uitați, pentru că nu avem timp de amintiri. Lumea cere sacrificii și, în final, rămâne doar viciul realității în care trebuie să fii permanent ancorat, pentru care trebuie să asuzi, gâfâind pentru progres. Parcă-l aud pe Ceaușescu, iar în opoziție pe părintele Stăniloae, care a spus că progresul nu poate exista decât în intelect. Dar e destul, deja mă enervez.

– Soluția gândului răzvrătit?

– Soluția e răgazul, clipa noastră de care avem nevoie pentru a ne gândi la lumina creației și scopurile ei. Suntem născuți pentru meditație și fapte, nu pentru fapte și atât. Cum să mai găsești clipa într-o lume total dusă cu sorcova... Câți mai gândesc, câți mai au timp? Tot mai puțini. Asta e și ideea societății de consum: produ și consumă, restul e teribilism, nu-ți poți permite luxul de a

gândi. Gânditul e interzis. Ori te adaptezi, ori urli în pustie..., oricum, mă bucur că mă ascuți.

– Poate că nu sunt cu totul orb, poate că îmi dau și eu seama că lumea noastră nu e tocmai în ordine și poate mai sunt și alții ca noi, pierduți printre oameni.

– Cu siguranță că sunt. Pe câțiva i-am cunoscut, alții sunt oameni decenti, care-și doresc și se mulțumesc cu puțin, care știu să se bucure de ceea ce au, mai este și acea categorie de adevărați credincioși, dedicați vocației de a se ruga pentru cei orbi pentru că aceștia să găsească în ochii lor lumina și o găsesc. Dacă-i privești, sau, și mai mult, îi cunoști, vezi pe fața lor atâta liniște, împlinire, blândețe, cum nu poți vedea pe chipurile niciunuia dintre noi. M-am gândit de multe ori la ei citind din marii părinți ai bisericii și m-am văzut trăind asemeni lor la o anumită vârstă, deși anumite canoane nu-mi sunt pe plac. Poate găsindu-mi partea sacră din mine m-aș fi hotărât, dar am găsit-o la un moment dat și totuși ceva mi-a lipsit, o altfel de dragoste, prea pământească, deși pretind că am înțeles-o și pe cea mistică, dar nu e de-ajuns, mai ai nevoie și de renunțare... Nici nu-ți imaginezi ce tainic și curat e să te apropii de Creator și să-i simți prezența. Trebuie doar să crezi și începi urcușul, atingi infinitul, împlinirea, înțelegi iubirea, dar ea nu e pătimășă, ci sublimă, ca o operă de artă,

care te emoționează până la lacrimi. Totul e aici, și ai arătat spre cap, și aici, ai spus arătând spre inimă. Ce nemărginit e să păstrezi așa ceva în gând... Nu știu ce m-aș face dacă mi-aș pierde aceste amintiri ale clipelor de fericire, de împlinire... îmi dau seama că ar trebui să iau de la cap lupta cu deceniile ca să realizez sau să nu mai pot realiza ceea ce cu trudă am descoperit... Asta e hrana noastră cea adevărată: ceea ce descoperim spiritual în noi, dar încă nu știm deși se află răsădit acolo... simpli corăbieri, veșnic vâslind la corabia stăpânirilor pentru că, pe propriile noastre luntre, am fi doar rătăcitori în mările timpului pe care nimeni nu i-ar cunoaște..., avem nevoie de ceilalți ca să ne definim.

– Spune-mi, crezi că noi am rupt cercurile?

– De mai multe ori, dar, cum intrăm în rutina vieții, muncă, griji de tot soiul: suntem sănătoși sau nu, avem bani sau nu, siguranță etc., cum chingile lor le simțim ca pe o continuă frică, o închisoare, suntem cu adevăratamnați. Sartre a avut dreptate; ăsta e iadul nostru drag. L-am creat, merităm să fimamnați. Gândește-te la clipele de fericire, când nimic nu mai contează, când totul dispăre, când iubirea îți este împărtășită, când îl înțelegi și îl ajuți pe celălalt și el reușește poate chiar să fie și el fericit, nașterea copilului tău, fericirea altora poate deveni fericirea ta... miracolul descoperit și trăit, nu

ai auzit liniștea lumii, nu ai auzit acele scurte pocnituri din mintea ta într-o deplină bucurie, când timpul este dislocat și universul îți aparține? Știi că asta nu durează, trebuie să te integrezi, dar poți și să ignori sau să batjocorești importanța istoriei, asta ca să poți rezista. Știi că ai ceea ce cei mai mulți nu au și nu pot înțelege și mai știi că-ți poți găsi mereu echilibrul prin descoperirea ta care e veche de când lumea. Noi îi deplângem pe cei ce nu înțeleg și ei ne deplâng pe noi că suntem prea mici, dar micimea înseamnă nesfârșire, pe când mărirea lor înseamnă zbucium inutil, fără capăt, fără răgaz, fără temei, e un gol acolo mereu, ce nu poate fi umplut pentru că nu se știe cu ce poate fi acoperit. Noi construim o viață cu modestie, cu răbdare, privind mai mult spre viitor, dar fără să uităm ce-a trecut și suntem împliniți pentru că deținem echilibrul. Nu vrem ce vor alții pentru că ne ajunge ce vrem noi. Nu trebuie să-ți pese de ce vor ei, ci de ceea ce tu, noi, vrem, pentru că fiecare deține ceea ce dorește, indiferent de lume. Nu noi ne mulăm după lume, ci ea după noi. Nu lumea îmi dă mie contur, ci ea se conturează după vrerea mea, căci fiecare are puterea de a crea și a recrea lumea, după plac. Omul este ceea ce poruncește lumii să fie, unic stăpân al creației lumești. Nu trebuie să lași niciodată din mână frâiele destinului, pentru că

atunci te lași purtat de el și-l învinuiești, când de fapt tu ești cel vinovat.

Mulți oameni au rupt cercurile fără să știe... dar, când și afli asta, când spui: „sunt împlinit”, atunci auzi și pocnetele. E adevărat că ele revin și te strâng iar și iar, dar poți să le îndepărtezi iar și iar, pentru că amintirea căii rămâne, senzația de plinătate este acolo, în universul tău care poate mereu să se reverse peste lume, căci ea, lumea, e un labirint înspăimântător, în care, la fiecare colț, poți avea surprize plăcute sau nu, de aceea trebuie să fii pregătit și pentru victorie și pentru eșec. Asta trebuie învățat sau aflat prin experiență. Când există prevenire, există și control și când nu există nimic din toate astea, dar știi ce e libertatea și știi să lupți, totul devine palpitant. Necunoscutul e plăcut, e provocator. Îmi plac provocările și nu mă supăr de sunt învinsă, poate mi-e ciudă, dar știu să urc din nou. E semnul că trăiesc. Bucuria înseamnă viață...

– Stop, stop, gură multă, am spus, trăgându-mi răsuflarea și ridicând mâinile către tavan...

Te opream cu greu, pentru că puneai multă pasiune în ceea ce spuneai, te frământai, parcă erai născută să vorbești... Te fixam în timp ce încercam să-mi ordonez ideile, gândindu-mă că viața noastră e o îmbrățișare care ține cât un sărut al iubirii...

– Poate că noi suntem împliniți, recunosc, simt și eu asta uneori, dar ceilalți candidați...

– În mod normal toți ne naștem candidați, dar mulți ne îndepărtăm de la țel până la pierdere. Ca să-ți îndeplinești scopul de a te elibera de timp și de a te umple cu înțelepciune, îți trebuie doar răgazul acela, care înseamnă ochiul deschis spre dincolo, depistarea amăgirii lumești cu care cei mai mulți nu-și mai pierd timpul.

Dintre toți care au înțeles și au rupt cercurile cel mai sigur este Darian, care, după mulți ani de rătăcire, s-a regăsit, și-a ales o profesie potrivită intelectului său, a realizat o familie reușită de care e mai mândru chiar și decât el însuși, deși n-ar fi cazul... Uneori pierde frâiele pentru că vrea mai mult, dar cine nu aspiră. Eu spun că greșește când spune că e „ratat”, dar e o stare de moment, pe care o recuperează..., deci are echilibru și acesta nu se realizează singură, ci prin ceilalți, în lumea reală, în societate. Nu știu de ce ar mai duce lipsă, poate de o călătorie în spațiul cosmic, dar și asta se poate cu ajutorul minții, căci gândul e mult mai rapid decât lumina și în vremurile străvechi aceste călătorii erau posibile, chiar și Eminescu a imaginat o astfel de călătorie prin intermediul personajului său din „Sărmanul Dionis”, nu?

Cei care nu au viziunea infinitului sunt închiși definitiv în cercurile lor, devin nemulțumiți și neîmpliniți.

Gia... să vedem... dar mai bine lasă... mi-e tare somn...

Te-ai întins pur și simplu în brațele mele, cuibărintu-te ca într-o placentă și am adormit îmbrățișați.

Te visam prezență carnală, înflorită în propria tinerețe, înălțată de iubirea mea până în soarele amurgului.

Undeva, o mănăstire de călugări, o boltă întunecată, o grădină, un gard spart prin care se putea trece de interdicțiile care existau peste tot. Aici stam împreună, culcați pe iarbă și vânam idealuri, convorbeam, iar tu țineai discursuri, așa cum îți plăcea, în timp ce eu te ascultam placid.

Era cu noi, se pare, un călugăr. Într-un târziu te sărută blând, apropiindu-te cu brațul său lăsat pe după gâtul tău. M-am încruntat. Îl și văzusem pe focusul bărbat, brunet, gol, răpindu-mi fățiș iubirea. Dar nu l-ai lăsat. L-ai chinuit răspunsurile stânjenindu-l cu întrebarea: „De ce ai făcut asta? Voiai să mai simți încă o dată gustul iubirii, sau a fost ceva neînsemnat, prietenesc?” Nu a răspuns și, practic, a fugit. Totuși ne-am întâlnit toți trei la o bere, după ce tu mi-ai atins obrazul privindu-mă cu ochii iubirii. Am intrat apoi în mănăstire, ca să ne ocupăm camerele separate.

Dincolo de incintă, la parter, se vedea un peisaj feeric: întâi era o apă ce cădea în trepte spre

ponton, apoi un lac liniștit și la urmă marea ce-și izbea valurile până pe dalele de marmură ale mănăstirii. Am făcut duș și am adormit veșnic împreună, în timp ce marea își trimitea insinuant, pe furiș, valurile înăuntru.

O altă zi, o altă minunată zi, niciodată identică... oare unde văd oamenii că totul se repetă? Trebuie să fii foarte superficial, ca să nu vezi diferențele. Ce interesant e să te trezești și să o iei de la capăt, parcă ar fi un alt început, să încerci să-ți reamintești cine ești, ce ai de făcut, pentru cine mai ai de dăruit, ce-ți propui peste zile și ani... mereu provocări, curiozitatea de a găsi soluții, așteptarea reușitelor sau eșecurilor, emoția bucuriei, revelarea clipelor de fericire.

O altă zi de descoperit împreună și o altă seară după ce genele micuței s-au închis răpite de un moșuleț simpatic, cu barbă, ca un spiriduș.

– Îmi ești datoare, am spus, în timp ce așezam ambientul: discul cu Renaissance, ultima ta preferință, vinul cu gheață, pentru că azi avem de sărbătorit, finalul analizei noastre și începutul unui alt drum pe care îl vom construi împreună.

– Da, ai făcut, tolănindu-te în fotoliu, rămăsesem la Gia. A reușit să retrăiască o altă iubire, una matură, senină, împlinitoare. Renăscuse încercând să uite clipele ce o destrămaseră pe

cealaltă, tânără, vulcanică, dar era prea greu pentru că ceva din cea dintâi rămânea alături prin copilul său. Era cu adevărat mulțumită, fericită și simțea neîndoios statornicia.

– Să numim asta împlinire?

– Cred că da. Dar înseamnă și ceea ce-ți dorești și reușești să împlinești, ceea ce-ți conferă starea de fericire...

– ...care nu poate fi permanentă.

– Desigur, dar atingând-o, încerci doar să o „lustruiești” și devine împlinire.

– Atunci cineva, care-și dorește doar realizare profesională, nu este deplin?

– Tu ce crezi? Îți poți dori doar atât? Lucrurile sunt așa fel construite, direcționate, încât „doar” profesia, cum ai spus, nu te poate împlini. Fericirea e o stare de plinătate pe toate planurile, ea trebuie să însemne lumină, pentru că împlinirea fără alta, nu e completă și nu poate fi fericire, ci se transformă în mulțumire.

Bogăția materială nu-ți poate umple viața, oricât te-ai hrăni cu iluzia asta. Ai o mulțime de exemple. Cei mai mulți dintre oameni sunt și se declară nemulțumiți: nu-și găsesc echilibrul, ceva îi stânjenește mereu, sunt nervoși, uneori violenți, alții sunt tot timpul violenți pentru că totul îi nemulțumește, dar nu se întreabă de ce, eventual găsesc vinovați în afara lor. Vor fi tot timpul astfel,

condamnați la neîmplinire. Nu te poți rupe de cerc, de propria închisoare trupească, de dorință, dacă tot ce-ți propui e legat doar de planul palpabil.

– Atunci Gia a reușit...

– Eu cred că da, adică sigur are multe de realizat, e foarte capabilă, talentată, inventivă, nu se irosește, a înțeles viața, s-a desprins de timp, a rupt de multe ori cercurile, e un candidat perfect la libertate...

– Adică e împlinită!

– Nu te gândești că nu-și mai dorește nimic, pentru că viața își urmează cursul, adică vrea să descopere semnul pe care-l lași tu în lume, amprenta individuală pe care nu o lași pe o stradă, cum fac unii, ci o însemni dincolo de istorie, tocmai pentru că poți să treci dincolo, să vezi ce e aparent invizibil și alții nu pot vedea. Când crezi că ai procurat tot ce se putea, dar nu te simți împlinit, poate ai din nou șansa răgazului și poate vei realiza ce-ți lipsește, dar trebuie să o faci cu modestie, pentru că îngâmfarea, plinătatea de sine nu-ți va oferi decât alte obiecte, alte plăceri. Nu întâmplător, în legătură cu nelimitarea gândului, se vorbește despre infinitatea universului interior, sau „mic”, cel exterior, sau „mare”, pe care abia am început să-l explorăm, e mai cunoscut decât celălalt. Suntem neîmpliniți pentru că ne curbăm după timp, după istorie și rămânem în ea, încercuiți. Ca să ne

eliberăm, trebuie să intrăm în universul interior, în care nu putem descoperi dimensiuni, care sunt cu adevărat infinite, pentru că nu avem timp, când, de fapt, îl sacrificăm pentru universul exterior care, pentru omul contemporan nu e decât convenție. Timpul interior, cu ritmurile lui individuale este ceva precum pasărea cea fără de aripi sau cristalele din vis, fiecare scoțând alte, mereu alte sunete. Îți amintești visul meu...

– Care din ele?

– Acela când ne plimbam printre ruine de mână, depănând tristeți din lumea pierdută... Noi, în bolți de întuneric umed, copila noastră, în lumina unui soare strălucitor. Poate era o clipă din interiorul neexplorat care putea deveni viitor. Nu știm, oricum. Poarta asta e deschisă pentru noi ca și pentru ceilalți, dar nu definitiv. E ca și cum ai da rost vieții: găsești sau nu drumul spre împlinire, ești fericit sau nu, construiești și trăiești din propria reușită, de a te rupe sau a trăi dual, când aici în lumea istorică, ori dincolo în cea anistorică.

– Vrei să spui că suntem permanent între real și ireal...

– Oarecum. Unii văd doar realul, așa cum și l-au construit și sunt considerați oameni cu picioarele pe pământ, adevărați, conștienți; alții văd mai mult și sunt socotiți săriți de pe fix, cu capul în nori, nebuni. Eu îi deplâng pe cei care nu vor să fie

nebuni pentru că nu sunt capabili de variații decât pe aceeași temă învățată și repetată tot timpul, nu pot trăi până la capăt, devin vag trăitori, monștrișori ai unei societăți, civilizații monstruos tehnicizată... e greu să vezi asta. Expresia civilizației e realitatea despre care nu știm mai nimic, realul pe care îl expunem până la confuzia cu adevărul, care, și el e divizat în funcție de individ, căci fără viziunea absolutului nu poți crea decât surrogate ale adevărului sau realului. De aici iluzia că trăim în comunitate, dar ne simțim singuri pentru că realitatea, adevărul meu, nu va corespunde cu al celorlalți. Rezultă înstrăinarea, sau mai simplu, singurătatea. Am primit adevărul la pachet cu absolutul, frumosul etc., dar noi le-am spart în miliarde de fragmente, după bunul nostru plac și deja acest puzzle nu se mai poate reface pentru că nu mai credem și nu mai știm de el. Ne place bezmetica lumină în care trăim. Dar trăim? Suntem acaparați de senzațiile care constituie baza existenței... acele stupide cristale, care cad scoțând sunetele dureroase, ca de bocet universal, lacrimi de piatră dureros de frumoase, în care se ascund viețile celor care au fost. Asta e tot.

– Asta e tot? Și ceilalți?

– Noi ne-am obișnuit cu liniștea de sus și cu zgomotul mărețelor noastre realizări de aici, de jos. Pentru noi, sus înseamnă bani și putere fără o

ordine anume, am uitat despre acel Înalt dăruit vizionarilor. Dar, dacă îți dorești mult prin puținul de aici și preaplinul de acolo, ai făcut un gest cu palma deschisă în sus, atunci înseamnă că ai atins mijlocul prin care te poți împlini, ca și cum te simți împăcat, ceea ce nu se poate.

– Șansa există... mereu.

– Mereu există una și ni se oferă, dar nu știm despre ea de cele mai multe sau...

– Dăm cu piciorul, renunțăm...

– Prea repede... Uite, dacă-ți propui doar lucruri normale, o slujbă, confort, o viață plăcută și anostă în același timp, pentru mine, dacă accepți că doar plăcerile domestice să-ți dirijeze viața, poți fi împlinit, dar...

– Cris?

– Așa spune, dar e paradoxal, ca tot ce e omenesc. Sfinții părinți spun că fiecărui om, la naștere, i se dă un har ascuns, pe care de-a lungul vieții trebuie să-l descopere. Dacă nu o faci și mai ales nu lupți prin muncă să-l dezvolți, vei fi pedepsit pentru că ai disprețuit harul. Unii au mai multe talente și, când le descoperi, munca e mai îndelungă. Nu spun că ea, Cris, nu și-a descoperit harul de a da altora din cunoștințele ei și e iscusită, dar avea mult mai mult de dăruit și s-a oprit... poate numai pentru un timp. Toți suntem condamnați la a

îndrăzni, dacă nu, rămânem nespui, uitați în tristețea și singurătatea noastră...

– Să ne rezumăm la ce trăim, fără vorbe mari...

– În acest caz, pentru Core viața înseamnă împlinire pentru că și-a dorit un copil și îl are, o meserie care îi place, o siguranță care îi dă echilibru. Pentru ea echilibrul e cel mai important, dacă acesta dispare, panica se instalează și asta o schimbă. Poate că toți trăim această senzație când e vorba de cei dragi, dar cred că trebuie să renunți la tine când e vorba de ei, pentru că altfel ajungi în culmea egoismului. Și ea și Cris, se potrivesc aici, oarecum, gândesc prea... fără curaj și pe termen scurt, au nevoie de părerea și îndrumarea celorlalți.

Vezi tu, pentru mine prietenia lor a însemnat mai mult decât familia, dar de la ele nu simt asta. Mereu m-am lăudat că am avut parte de prieteni adevărați, dar de la un timp, le simt mai departe, mai prudente. Culmea, simt o mai mare apropiere și înțelegere din partea lui Remi. Deși ne cunoaștem de mai puțin timp, e mai deschisă, mai dornică de a schimba păreri, iar cu Lineea mă potrivesc în idei, gusturi, de cele mai multe ori suntem pe aceeași lungime de undă, dar asta nu se întâmplă prea des pentru că ea e rareori cu noi, are alte grupuri de prieteni, mă rog, e mult mai tânără... Cris chiar îmi reproșează că sunt prea sinceră, dar eu tocmai asta cred că e necesar în prietenie ca și în relațiile

familiale. Știu că e prudentă. Spre deosebire de prietenele mele, eu m-am revoltat și m-am îndepărtat de „principiile” vechii familii, m-am autoeducat conform drumului pe care l-am urmat, încercând mereu, riscând, eșuând, până când am găsit mulțumirea, împlinirea și tot mai e câte ceva de făcut... Prietenia și iubirea sunt nelimitate, cel puțin eu nu le pot limita, dar sufăr când nu sunt înțeleasă din cauza unor idei preluate fără legătură cu grupul meu, al nostru.

– Câți îndrăznesc o astfel de prietenie?

– Puțini; probabil că pentru mulți sunt o naivă, o fraieră, dar nu pot concepe o relație de acest fel fără dualitatea: iubire-sinceritate. Cei care nu o pot concepe astfel se protejează de suferință, nu vor să riște. Eu fac asta tot timpul poate și pentru că iubesc provocarea care mă menține tânără... Iubirea, ca ardere pură, nu poate dura, dar iubirea împărtășită în prietenie, în fapte și decizii luate împreună, e durabilă sau eternă. E prea mult?

– Pentru noi nu, pentru că întotdeauna vom găsi un subiect care să ne lege sufletește.

– Unii încă mai caută împlinirea, realizează că nu e de-ajuns... Cris, Remi, Linea. Ultima are încă mult timp pentru căutări, celelalte nu au tocmai dorința adevărată. Eu nu pot trăi fără scop, fără semnul pe care îl voi lăsa în univers, pentru care am venit aici și pentru care timpul meu va rămâne

în el. Da, lumea nu se termină cu mine, sunt un element minuscul al ei, dar sunt un element de structură. Lipsa mea ar produce un gol, dar ar putea exista fără mine. Ce vreau să spun! Am rolul și locul meu în univers și, deși timpul va exista și fără mine, ceva infim s-ar frânge, căci fiecare contribuie la echilibrul universal pe care l-am creat și-l menținem. Nu sunt doar un fir de praf, ci o inteligență ce întregește și compune lumea, sunt o părticică din misterul ei.

Mâinile tale s-au frânt. Te-am privit îndelung, înțelegându-ți deziluziile. Vedeam imaginile create de tine, cristalele așezate multicolor în laboratorul celest, durerea lumii, iubirea ei. Ți-am simțit dragostea cutremurându-mi sufletul, umplându-l până la explozie, dar nu m-am mișcat. Într-adevăr, uneori gesturile sunt inutile. Privirea spune mai mult, cuvintele sunt puține și lipsite de expresie.

– Acum înțeleg de ce putem rupe cercul prin iubire.

– Nu e chiar așa de greu, dar ea e mobilul. Fără ea nimic nu se împlinește și trecerea e imposibilă, iar ruptura și depășirea de nerealizat. E bine să încerci, dar trebuie să-ți asumi riscul durerii.

– Unii au reușit, chiar și pentru scurt timp, dar au aflat calea. E de neimaginat ce poți simți dincolo...

– Și Gia, Cronus, Darian, poate și Core, Cris, Remi, Lineea, își vor reaminti și se vor simți împliniți pentru că au tot ce le trebuie.

– Tot ceea ce iubești nu poate muri pentru că trăiește prin creatorii ei și rămâne și dincolo de moarte. E ca și cum s-ar integra sau reintegra în univers pentru a crea începuturile ei.

– Îți dai seama, ai spus minunându-te, cât de multă iubirea a fost în univers și cât de puțină am primit fiecare! Chiar și așa, cât de greu facem față când descoperim nesfârșirea...

– Nu avem răbdare, ne plângem de timp când ar trebui să înțelegem că avem totul, aici, fără cercuri, liberi cu adevărat, dincolo de teorii...

– Disperați, căutăm cât o viață, complicitatea tăcerii universale, nemulțumiți, nefericiți, perpetuându-o. Mândrindu-ne cu ele, stupid, fără a auzi strigătul fericirii, împlinirii care e lângă noi.

Privirile mele alergau peste fruntea ta ușor încruntată, peste ochii cu sprâncene arcuite, peste gura ta îmbogățită în cuvinte, peste trupul regal, rubensian, încolăcit în iubire. Auzim și respirăm împreună iubire. Știm să frângem timpul, chingi de netrecut se rup, călătorim în univers pentru că am aflat gustul infinitului, când ne-am contopit într-un sărut. Ne cunoaștem fărăma, dar prin ea vedem dincolo și ne umplem de tot, de aceea devenim mai

frumoși, când trupurile noastre se veșnicesc în ardoarea iubirii.

Lasă-mă, Evă, să fiu Adamul tău! Să ne întoarcem la capătul lumii, să refacem răul comis și să redăm iubirii reintegrarea. E ca un film.

Urcam. Pe un drum pieptiș, înălțimile își arătau măreția, parcă am fi fost pe acoperișul lumii când, de fapt, ne aflam în minunații noștri munți „retezați”. De acolo puteai vedea doar o țară frumoasă, un plai unde oamenii mai credeau în nemurire, în renașterea de apoi. Aici umbra lui Zalmoxis, aici și noi..., dar deodată muntele dispăru, făcând loc unei stânci golașe. Un țipăt de pasăre răpitoare ne îngheță sângele în vene și un hău se deschise în piatră. Era o crăpătură în care licăreau lumini. Am intrat și pruncul începu să plângă încet. În jur, lumini multicolore și repede ne înconjurară niște oameni albaștri, sau așa păreau în lumina aceea. Erau frumoși, straniu de frumoși, dar parcă nu ne vedeau, ori noi, ori ei nu erau acolo, deși noi păream a fi. Un interior ciudat ni se înfățișa: peste tot cristale de milioane de culori și forme, de o transparență ireală curgeau sau se creau din pereții aceia parcă din sticlă, dincolo de care se vedea stânca. Luminile veneau de pretutindeni în mod inexplicabil. Ne cuprinse o tristețe, o durere, un regret, ceva ce se înfipse în inimile noastre ca un vârful de lance otrăvit. De unde?

În centrul „sălii”, într-un fel de acvariu imens, având ca sursă externă un tub de sticlă, se formau picături ca niște lacrimi care cădeau în mijloc și se transformau în acele cristale multicolore, păstrând fiecare un sunet specific, dar, auzindu-le bizarul „cântec”, sunau sfâșietor ca un supliciu nesfârșit, sugerând toată tristețea lumii...

Am deschis o ușă: foc... o ființă imensă, un bărbat gol, uriaș, fără nici un fir de păr, stătea între flăcări și acestea nu-l mistuiau.

Pe un geam am privit un deșert de piatră, iar undeva, departe, Partenonul luminat era asaltat de o mulțime ce dănuia. Eram înconjurați de oameni tăcuți, preocupați de ceva... o procesiune... simțeam nevoia să o iau la goană, dar în același timp voiam să văd până la capăt.

Într-un târziu am ieșit aproape târându-ne. În spate, lumina se stinse. Ne-am întors spre intrare și am auzit: **Să nu uitați niciodată!**

Am rupt brațul Evei. Mărul mai stătea încă prins între degete. Fugeam, fugam cu speranța că nu noi vom fi salvați, ci viitorul. Îl țineam la piept când unul, când celălalt. Cerul revărsa viziuni de coșmar. Vedeam clișee din filme de groază: sânge, mase de carne prăbușindu-se în coșul de gunoi al lumii de mult pierdute, unde timpul ne aștepta liniștit. Timpul cui? Cum mai puteam să mă

gândesc? Cine îmi dădea acest drept? Trebuia să salvez ceva... ce? unde? „Vai de femeia care va purta prunc la sânul ei...”. Ea? Nuuu! Disperare. Totul începu să capete sens, cu toate că mărul sta să cadă și noi fugeam. Pruncul nu plângea. Sta cu ochii deschiși și în ochii lui vedeam înțelepciunea lumii. Trebuia salvat. Era o datorie. Și focul din cer și urletele care curgeau ca o ploaie, ca un geamăt de pucioasă și umbrele străvezii ce se revărsau spre noi fără să ne poată prinde și cadavrele mărșăluind mereu în urmă-ne, iar undeva, nu știu unde, se întrezărea o altă lumină, nefirească, o peșteră... și simții un gol în stomac, o sfârșeală. Gata! am gândit, finalul. Ca pe o colină am văzut în față verde, lumină, bogăție. Eram goi. Zdrențele căzuseră de pe noi... am îngenunchiat, plecând capul. O mână ușoară, diafană, nevăzută, luă copilul din brațele noastre. N-am îndrăznit să privim, să ne împotrivim. Așteptam împăcați.

Dar lumea se umplu de bogăția luminii. Focul, lupta, coșmarurile, toate dispăruseră fără urmă. Am ridicat capul și am putut privi în jur. O liniște și o bucurie indescritibile se așternură peste sufletele noastre.

Ne-am luat de mână și am început să colindăm aceste noi minunății. Învățam înțelepciunea și copilul era alături de noi. Creștea. Și mărul rămânea neatins. Brațele Ei erau ale mele,

înțelepciunea mea a ei. Timpul era salvat. Fericirea era în noi, era pretutindeni..

Primul final!

CUPRINS

ÎNCEPUTURILE	7
PRIETENIILE	39
VISELE	117
IUBIRILE	211
CERCURILE	239

**Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L.
Bârlad – str. C. Hamangiu nr. 15**

ISBN 978-606-573-053-3

<https://biblioteca-digitala.ro>